

www.grisiplus.eu

GRISI PLUS Lauku ģeomātikas informācijas sabiedrības iniciatīva PLUS

LABĀS PRAKSES LAUKU REĢIONU ATTĪSTĪBAI

... ļaujieties
iedvesmai...

JAUNU IEDZĪVOTĀJU PIESAISTĪŠANA LAUKU REĢIONIEM UN VIETĒJO PRODUKTU POPULARIZĒŠANA,
IZMANTOJOT ĢEOGRĀFISKO INFORMĀCIJU

CCI GERS

European Union
European Regional Development Fund

INTERREG IVC

**RÉGION
MIDI-PYRÉNÉES**

Šo projektu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds, un projekts ir īstenots, pateicoties programmai *INTERREG IVC*.

ESIET SVEICINĀTI PROJEKTĀ *GRISI PLUS!*

Interneta attīstība un ģeolokalizācija spēj Eiropas lauku reģionos iedvest jaunu, dinamisku garu.

Daudzos lauku reģionos tiek veidota infrastruktūra ātrgaitas interneta savienojumiem. Virknei nelielu ciematu ir izveidotas tīmekļa vietas, kur tie izrāda savu kultūras mantojumu, lai arvien piesaistītu tūristus un jaunus iedzīvotājus. Pavisam mazi uzņēmumi, kuri ražo vietējus tradicionālos produktus un izstrādājumus, ir sākuši darboties arī elektroniskās tirdzniecības vidē, lai tur atrastu jaunus klientus. Ģeogrāfiskās informācijas sistēmu un ģeomātikas rīku attīstība nodrošina lauku teritoriju ieinteresēto personu eksistenci un ļauj tām paust informāciju par sevi internetā.

Virtuālās identitātes veidošana internetā sniedz plašas iespējas, un to vajadzētu izmantot ikvienam ciemam, jo pilsētu iedzīvotāju un patērētāju skatījumā dzīve laukos un autentiski lauku produkti kļūst arvien pievilcīgāki. Pateicoties globālās pozicionēšanas iekārtu jeb GPS lietojuma plašajai attīstībai, visu tautsaimniecības un teritoriālo informāciju ir iespējams ģeogrāfiski precīzi lokalizēt un izziņot internetā. Lauku pasaule izraujas no savas čaulas un izolācijas.

GRISI PLUS projekta mērķis ir nodrošināt pieredzes apmaiņu par ģeomātikas rīku praktisko pielietojumu Eiropas lauku reģionu attīstībai. Ikviens šī projekta partneris ir apzinājies un prezentējis savas jomas labu praksi lauku reģionu ekonomiskās situācijas attīstīšanā, lai pārējie projekta partneri varētu izvēlēties labās prakses ieviest arī savā reģionā. Šāda pieredzes

apmaiņa papildina labās prakses fondu, kā arī bagātina partneru zināšanas un prasmes par savu lauku teritorijas attīstīšanu.

GRISI PLUS apliecina – kaut gan labās prakses ir savstarpēji ļoti atšķirīgas, tās prakses, kurās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas tiek izmantotas vietējās ekonomiskās situācijas uzlabošanai un jaunu darbavietu radīšanai, ir iespējams pārņemt un pielāgot lielākajā daļā Eiropas lauku reģionu.

Lauku reģioniem patiešām ir daudz kopīgu problēmu, un tie saskaras ar līdzīgiem sarežģījumiem, risinot, piemēram, šādus jautājumus:

- Kā lauku reģioni var piesaistīt jaunus iedzīvotājus, jaunus tūristus un jaunus ienākumus?
- Kā lauku reģioni var radīt īpašu identitāti saviem vietējiem produktiem un zinātībai?
- Kā lauku reģioni var popularizēt senču mantojumu?

PAR ĢEOMĀTIKU

- Ģeomātika ir datu apkopošana un analizēšana nolūkā izveidot konkrētas vietas karti.
- Ikviens cilvēks un objekts ir punktiņš kartē. Ģeomātika ir māksla un zinātne, kas visiem šiem punktiņiem piešķir nozīmi, padara tos redzamus un pieejamus ikvienam.
- Ģeomātikas rīki ir nozīmīgi lauku teritoriju attīstīšanai. Gandrīz 80 procentiem no esošās informācijas ir atrašanās vietas koordinātes, kuras var attēlot kartē. Tas nozīmē, ka informācija ir pieejama interaktīvās kartēs internetā.

LABĀS PRAKSES LAUKU REĢIONU ATTĪSTĪBAI

+

SATURS

GRISI PLUS CEĻOJUMS	7
LABĀS PRAKSES	9
<i>GEOWINE: ĢEOIZSEKOJAMĪBA UN VĪNKOPĪBA – JAUNĀS TEHNOĻIJAS VĪNA IZCELSMES POPULARIZĒŠANAI UN SERTIFICĒŠANAI</i>	10
<i>SOHO SOLO: MAZIE BIROJI UN MĀJAS BIROJI</i>	12
<i>LOOKWEST.IE</i>	14
INICIATĪVA “RAŽOTS GOLVEJĀ”	16
VIDZEMES SABIEDRISKĀ TRANSPORTA MODELĒŠANAS SISTĒMA	18
STATISTIKAS DATU REFORMĒŠANA – TAGAD STATISTIKAS DATI IR ĒRTI LIETOJAMI, VIENKĀRŠI UN PIEEJAMI IKVIENAM	20
PASTAIGU TAKAS UZ VIDES UN KULTŪRAS REZERVĀTIEM KRĒTĀ, KIPRĀ UN LEZBAS SALĀ	22
DINGLI: AIZ KLINTĪM	24
APIŅU UN ALUS TEMPLIS – ŽATECAS APIŅU AUDZĒŠANAS REĢIONS TŪRISMA POPULARIZĒŠANAI	26
<i>MURA-DRAVA.BIKE</i>	28
LAUKU MENEDŽERIS	30
LETNITSA: KARSTAS ŪDENSKRITUMA MĀJVIETA	32
IGAUNIJAS VIEDO CEĻU PROJEKTS TARK TEE	34
<i>PHILOXENIA – “VIENOTA DARBĪBAS MEHĀNISMA IEVIEŠANA (COM) IEDZĪVOTĀJU UZŅEMŠANAI VIDUSJŪRAS REĢIONA LAUKU TERITORIJĀS”</i>	36
<i>E-M@RKET-PATH E4 / INTERNETA MARŠRUTI EIROPAS CEĻĀ E4</i>	38
SĪKĀKA INFORMĀCIJA PAR KATRU VALSTI	40
ŽĒRAS TIRDZNIECĪBAS UN RŪPNIECĪBAS KAMERA	42

RIETUMU REĢIONA PAŠVALDĪBA	43
GOLVEJAS GRĀFISTES PADOME	44
VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONS	45
LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA	46
LARNAKAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA	47
VIETĒJO PADOMJU APVIENĪBA	48
AS “REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA USTI REĢIONĀ”	49
SIA “ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA <i>SINERGIJA</i> ”	50
CENTRU REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA	51
BULGĀRIJAS REPUBLIKAS NACIONĀLĀ PAŠVALDĪBU ASOCIĀCIJA	52
TARTU ZINĀTNES PARKS	53
SINTIKI–IRAKLIJAS NODARBINĀTĪBAS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS TERITORIĀLĀ INICIATĪVA	54
KRĒTAS REĢIONS	55
GŪTĀ MĀCĪBA	57

location
route
geotagging
GPS
navigation
travel
tracking
satellite
map
positioning
POI

GRISI PLUS CEĻOJUMS

Vairāk nekā 56 % ES iedzīvotāju dzīvo lauku teritorijās, un tās aizņem 91 % no ES platības. Lauku reģioni tagad saskaras ar daudzām grūtībām: iedzīvotāju skaita samazināšanās un iedzīvotāju novecošanās, nelabvēlīga vietējā ekonomisko situācija un inovācijas trūkums. Globalizācijas un straujās urbanizācijas apstākļos lauku reģioniem nākas stāties pretim jauniem izaicinājumiem, ko izraisa spēcīgā konkurence starp teritorijām. Gan ES lauku attīstības politikas, gan ES kohēzijas politikas mērķis ir padarīt ekonomiskās aktivitātes daudzveidīgākas un uzlabot dzīves kvalitāti lauku teritorijās.

Lai risinātu šīs problēmas, projektā *GRISI PLUS* tiek ieviestas novatoriskas pieejas politikas attīstīšanai ES lauku reģionos. Projekta galvenais mērķis ir padarīt lauku reģionu ekonomiskās attīstības politikas efektīvākas. Galvenais līdzeklis šo politiku modernizēšanā ir ģeomātikas rīku un ģeogrāfiskās informācijas izmantošana. Lai sasniegtu šo mērķi, partneri apmainās ar pieredzi, kā arī apzina un pārņēma labās prakses piemērus šādās divās ar lauku teritoriju revitalizāciju saistītās kopējās interešu jomās:

- lauku teritoriju pievilcības veicināšana nolūkā piesaistīt jaunus iedzīvotājus;
- vietējo materiālo un nemateriālo preču un pakalpojumu popularizēšana.

GRISI PLUS apvieno 14 partnerus no 11 dalībvalstīm, tajā skaitā reģionus, provinces, pašvaldību apvienības un teritoriālās attīstības aģentūras. Tāpēc šajā projektā ir iespējams veikt darbu dažādos pārvaldes līmeņos un politikas jomās.

Projekta galvenie mērķi ir šādi:

- apzināt un izcelt partneru reģionu labās prakses, kuras ir noderīgas lauku teritoriju attīstīšanai;
- izpētīt, kā šīs labās prakses var pārņemt un īstenot katra partnera reģionā un plašākās Eiropas teritorijās;
- paplašināt ģeogrāfiskās informācijas un ģeomātikas lietojumprogrammu izmantošanu lauku attīstības praksē un politikas nostādņēs;
- nodrošināt lēmumu pieņemšanas un/vai atbalsta instrumentus galvenajām publiskajām ieinteresētajām personām un politikas veidotājiem saistībā ar jaunu pieeju ieviešanu vietējā līmenī;
- izplatīt informāciju par *GRISI PLUS* un prezentēt projekta sasniegumus valsts iestādēm, lēmumu pieņēmējiem, ievēlētajiem pārstāvjiem un iedzīvotājiem partneru valstīs.

Partneri apkopoja savā reģionā izmantotās labās prakses reģiona pievilcības un vietējās ekonomiskās situācijas uzlabošanai. Labās prakses tika prezentētas visiem partneriem.

Partneri arī palīdzēja projekta laikā īstenot 6 mācību vizītes, kas notika Francijā, Latvijā, Kiprā, Čehijas Republikā, Īrijā un Slovēnijā, un šajās vizītēs partneri padziļināti aplūkoja dažādas labās prakses savu lauku reģionu attīstīšanai. Katram partnerim no citu partneru piedāvātajiem labās prakses piemēriem bija jāizvēlas vispiemērotākais pārņemšanai un ieviešanai savā reģionā. Visbeidzot partneri izstrādāja rīcības plānus, kuros tika detalizēti aprakstīti labās prakses ieviešanas process partnera valstī pēc projekta beigām.

Projekta *GRISI PLUS* galvenais pasākums ir labo praksi apzināšana un sekmīga pārņemšana nolūkā uzlabot 13 lauku reģionu ekonomikas attīstības politikas.

LABĀS PRAKSES: PROCESA APRAKSTS – APZINĀŠANA, APMAIŅA, PROCESS

IEVADS

Vispārinājumu un secinājumu izdarīšana no samērā liela datu apjoma ar ļoti atšķirīgiem avotiem – šis uzdevums nav no vienkāršajiem. Taču viens no *INTERREG IVC* programmas primārajiem mērķiem ir iekļaut projektā tādus partnerus, kuri būtu savstarpēji atšķirīgi, lai ikviens partneris varētu ko iemācīties no citiem. Nav svarīgi, no kura reģiona ir partneri un kāds ir to attīstības līmenis. Taču šī ir laba “problēma”. Tas nozīmē, ka būs dažādi risinājumi un dažādi ceļi, kas ved uz šiem risinājumiem. Un jau kopš mūsu ceļojuma pašiem pirmsākumiem mēs skaidri zinājām – lai cik banāli tas neizklausītos, bet nav vienas burvju veiksmes formulas, kas derētu visiem partneriem. Ikvienam Eiropas reģionam ir savas unikālās iezīmes, pat ja daudzi no izaicinājumiem, ar kuriem reģioni saskaras, ir līdzīgi. Gluži kā lielākajā daļā ceļojumu – lai sasniegtu izraudzīto galamērķi, ir jāzina, kur vēlaties nonākt. Ir nepieciešams mērķis.

MĒRĶIS

Mūsu projekta galvenie izaicinājumi un mērķi tika aprakstīti iepriekšējā lapā. Taču, kā vēsta sena paruna, atkārtošana ir zināšanu māte. Mūsu gadījumā daudzas projekta aktivitātes izrietēja no tālāk norādītā mērķa. Atkārtosim, kāds ir šis mērķis:

“*GRISI PLUS* projekta galvenais mērķis ir padarīt partneru reģionu publiskās lauku attīstības politikas efektīvākas un modernākas un bagātināt tās, paplašinot ģeogrāfiskās informācijas un ģeomātikas instrumentu lietojumu.”

No vienas puses, šis ir tālejošs mērķis, kurš pievēršas plašai jomai – politikai. No otras puses, mēs uz šo mērķi virzāmies, izmantojot labi izstrādātu un specifisku līdzekli – ģeomātiku! Taču, lai nodrošinātu stabilas sākuma pozīcijas, mums mērķis bija jāsašaurina. Tāpēc mēs izvēlējamies bīstamo ceļu, kas ir balstīts uz pieņēmumiem.

PIEŅĒMUMI

Mēs pieņemam, ka lauku teritoriju attīstība ir atkarīga no šādu divu nosacījumu izpildes:

- lauku teritoriju pievilcīguma uzlabošana un īpašas uzņemšanas politikas izstrādāšana nolūkā piesaistīt jaunus iedzīvotājus, kuri nodrošinās jaunas prasmes un ienākumus;
- vietējo materiālo un nemateriālo produktu (festīvu, sporta u.c.) popularizēšana.
- Lai apstiprinātu mūsu pieņēmumus un izpildītu šos uzdevumus mūsu izvēlētajā specifiskajā jomā, proti, ģeomātikā, mēs aplūkojam *GRISI PLUS* priekšteča – projekta *GRISI* – rezultātus. Projektā *GRISI* ģūtīe izmērāmie darbības rādītāji pierāda, ka vispiemērotākie līdzekļi šo nosacījumu izpildei ir ģeolokalizācija un teritoriju un to produktu popularizēšana ģeoportālos.

- Tāpēc projekta *GRISI PLUS* nolūks bija sniegt lauku reģioniem labās prakses kopumu ģeomātikas instrumentu lietošanā, lai reģioni varētu attīstīt un uzlabot vietējo zinātnību, uzņemšanas kvalitāti, mantojumu, dzīves kvalitāti, vietējos produktus utt.
- Mēs uzskatījām, ka lauku teritoriju nākotne balstās uz šādiem faktoriem:
- Ievēlāti vietējie pārstāvji, kuri teicami izprot savas teritorijas popularizēšanu internetā.
- Kartogrāfijas un ģeoportālu iespējas, kas ļauj kartēs atzīmēt pat vismazākos ciematus! Lai varētu pastāvēt globālajā tīmeklī, pārvarot valodas robežas.
- Pieaugošs pilsētnieku pieprasījums atklāt un patērēt lauku teritoriju produktus.
- Izolētu lauku reģionu un tirgu atvēršana un vispārēja domāšanas veida izaugsme.
- Jaunu iedzīvotāju uzņemšanas politikas īstenošana, kas jaunajiem iedzīvotājiem sniedz attālinātā darba iespējas interneta vidē.
- Vietējo produktu un pakalpojumu uzlabošana, lai tie labāk atbilstu pieaugošajam patērētāju pieprasījumam.

Visos ES lauku reģionos, īpaši projekta partneru reģionos, bija vienādi pamata mērķi teritorijas ekonomiskās situācijas uzlabošanai: reģioni vēlējas padarīt savu teritoriju pievilcīgāku nolūkā piesaistīt jaunus iedzīvotājus un izstrādāt jaunus pakalpojumus sava sociāli ekonomiskā mantojuma popularizēšanai.

Nodaļā par gūtajām mācībām mēs sniegsim īsu kopsavilkumu par to, cik daudzi no šiem pieņēmumiem un idejām ir bijuši pareizi.

Turpināsim mūsu ceļojumu un pāriesim pie nākamās nodaļas! Kad zināt, kur vēlaties doties, ceļojumam ir vēl trīs posmi. Saskaņā ar klasisko ekonomikas un vadības teoriju, kā arī pēc loģikas principiem nākamais solis būtu noskaidrot, kur jūs pašlaik atrodaties. Tam parasti seko visgrūtākais posms – saprast, kā no pašreizējās atrašanās vietas nonākt izraudzītajā galamērķī.

REĢIONU INVENTĀRA SARAKSTS

Lai noskaidrotu, kurā ceļa punktā katrs partneris atrodas, mēs nolēmām veikt inventarizāciju. Visvienkāršāk būtu atzīmēt savu vietu kartē un teikt: “Te nu es esmu!” Daži no elementiem, kas bija jāņem vērā un jāatzīmē kartē ceļā uz mūsu mērķi – uzlabot politikas nostādnes mūsu izvēlētajā specifiskajā jomā, bija samērā skaidri. Ar citiem elementiem turpretim bija sarežģītāk. Inventarizācija tika veikta šādās četrās kategorijās:

- pieejamās un/vai izstrādes stadijā esošās ģeogrāfisko datu un telpisko datu infrastruktūras, kas varētu būt noderīgas projektā aplūkoto tematu kontekstā;
- inventārā esošās tīmekļa vietnes, kuras varētu būt piemērotas teritoriju pievilcīguma popularizēšanai;
- inventārā esošās politikas nostādnes, galvenie nozares dalībnieki un ieinteresētās personas teritorijas pievilcīguma jomā;
- inventārā esošie iepriekšējie vai pašlaik īstētie projekti, kuri varētu būt noderīgi šajā projektā aplūkoto tematu kontekstā.

Pirmās trīs kategorijas itin loģiski ir saistītas ar attiecīgi mūsu specifisko mērķa jomu, mūsu instrumentiem un mūsu mērķiem, bet mēs uzskatījām, ka būtu nepieciešams apzināt arī iepriekš īstētos projektus un galvenos nozares dalībniekus šajā sakarībā. Pēdējie divi minētie elementi ļoti palīdzēja lieliem lēciem pietuvoties vienam no mūsu projekta apakšmērķiem – apzināt un izvēlēties labās prakses (LP) partneru reģionos.

LP IZVĒLĒŠANĀS

Kas ir labā prakse? Mēs izlaidīsim oficiālo definīciju izklāstu un mēģināsim to

formulēt saprotamā valodā. Labā prakse ir kaut kas, teiksim, kāds instruments, process, darbība, politika, kas vai nu ir bijusi ļoti sekmīga vai arī joprojām ir ļoti sekmīga. Aiz sekmīgas labās prakses gandrīz vienmēr stāv laba komanda. Tāpēc iepriekšējo un pašreizējo projektu un galveno nozares dalībnieku apzināšana ievērojami uzlaboja mūsu izredzes atrast labās prakses, izmantojot vienotu metodoloģiju katrā reģionā. Šāda pieredze, cik atceramies, ir visādā ziņā bijusi unikāla.

Lielākā daļa no šīm labajām praksēm ir norādīta tālāk šajā ceļvedī, un ar tām jūs varat iepazīties.

Kā tas dzīvē bieži notiek, sākumā mēs nekā daudz jauna neatklājām, bet pēc tam bija atklājumu gūzma... Mēs jau bijām gaidījuši šādu notikumu pavērsieni.

LP VĒRTĒŠANA

Kā labo atšķirt no ļoti labā vai teicamo no izcilā? Daudzos gadījumos tas nav iespējams. Pārāk daudz ko nosaka subjektīvais viedoklis, personīgā gaume un citi netverami kritēriji. Lai visiem partneriem nodrošinātu vienotus principus labo prakšu salīdzināšanai, izvērtēšanai un apstiprināšanai, mēs izmantojām vairākus instrumentus.

- LP apraksta veidlapa. Veidlapa ar 2 lapām, kurās tiek aprakstīta LP, tās mērķi, mērķa grupas, grafiks, rezultāti, nepieciešamie finanšu līdzekļi LP īstenošanai un sniegts daudz citas informācijas. Šķiet, ka tur ir milzums daudz datu un ir jāveic ilgstošs darbs to izpētē? Nē, tikai 2 lapas.

- LP īstenojamības pētījumi. Tā ir vēl viena veidlapa ar 2 lapām, kura tika izsniegta katram partnerim, lai novērtētu kādu konkrētu LP un tās piemērotību partnera attiecīgajam reģionam. Uz lielāko daļu jautājumu (15 no 18) varēja atbildēt vienkārši ar “jā” vai “nē”, divos jautājumos tika lūgts sniegt novērtējumu pēc īpašas skalas, un bija tikai viens atvērtā tipa jautājums. Mēs izveidojām vienkāršu skalu, kas jebkuru LP ļauj novērtēt patiešām ātri. 9 vai mazāk apstipriņošas atbildes nozīmēja – nav pat vērts tērēt tam laiku, bet vismaz 12 apstipriņošas atbildes skaidri norādīja, ka šo LP ir vērts izpētīt tuvāk.

Kāpēc uzņemties tik daudz darba? Dalīšanās ir spēks, un pieredzes apmaiņa ir viens no programmas *INTERREG* stūrakmeņiem. Taču nedrīkst aizmirst, ka mēs dzīvojam informācijas sabiedrībā un pārāk liels informācijas daudzums var arī viegli kļūt par apgrūtinājumu.

DALĪŠANĀS AR LP

Lasītājam ir jāpatur prātā, ka mūsu projekta konsorciju veidoja 14 partneri. Ikviens partneris norādīja vismaz 2 LP, bieži arī 3, 4 vai pat vairāk. Tās visas bija interesantas, un tās visas būtu vērts popularizēt ES mērogā. Lai nepārslodotu mūsu partnerus, mums sevī pašu labā bija jāatlasa vispiemērotākās no šīm LP.

Pieciem partneriem paveicās, jo mēs viņu reģionos izvēlējamies kā mērķa vietas mācību vizītēm, tāpēc viņi varēja “tiešajā ēterā” prezentēt savu LP citiem partneriem. Pārējie partneri informāciju par savu LP sniedza aprakstošajās veidlapās, sanāksmēs, tikšanās reizēs un sadarbības pasākumos, semināros un darbsemināros, projekta biļetenos un tīmekļa vietnēs.

Droši var teikt, ka viņu dārgumi joprojām ir apslēpti un noglabāti. Ikviens darīja visu, kas viņa spēkos, lai izrādītu savus labos risinājumus partneriem un partneru reģioniem.

Bija jāveic grūtas izvēles, un vislabākie no vislabākās prakses piemēriem ir ieguvuši vietu šajā ceļvedī. Taču mūsu projekta tīmekļa vietnē www.grisiplus.eu jūs varat atklāt vēl daudzas citas labās prakses.

Ja atrodat ko sirdij tīkamu, droši sazinieties ar to projekta partneri, kurš ir tieši iesniedzis LP, bet, ja jums ir radusies interese par darba procesu, sazinieties ar Tartu Zinātnes parku.

Veiksmi dārgumu medībās!

LAUKU ĢEOMĀTIKAS INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBAS INICIATĪVA PLUS

GEOWINE: ĢEOIZSEKOJAMĪBA UN VĪNKOPĪBA – JAUNĀS TEHNOLOĢIJAS VĪNA IZCELSMES POPULARIZĒŠANAI UN CERTIFICĒŠANAI

www.geowine.net

Ģeozsekojamība vīnu nozarē: portāls Geowine ļauj patērētājiem pārliecināties par nopirkta vīna autentiskumu un izsekot tā izcelsmi visā procesā no gatavās produkcijas pudelē līdz vīnogulāju laukam.

Tirdzniecības globalizācija nereti noved pie standartizācijas, un tās ietekmē produkti no konkrētas valsts atšķiras tikai pēc to preču zīmēm un ražotāju un izplatītāju zīmoliem. Patērētāji vēlas zināt, kāda ir viņu lietotā produkta izcelsme. Ģeozsekojamība ļauj ģeogrāfiskās koordinātes sasaistīt ar informāciju par visiem ražošanas un izplatīšanas procesa posmiem. Produktu ģeogrāfiskās izcelsmes sertificēšana ļauj izsekojamības procesā sniegt faktus balstītus datus, bet šī informācija pārāk bieži ir tikai formāla.

Vīnogu klasificēšana pēc to izcelsmes ir daļa no teritoriālā mantojuma, un vīna ģeogrāfiskā izcelsme tiek sertificēta, jo to pieprasa patērētāji.

Ģeozsekojamības mērķis ir apvienot ģeogrāfisko informāciju ar tradicionālajiem datiem, kuru ražotāji izmanto izsekojamības shēmās. Ar *GEOWINE* patērētāji internetā un mobilajos tālruņos var pārliecināties par vīna izcelsmi un apskatīt faktus par vīnogu audzēšanu un kultūru.

Šajā pētnieciskajā projektā tika izstrādāta ģeozsekojamības un autentiskuma noteikšanas sistēma vīnu ražotājiem no Dienvidu Pireneju reģiona, kā arī Francijas un Eiropas. *GEOWINE* palīdz Eiropas vīniem atgūt eksporta tirgus daļu, popularizējot Francijas vīnus no dažādām vīnogu audzēšanas teritorijām (*terroir*), kuriem jaunajā globālās konkurences situācijā ir jāstājas pretim daudzveidīgajiem Jaunās pasaules vīniem.

Projekta ietvaros tika veikta izpēte tālāk norādītajās jomās.

- Ģeozsekojamības integrētās sistēmas (GIS) izveide, kas ļaus pārliecināties par vīnu ģeogrāfisko izcelsmi, kā arī nodrošinās patērētājiem uzticamu informāciju par vīna ražotāju izmantoto labo praksi.
- Ģeozsekojamības modeļa izveide, lai attīstītu ražotāju kooperatīvu labās prakses vīnu nozarē.
- Ģeozsekojamības integrētās sistēmas (GIS) interfeisa sasaistīšana ar inovatīvo autentificēšanas sistēmu *The Bubble Tag*.
- Ierosinātā risinājuma pieņemamības novērtēšana, ko veic vīnkopības nozares dalībnieki un patērētāji.
- Materiālu un metožu izpēte *GEOWINE* risinājuma industrializēšanai.

VĪNA TIRGUS AR ĢEOGRĀFISKĀS IZCELSMES NORĀDĒM, KO NODROŠINA ĢEOIZSEKOJAMĪBA

Ģeozsekojamības risinājums *GEOWINE* ir izmantojams visām jaunajām vīnu etiķetēm ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (*PDO*) Eiropā, kā to nosaka Eiropas Komisijas jaunā vīnu direktīva. *GEOWINE* risinājumā ir iekļauts ģeogrāfiskās izcelsmes apstiprināšanas rīks, kas sniedz informāciju par vīna ražošanu.

Ģeozsekojamība apvieno izsekojamības datus un dažādus ģeogrāfiskos datus vienā inovatīvā informācijas vadības sistēmā. Citiem vārdiem sakot, tradicionālā izsekojamības sistēma ir apvienota ar ģeogrāfiskās informācijas sistēmu un ļauj sasaistīt dažādus šīs nozares dalībniekus, piemēram, ražotājus, citus vīna speciālistus un patērētājus. Tas sniedz jaunas produktu popularizēšanas iespējas, ļaujot produktu aplūkot lauksaimniecības un vides kontekstā (zeme, reģions, ūdenstilpe utt.).

Ģeozsekojamība ne tikai ļauj konkrētas koordinātes sasaistīt ar vīna dārza zemesgabalu, bet arī sniedz papildu informāciju par ražošanas vietas vidi. Tāpēc tradicionālo izsekojamības informāciju ir iespējams apstiprināt ar ģeogrāfiskajiem datiem un sniegt pārskatu par attiecīgajiem vietējiem vides apstākļiem, kas ir sekmējuši produktu oriģinālo raksturu. Ir izstrādāts ģeogrāfisko indikatoru kopums augsnes, ainavas un klimata apstākļu raksturošanai.

Tādējādi ģeozsekojamība ļauj noskaidrot, kādos apstākļos ir audzis galaprodukta jeb vīna izejmateriāls – vīnogas, un sniedz gan telpiskos datus (vides shematisku attēlojumu), gan informāciju par mainīgajiem faktoriem (ražas gads un vietējie klimata apstākļi).

KĀ DARBOJAS GEOWINE SISTĒMA?

- Vīna pudeles autentiskums tiek pārbaudīts ar īpašu trīsdimensiju koda funkciju jeb *bubble code*. Autentificējot pudeli, patērētāji var piekļūt šādai informācijai:
 - vīna izveikojamības pārbaudīšana visā procesā no zemesgabala līdz pudelei;
 - zemesgabala veids katrai vīnogu šķirnei, raksturojot vīnu un ražas gadu;
 - informācija par vīnogulāju stādījumu veidiem.

INFORMĀCIJAS AUTENTISKUMS

Ar *Bubble Tag*TM tehnoloģiju katrai pudelei tiek piešķirts unikāls kods, kas palīdz sasaitīt pudeli ar sertificēto informāciju. Pudeles *Bubble Tag*TM kods jeb birka ir kā unikāls pudeles pirkstu nospiedums, pēc kura katru pudeli var identificēt *GEOWINE* datubāzē.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

GEOWINE sniedz divējādu pievienoto vērtību.

- Vīna ražotājiem un kooperatīviem: ļauj efektīvāk pārvaldīt vīna dārzus un uzlabot praktisko lauksaimniecības darbu. Sasaistot izveikojamības un ģeolokalizācijas datus, ir iespējams labāk identificēt un kvalificēt vīnogu audzēšanas teritorijas (*terroirs*) pēc vīnogu šķirnēm un sekot to attīstībai. Tas palīdz uzlabot vīnogu kvalitāti. Vīna ražošanas kooperatīviem tas ļauj efektīvāk savākt vīnogas, lai ražotu tipiskus vīnus, kurus ir viegli atpazīt un atveidot. To visu ir iespējams sasniegt, pateicoties ģeolokalizācijai.
- Par vīna popularizēšanu atbildīgie tirgus dienesti var izmantot *GEOWINE* kā lielisku mārketinga rīku. Tā kā ar katru pudeli ir pieejama īpaša informācija par vīna izcelsmi, vīnogu audzēšanas praksi un audzēšanas apgabaliem, izplatītājiem tiek nodrošināti spēcīgi mārketinga argumenti un tiek nostiprināta patērētāju uzticība.

Īsāk sakot, digitālais pirkstu nospiedums, kuru katrai pudelei nodrošina tehnoloģija *Bubble Tags*TM, ļauj izvairīties no viltojumiem un sniedz patērētājiem pārlicību par viņu nopirkto vīna autentiskumu.

Projekta partnera nosaukums: ŽĒRAS Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Reģions: Dienvidu Pireneju reģions (*Midi Pyrénées*) Valsts: Francija

RESURSI

Šis pētnieciskais projekts ilga 3 gadus, un tajā darbojās 25 personas, kuras pārstāvēja 6 projekta partnerus. Kopējais budžets bija 3 miljoni €. Lai šo projektu varētu ieviest arī citos reģionos, ir vajadzīgs vadošais vīna ražotājs vai kooperatīvs, kas jau ir ģeolokalizējis savus vīnkopībā izmantojamus zemesgabalus. Ražotājam arī ir jāpiekrīt visām pudelēm izveidot etiķetes ar QR kodu vai Bubble Tag birku (vidējās izmaksas 0,05 €). Ir nepieciešams arī eksperts, kurš izveidos integrētu ģeozīmekojamības sistēmu (vidējās izmaksas no 50 000 līdz 100 000 €).

PĀRNESAMĪBA

GEOWINE projektu ir iespējams pārņemt reģionos, kur ir iesakņojusās augstas kvalitātes vīna ražošanas tradīcijas, un reģionos, kur ir nepieciešams uzlabot patērētāju informēšanas praksi un kuri vēlas aizsargāt savus ražojumus no viltojumiem.

SOHO SOLO: MAZIE BIROJI UN MĀJAS BIROJI

www.soho-solo-gers.com

Žēras provinci veido tikai lauku teritorijas, un tā atrodas Francijas dienvidrietumos. Kopš 2008. gada Žērā tiek īstenota inovatīva programma ar mērķi piesaistīt īpašu darbinieku kategoriju – ārstata darbiniekus un tāldarba veicējus.

Šo programmu sauc *Soho Solo* (*Small Office Home Office* – Mazie biroji un mājas biroji jeb mazbiroji), un to īsteno Žēras Tirdzniecības un rūpniecības kamera (*CCI*). Programma ir balstīta uz šādiem argumentiem:

- miljoniem darbinieku visā Eiropā vēlētos pamest lielpilsētu centrus un pārvākties uz dzīvi laukos, kur dzīvesveids ir krietni patīkamāks;
- Žēras provinces ciemi vēlas piesaistīt jaunus iedzīvotājus, un šiem ciemiem ir visas nepieciešamās priekšrocības, lai izpildītu jauno iedzīvotāju vēlmes un vajadzības.

Programma *Soho Solo* ir paredzēta privātu uzņēmējiem un tāldarba veicējiem, kuri var strādāt no mājām, izmantojot internetu. Programmas mērķa grupā ietilpst konsultanti, eksperti, tulki un tulkotāji, žurnālisti, tīmekļa pārziņi, projektētāji, fotogrāfi un citu profesiju pārstāvji. Šo programmu bija iespējams īstenot, jo tika nodrošināts 94 % pārklājums Žēras Asimetriskās digitālo abonētu līnijā (ADSL).

Programma *Soho Solo* ieinteresētajiem ārstata darbiniekiem piedāvā pilnu pakalpojumu klāstu, lai nodrošinātu visu nepieciešamo palīdzību, pārceļoties uz dzīvi Žērā. Piemēram, ir pieejama īpaša tīmekļa vietne, palīdzība ar iekārtošanas reģionā, individuāli pielāgotas konsultācijas, ārtīkla vietne *Solo* jeb mazbiroju tīklā, klubs *Soho Solo*, kas organizē regulāras sanāksmes un konferences par konkrētām tēmām, mazbiroju tīkla izveidīšana, ko veic Žēras *CCI*, kā arī iespēja vairākos ciemos bez maksas izmantot telecentrus.

Lai nodrošinātu optimālu programmas efektivitāti, Žēras *CCI* programmā tika iesaistīti 47 uzņemšanas ciemi un 31 asociētais ciems. Partneri apņēmās darīt visu, kas ir to spēkos, lai nodrošinātu vislabākos apstākļus mazbiroju izveidei un integrēšanai ciemos.

Programmas *Soho Solo* mērķi ir šādi:

- popularizēt lauku teritoriju priekšrocības ģeoportālā;

- potenciālajiem jaunajiem iedzīvotājiem palīdzēt iekārtošanās procesā (piemēram, sniegt informāciju par pieejamiem mājokļiem un apbūves zemesgabaliem, vietējiem uzņēmumiem un sabiedriskajiem pakalpojumiem);
- motivēt un informēt ievēlētos ciemu pārstāvjus, lai viņi ieviestu jauno iedzīvotāju uzņemšanas praksi;
- uzlabot piekļuvi plašjoslas internetam lauku ciemos;
- izveidot klubu mazbiroju atsauksmju un jautājumu apkopošanai un sekot kluba darbībai;
- popularizēt programmu *Soho Solo* tūristu vidū.

ŽĒRAS TERITORIĀLĀS UN EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS PIEEJA UN ILGTSPĒJĪGA PIEEJA JAUNU IEDZĪVOTĀJU UZŅĒMŠANAI REĢIONĀ

Programmas *Soho Solo* pirmsākumi ir meklējami 2004. gadā, kad Žēras *CCI* piedalījās Eiropas projekta sagatavošanā programmas *INTERREG IIIB* ietvaros. Šajā sadarbības projektā piedalījās partneri no Francijas, Apvienotās Karalistes, Spānijas un Portugāles. Projekta mērķis bija veicināt ārstata darbinieku un tāldarba veicēju integrāciju lauku reģionos Atlantijas okeāna tuvumā, padarot šos reģionus pievilcīgākus. Pirmais šī projekta pasākums Žērā bija ģeoportāla izveide, kurā tika apkopota informācija par Žēras tūrisma mantojumu un ekonomisko situāciju.

TERITORIĀLĀ PIEDĀVĀJUMA IZSTRĀDE

Pateicoties šim *INTERREG* projektam, Žēras *CCI* noskaidroja potenciālo mazbiroju vēlmes un vajadzības. Tādējādi tika apzinātas un īstenotas labās prakses ar mērķi izstrādāt reālu teritoriālo piedāvājumu ar divām prioritārajām jomām: informāciju un praksi.

- Informācija: piedāvāt potenciālajiem mazbirojiem sarakstu ar uzņemšanas ciemiem un tajos pieejamajiem pakalpojumiem, skolām, veikaliem, veselības aprūpes tīkliem utt., lai palīdzēt mazbirojiem izstrādāt savu projektu un izlemt par vietu tā īstenošanai.
- Uzņemšana: pēc tam, kad mazbirojs ir izvēlējis, kurā ciemā apmeties, Žēras *CCI* tam palīdz atrast telpas un sniegt atbalstu administratīvo jautājumu risināšanā, lai palīdzētu iekļauties jaunajā vidē. Katrā projekta partneru ciemā ir “Vietējās uzņemšanas komitejas”, kas jaunajiem mazbirojiem palīdz iekļauties arī ciema sabiedriskajā dzīvē.

ŽĒRAS PROVINCE – IDEĀLS REĢIONS JAUNU MAZBIROJU PIEŠAISTĪŠANAI

Žēras province piedāvā unikālu vidi cilvēkiem, kuri vēlas izbaudīt *Soho Solo* pieredzi, patīkamu klimatu un pievilcīgu dzīvesveidu. Jaunatnācēji šeit patiešām rod kvalitatīvas dzīves iespējas, prom no helpilsētas centra stresa un kņadas, kā arī mierīgu vidi savu personīgo un uzņēmējdarbības ieceru īstenošanai. Žēras teritorija piedāvā arī daudzas priekšrocības, kas sekmē mazbiroju un to tirdzniecības vietu panākumus vietējā, valsts vai starptautiskā līmenī. Žēra atrodas Francijas dienvidrietumu daļas sirdī un tuvu tādām lielām šī reģiona un Eiropas pilsētām kā Tulūza, Bordo, Barselona un Bilbao.

ĪSUMĀ PAR PROGRAMMU SOHO SOLO...

- 349 mazbiroji (tāldarba veicēji) 171 ciemā.
- 189 jauni mazbiroji kopš 2011. gada.
- Apmēram 476 jauni iedzīvotāji Žērā 6 gadu laikā.
- 47 partneru ciemi + 31 asociētais ciems.
- Ik gadu vidēji 20 publikācijas, raksti, radio pārraides vietējos, reģionālajos un valsts plašsaziņas līdzekļos: *Sud Ouest, La Dépêche, France 3, France Inter, L'Express, France 2.*

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Jauna ģimene, kas apmetas uz dzīvi lauku ciemā, nodrošina:

- ienākumus vietējiem uzņēmumiem un tirgotājiem. Šie ienākumi Žēras provincē ik gadu ir 15 000–30 000 € apmērā;
- investīcijas nekustamo īpašumu jomā – 10 000 € gadā nomas un īres tirgū un 200 000 € gadā nekustamā īpašuma iegādes tirgū;
- pienesumu vietējo sabiedrisko pakalpojumu, jo īpaši sākumskolu, uzturēšanā;
- jaunas prasmes, ieviešot jaunas profesijas, kuras lieto internetu;
- jaunus tūristus: mazbiroju darbiniekus apciemo viņu draugi;
- priekšrocības uzņēmējdarbībai. Lielākā daļa jaunatnācēju ir neatkarīgi ārštata darbinieki;
- jaunus iedzīvotājus, kuri ir gados jaunāki par vidējo ciemu iedzīvotāju vecumu.

Ģimenes, kuras pēdējo 10 gadu laikā ir ieradušās Žērā un apmetušās tur uz dzīvi, ir reģiona ekonomikā pienesušas 250 miljonus €, un tas atbilst pienesumam no vairāku vidējo uzņēmumu dibināšanas.

Projekta partnera nosaukums: **Žēras Tirdzniecības un rūpniecības kamera**

Reģions: **Dienvidu Pireneju reģions (Midi Pyrénées)**

Valsts: **Francija**

RESURSI

Programmas Soho Solo aktivitātes uzturēšana un popularizēšana Žērā kopumā izmaksā 50 000 € gadā (nepilna laika darbavietas, 6 mazbiroju kluba sanāksmes, programmas popularizēšana un reklamēšana). Mērķis ir panākt, lai ik gadu uz Žēru pārceltos 30–60 jaunas ģimenes.

PĀRNESAMĪBA

Programmas Soho Solo labo praksi var pārņemt pievilcīgos lauku reģionos, kur ir platjoslas interneta pārklājums, lai jaunie iedzīvotāji varētu strādāt attālināti (nodarboties ar tāldarbu).

LookWest.ie

LOOKWEST.IE

www.lookwest.ie

Portālu *LookWest.ie* 2004. gadā laida klajā Rietumu reģiona attīstības komiteja (*WDC*). Šī inovatīva un ērti lietojamā tīmekļa iniciatīva ir daļa no *WDC* stratēģiskā mērķa popularizēt priekšrocības dzīvošanai, strādāšanai un uzņēmējdarbībai Rietumu reģionā. *WDC* kompetencē ietilpst Īrijas Rietumu reģiona septiņas grāfistes: Donegāla, Sligo, Leitrima, Roskomona, Majo, Golveja un Klēra. Rietumu reģiona pašvaldības kompetencē savukārt ietilpst četru vēlēšanu apgabalu vietējās pašpārvaldes iestādes – Golvejas Grāfistes padome, Majo Grāfistes padome, Roskomonas Grāfistes padome un Golvejas Pilsētas dome. Rietumu reģiona pašvaldība apvieno dažādas ieinteresētās personas, un tās nolūks ir radīt pozitīvas informācijas avotu par Rietumīriju lietošanai iekšzēmē un ārvalstīs.

Portāls *LookWest.ie* tika izveidots ar mērķi stiprināt izpratni par svarīgākajām “dzīves kvalitātes” iezīmēm, veicināt informētību par pozitīvajiem aspektiem, ko sniedz dzīvošana un strādāšana šajā reģionā, kā arī cīnīties ar informācijas nepietiekamību un stereotipiem par Rietumu reģionu.

Tīmekļa vietne www.lookwest.ie ir centrālais avots informācijai par dzīvošanu, strādāšanu un uzņēmējdarbību Īrijas Rietumu reģionā. Katrai no septiņām Īrijas rietumdaļas grāfistēm (tajā skaitā Galvejas, Majo un Roskomonas grāfistēm, kas veido Rietumu reģionu) tīmekļa vietnē ir atvēlēta īpaša lapa. Tur ir pieejami tiešsaistes resursi par attiecīgo grāfisti un dažām lielākajām reģiona pilsētām. Šie resursi ļauj lietotājiem iepriekš izpētīt visus aspektus saistībā ar pārcelšanos uz konkrēto vietu.

Tīmekļa vietnei ir divas pamatkategorijas (“Dzīve Rietumu reģionā” un “Uzņēmējdarbība Rietumu reģionā”), un tajā ir nodrošinātas saites un sniegta informācija par svarīgākajām jomām – no bērnu aprūpes līdz mājokļiem, atbalstam uzņēmējdarbībai un prasmju bāzei. Darbavieta un īpašuma tiešsaistes meklētāji var meklēt darbu vai mājokli visās septiņās grāfistēs. Meklēšanas rezultāti ir iedalīti pa nozarēm, un ir iespējams izmantot īpašu filtru, lai lietotājs varētu atrast tieši to, ko meklē Rietumu reģionā.

LookWest.ie sadaļā “Prasmju reģistrs” ir apkopota detalizēta informācija par prasmēm, izglītību un kvalifikāciju, kas piemīt cilvēkiem, kuri vēlas pārcelties uz Rietumu reģionu. Tādējādi *WDC* veido un uztur informāciju par jauniem un pārceltiem uzņēmumiem pieejamā darbspēka profilu, kas ietver datus par talantiem, kvalifikāciju un pieredzi, kas piemīt Rietumu reģiona iedzīvotājiem vai cilvēkiem, kuri plāno uz turieni pārcelties. Šāds profils lielā mērā atvieglos darbavieta un uzņēmumu piesaistīšanu šim reģionam. Reģistrs darbojas arī kā uzņēmumu katalogs. Šajā katalogā ir iekļauti vairāk nekā 11 000 uzņēmumu no Rietumu reģiona, un tas ir ļoti noderīgs darba meklētājiem un uzņēmumiem.

Portālā ir arī sadaļa “Darbavieta un īpašuma meklēšana”, kur apmeklētāji var atrast informāciju par dažām pašlaik piedāvātajām darbavietām Donegālas, Sligo, Leitrimas, Roskomonas, Majo, Golvejas un Klēras grāfistēs. Ir sniegta arī saites uz darbā iekārtošanas aģentūru tīmekļa vietnēm. Portālā ir plaša nekustamo īpašumu sadaļa ar informāciju par pārdošanā esošiem vai izīrējamiem īpašumiem visās septiņās grāfistēs. Vietnē ir pieejami arī gadījuma izpētes ziņojumi / rekomendācijas no cilvēkiem, kuri jau ir pārcēlušies uz Rietumu reģionu.

Kopš 2004. gada portāls *LookWest.ie* sniedz tā apmeklētājiem informāciju par šādām tēmām: dzīvošanas izmaksas, bērnu aprūpe, izglītība Rietumu reģionā, piekļuve, iepirkšanās un ēdināšana, izklaide un māksla, veselība un aprūpe, dzīves tradīcijas, sports, kvalificētais darbspēks, zināšanu centri, nodarbinātības struktūra tādos sektoros kā zinātnes par dzīvību, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT), inženierzinātnes, starptautiskie pakalpojumi, ēdieni un dzērieni, tūrisms, radošā nozare un publiskais sektors.

Portālā ir sniegta arī detalizēta informācija par pieejamajiem atbalsta punktiem, piemēram, par Grāfistes un pilsētas uzņēmumu padomi, Īrijas uzņēmējdarbības aģentūru (*Enterprise Ireland*) un Golvejas Profesionālās izglītības komiteju, kā arī noderīgas saites uz šādu atbalsta organizāciju tīmekļa vietnēm. Laiku pa laikam dalības grāfistēs tiek rīkoti pasākumi, lai popularizētu priekšrocības, ko sniedz pārcelšanās uz Rietumu reģionu. Iniciatīva *Look West* kopš tās atklāšanas ir ieguvusi vairākus prestižus nacionālos apbalvojumus, tajā skaitā Digitālo mediju balvu *Digital Media Awards* kategorijā “Inovācija no valdības patērētājiem” 2013. gada martā, bet 2013. gada maijā tā tika nominēta sociālo mediju apbalvojumam *Social Media Awards 2013* kategorijā “Veiksmīgākais sociālo mediju lietošanas piemērs valsts iestādēs”.

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Kopš tā darbības uzsākšanas 2004. gadā portāla *LookWest.ie* apmeklētāju skaits ir sasniedzis vairāk nekā 1 miljonu, un ik mēnesi tam ir vidēji 8000 unikālo apmeklējumu, lielākoties no Apvienotās Karalistes, ASV un Austrālijas. Viens no galvenajiem līdzekļiem šīs iniciatīvas popularizēšanai ir sociālie mediji, un 2013. gada jūlijā portālam *LookWest.ie* bija 7200 fani vietnē *Facebook*, 4100 sekotāji vietnē *Twitter*, 1235 sekotāji vietnē *Instagram* un 101 sekotājs vietnē *LinkedIn*.

Citi pasākumi ietver popularizēšanu tiešsaistes diskusijās, piemēram, labākajās tiešsaistes mazumtirzniecības vietnēs, lai aicinātu iepirkties turpat Rietumu reģionā. Internetā tiek reklamēti arī tādi svarīgi notikumi kā skrējieni *Volvo Ocean Race* un 3. līmeņa koledžas pasākumi uzņēmumiem.

Ārpus interneta vides tiek īstenota sadarbība ar citām tīmekļa vietnēm un organizācijām, kuras palīdz popularizēt dzīvošanu un strādāšanu Rietumu reģionā, tostarp ar vietni *MeetWest.ie*, kas veicina efektīvāku sadarbību starp uzņēmumiem, un ar organizāciju *RE:CONNECT*, kas nodrošina saikni ar īru diasporu ārzemēs. Veicot pasākumus gan interneta vidē, gan ārpus tās, portāls *LookWest.ie* gan vietējos iedzīvotājus, gan apmeklētājus no citiem reģioniem informē par priekšrocībām, ko sniedz dzīvošana un strādāšana Rietumu reģionā, tādējādi piesaistot cilvēkus Rietumu reģionam.

Projekta partnera nosaukums: **Rietumu reģiona pašvaldība**

Reģions: **Rietumu reģions**

Valsts: **Īrija**

LookWest.ie

RESURSI

Projekts tiek īstenots kopš 2004. gada, un kopējās izmaksas par šo periodu ir 8000 eiro. Projekta īstenošanā piedalījās Rietumu attīstības komiteja, Vietējo pašvaldību datorpakalpojumu padome, privātie uzņēmumi un attiecīgās valsts iestādes, un darbam projekta mērķu sasniegšanā tika norīkotas 2 personas.

PĀRNESAMĪBA

Projektu *LookWest.ie* var pārņemt praktiski jebkurā reģionā visā pasaulē, un grūtības varētu rasties tikai reģioniem ar sliktu interneta pārklājumu vai nepietiekamu piekļuvi IT infrastruktūrai.

INICIATĪVA “RAŽOTS GOLVEJĀ” (*MADE IN GALWAY*)

www.madeingalway.ie

Projekta ietvaros tika izstrādāts zīmols *Made in Galway* jeb “Ražots Golvejā”, kas tiek izmantots, tirgojot Golvejas vietējos ražojumus un pakalpojumus. Šis iniciatīvas mērķis ir nostiprināt saikni starp Golvejas ražotājiem un patērētājiem gan no Golvejas, gan tālākām vietām. Tās nolūks ir izrādīt plašu klāstu ar kvalitatīviem Golvejā izgatavotiem produktiem.

Iniciatīvas “Ražots Golvejā” uzdevums ir atvieglot vietējo Golvejā bāzēto ražotāju piekļuvi tirgum, lai palielinātu ražotāju pārdošanas apjomus un tādējādi uzlabotu nodarbinātības situāciju reģionā.

Tas tiek darīts nolūkā izrādīt patērētājiem Golvejā izgatavoto produktu klāstu un kvalitāti un informēt patērētājus par to, kur šos produktus var iegādāties.

Kolektīvā zīmola ieviešana nodrošina bezmaksas mārketinga iespējas mikrouzņēmumiem, lai tie varētu popularizēt savus ražojumus tādā apmērā, kā parastos apstākļos tie nevarētu atļauties.

Projekts tika sākts 2012. gadā, izstrādājot tīmekļa vietni, kur tika izrādīti Golvejā ražotie produkti. Tīmekļa vietnē www.madeingalway.ie tiek izrādīti ražojumi no Golvejas reģiona. Sākumā vietnei bija izveidotas sadaļas “Pārtikas ražotāji” un “Amatnieki”, bet pēdējos mēnešos šis klāsts ir ticis papildināts, iekļaujot arī informāciju par reģiona mākslas notikumiem un pasākumiem.

Vietnē ir reģistrēti vairāk nekā 150 ražotāji no Golvejas. Viņi var sniegt sīkāku informāciju par attiecīgo produktu un norādīt saiti uz savu tīmekļa vietni / pasākuma tīmekļa vietni. Tīmekļa vietne ir sasaistīta ar *Google Maps* karšu pakalpojumu, kas ļauj atrast ceļu pie dažādiem vietnē minētajiem ražotājiem. Tādējādi apmeklētāji var izveidot individualizētu pārtikas / juvelierizstrādājumu / amatnieku ražojumu iegādes maršrutu Golvejā.

Golvejas Grāfistes padome ir veikusis vairākus popularizēšanas pasākumus, aicinot apmeklēt projekta “Ražots Golvejā” tīmekļa vietni, un tādējādi ir izveidojusi virtuālu tiltu no patērētājiem līdz ražotājiem. Katrā tīmekļa vietnē ir parādīts skatījumu skaits līdz konkrētam datumam, un pašlaik daudzi ražotāji šajā vietnē ir savākuši vairāk nekā 1000 skatījumus.

2012. gada pirmajā pusgadā galvenais uzdevums bija panākt, lai ražotāji reģistrētos tīmekļa vietnē, bet tagad prioritārais mērķis ir palielināt datu plūsmu, ko var novirzīt uz šo vietni. Dažas no iniciatīvām tīmekļa vietnes popularizēšanai ir zīmola “Ražots Golvejā” stendi gatadīgos un festivālos Golvejā un citās vietās.

Šis iniciatīvas ietvaros 8 pārtikas ražotāji un amatnieki pat piedalījās vīna un ēdiena festivālā Francijā. Projektā “Ražots Golvejā” tiek veikti visi iespējamie pasākumi, lai vietējiem Golvejas ražotājiem atvieglotu piekļuvi jauniem tirgiem.

Lai popularizētu Golvejas vietējo ražojumu kvalitāti, iniciatīva “Ražots Golvejā” kopā ar Golvejas grāfistes un pilsētas uzņēmumu padomi vairākiem Golvejas pārtikas ražotājiem un amatniekiem organizēja braucienu uz Anžū vīna festivālu (*Fete Des Vins D'Anjou*) Šalonā pie Luāras, kur viņi reklamēja Golveju un tās ražojumus.

Reklamējot šo pasākumu, Golvejas Grāfistes padome piedalījās *RTE* raidījumā *Nationwide*, kur padomes pārstāvji sniedza informāciju par festivālu Francijā un par iniciatīvas “Ražots Golvejā” nozīmīgumu. Šai tēmai bija atvēlēts viss raidījums, un tas tika laists ēterā 2013. gada martā. Šis ir viens no daudziem piemēriem tam, kā iniciatīva “Ražots Golvejā” palīdz vietējiem pārtikas ražotājiem un amatniekiem popularizēt viņu pasākumus. Šādi pasākumi ir, piemēram, ēdiena festivāli, dāru festivāli un reģionālās un nacionālās amatnieku izstādes. Šos pasākumus apmeklē no 5000 līdz 200 000 cilvēku. Tiem ir divējāds mērķis – izcelt gan konkrētus pārtikas ražotājus/amatniekus, gan arī zīmolu “Ražots Golvejā”. Iniciatīva ir sākusi sadarboties ar mazumtirgotājiem, lai iegūtu reklāmas vietu vietējos veikalos, kur varētu rīkot popularizēšanas pasākumus vietējo ražojumu klāsta izrādīšanai. Grāfistes padome sadarbojas ar vietējo universitāti un Komerzciniņu fakultātes mārketinga novirziena bakalaura līmeņa studentiem piedāvā iespēju strādāt iniciatīvā “Ražots Golvejā” un veicināt šī zīmola atpazīstamību.

Nozīmīgs līdzeklis iniciatīvas popularizēšanai ir sociālie mediji. Apmeklētāji tīmekļa vietnei un tajā norādītajiem ražotājiem tiek piesaistīti ar *Facebook*, *Twitter* un dažādu emuāru jeb blogu palīdzību.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

Iniciatīva “Ražots Golvejā” nodrošina tiešsaistes mārketinga iespējas vairāk nekā 200 Golvejas pārtikas ražotājiem un amatniekiem, un daudzi no viņiem paši nevarētu īstenot šādus mārketinga pasākumus. Iniciatīva daudziem iesācējuzņēmumiem sniedz piekļuvi jauniem tirgiem un zema riska reklāmas pasākumiem, kurus tie parastos apstākļos nevarētu atļauties.

Pašlaik vietni ik mēnesi apmeklē gandrīz 3000 apmeklētāji. Iniciatīvas *Facebook* lapai pašlaik ir 1800 fani, un abi šie rādītāji turpina pieaugt.

Iniciatīva uzsvēr vietējo uzņēmumu dinamiku, kā arī reklamē reģionu kā pievilcīgu vietu apmeklēšanai.

Tradicionālie popularizēšanas pasākumi, piemēram, dalība gadatirgos, festivālos un izstādēs, tiek apvienoti ar modernām popularizēšanas metodēm tiešsaistē – tīmekļa vietnē, *Facebook*, *Twitter* un blogos. Iniciatīva gan vietējos iedzīvotājus, gan reģiona viesus informē par mūsu reģionā pieejamo vietējo ražojumu klāstu un kvalitāti.

Projekta partnera nosaukums: **Golvejas Grāfistes padome**

Reģions: **Golveja** Valsts: **Īrija**

RESURSI

Projekts tiek īstenots kopš 2012. gada. Kopējās izmaksas ir 50 000 eiro. Projektu īsteno Golvejas Grāfistes padome, kura darbam projekta mērķu sasniegšanā ir norīkojusi 2 darbiniekus.

PĀRNESAMĪBA

Projektu "Ražots Golvejā" var ieviest jebkurā reģionā, kur ir pietiekami attīstīta vietējā ražošanas nozare.

LAUKU ĢEOMĀTIKAS INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBAS INICIATĪVA PLUS

VIDZEMES SABIEDRISKĀ TRANSPORTA MODELĒŠANAS SISTĒMA

www.vidzeme.lv/en/projects/increasing_public_transport_service_quality_in_the_vidzeme_planning_region/info/

Reģiona dzīves kvalitāte un labklājība ir atkarīga no visu tā apgabalu konkurētspējas un spējas pilnvērtīgi iekļauties valsts un globālajā ekonomikas sistēmā. Lai to panāktu, lielāka vērtība ir jāpievērš efektīvai, stabīlai un ilgtspējīgai transporta sistēmai. Vidzemes sabiedriskā transporta modelēšanas sistēma (projekta pilnais nosaukums: “Sabiedriskā transporta tīkla iespēju optimizēšana Vidzemē”) ir piemērs labajai praksei ģeomātikas instrumentu izmantošanā ar mērķi nodrošināt kvalitatīvus sabiedriskā transporta pakalpojumus un tādējādi uzlabot iedzīvotāju piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei, valsts pārvaldei un citiem pakalpojumiem. Projekta galvenais uzdevums bija izstrādāt sabiedriskā transporta maršrutu tīkla optimizācijas iespējas Vidzemes plānošanas reģionā (VPR), ņemot vērā iedzīvotāju un sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēju vajadzības. Šie aspekti ir jānoskaidro, lai varētu analizēt izmaiņas sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā, kas paredz, ka sabiedriskā transporta organizēšana un esošo sabiedriskā transporta maršrutu un to intensitātes plānošana ir reģionu kompetencē.

Labās prakses uzdevums ir izstrādāt dinamisku modelēšanas instrumentu Vidzemes plānošanas reģiona transporta plānotājiem, kas ļautu izpētīt reģiona iedzīvotāju iespējas ar sabiedrisko transportu piekļūt valsts/vietējām pārvaldes iestādēm un citiem pakalpojumiem. Sākot darbu pie Vidzemes sabiedriskā transporta modeļēšanas sistēmas, tika noteiktas reģionu kompetences jomas un resursi. VPR saskārās ar tādu problēmu, ka trūkst plašu pētījumu par sabiedriskā transporta pakalpojumiem reģionos. Sabiedriskā transporta jomas speciālisti atkārtoti uzsvēra, ka līdz šim sabiedriskais transports katrā apgabalā ir ticis aplūkots nošķirti un koordinēšanas darbs starp apgabaliem ir bijis ļoti vājš. Tas nozīmē, ka VPR nebija nekādu izejas datu šī sabiedriskā pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanai – maršrutu tīkla pārvaldīšanai un reģionālo vietējo maršrutu organizēšanai. Valsts budžets sabiedriskā transporta jomā vairākkārt ir ticis samazināts, un tas bija viens no iemesliem jaunu risinājumu meklēšanai. Sabiedriskā transporta modelēšanas sistēma tika izmantota sabiedriskā transporta maršrutu un braucieni efektīvai un stratēģiskai plānošanai. Ir nepieciešama padziļināta izpēte par dažādiem komponentiem un tehniskajiem risinājumiem (modeļi) sabiedriskā transporta sistēmas optimizēšanai Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībās.

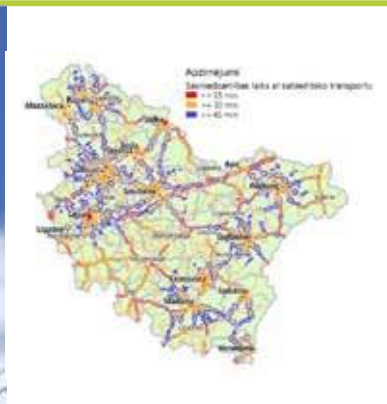
Sabiedriskā transporta modelēšanas sistēmas esošie tehniskie risinājumi ir šādi:

1. Sabiedriskā transporta sistēma ir tehniski realizējama ar šādām operētājsistēmām: *Windows XP, Windows Vista, Windows 7 32-bit un Windows 7 64-bit* (klienta īpašumā).
2. Modeļi bez laika ierobežojumiem var instalēt lietošanai ar īpašu programmatūru.
3. Modelim ir divi galvenie režīmi jeb vides – skolēnu vasaras brīvlaiks un skolas laiks, jo šajos periodos transporta kursēšanas laiki un maršruti atšķiras.
4. Autobusu un vilcienu kursēšanas grafiks katru nedēļu atkārtojas, tāpēc modeļa cikls ir septiņas dienas.
5. Modeļa pamatā ir karte ar Latvijas autoceļiem, dzelzceļiem, vietu nosaukumiem un autobusa pieturu nosaukumiem. Ir iespējams mainīt kartes mērogu un pārvietoties pa karti. Transporta maršruti ir iezīmēti pēc to izcelsmes (piemēram, vietējas nozīmes autoceļš, reģionālas nozīmes autoceļš, dzelzceļš utt.). Simulētie kursēšanas maršruti ir viegli saprotami.
6. Ir iespējams pārslēgties starp dažādiem līmeņiem – novada robežas, bijušās rajonu robežas, vietu nosaukumi u. c.
7. Modelim var pievienot jaunus kursēšanas maršrutus, mainīt maršruta informāciju un pievienot jaunus savienojumus. Izmaiņas var saglabāt atsevišķos failos.
8. Modeļi var iestatīt tā, lai tas nerādītu nevajadzīgos maršrutus, vai var modelēt konkrētus maršrutus.
9. Ir iespējams izvēlēties vai meklēt maršruta iespējas no jebkurām divām vietām, kuras var atlasīt sarakstā. Meklēšanas rezultātos tiek rādīts maršruta numurs, brauciena numurs, atiešanas laiks, pienākšanas laiks, datums un cita informācija.
10. Modeļi var iestatīt konkrētu laika intervālu, izvēloties nedēļas dienu un laiku.
11. Modeļi var apskatīt simulācijas laiku, kas atbilst reālajam laikam, visu simulēto maršrutu nobraukuma izmaksas attiecībā pret plānoto summu, pārvadāto pasažieru skaitu, attālumu kilometros un ilgumu.

Modeļi ir arī īpašs telpisko datu apkopojums, un šī analīze ir ļoti noderīga lēmumu pieņemšanai par sabiedriskā transporta sistēmas organizēšanu.

Pamatojoties uz teritoriālo un sociāli ekonomisko izpēti un izmantojot GIS rīkus, vietējās transporta sistēmas modeļi tika izstrādāti šādi elementi:

- datorizēts maršrutu sistēmās attēlojums reāllaikā, rādot visu esošos reģionālos maršrutus;
- pieejamo funkciju modelēšana: iespēja veikt turpmāko maršrutu pārplānošanu, lai novērtētu, kā tas ietekmēs kopējo reģiona sabiedriskā transporta plūsmu;
- pieejamo funkciju pārskatīšana un analīze: ikviens sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs varēs mainīt ekonomisko situāciju un ikdienas dzīvi, izmantojot šo modeļi kā paraugu.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

Modelis ar īpašu telpisko datu kopojumu un analīzi ir ļoti noderīgs lēmumu pieņemšanai par sabiedriskā transporta sistēmas organizēšanu. Šis ģeomātikas rīks ļauj noteikt autobusa pieturu pieejamību 2 km attālumā, vietējo iedzīvotāju piekļūvi sabiedriskajam transportam, tā izmantošanas intensitāti un nepieciešamos uzlabojumus. Tas ir noderīgs plānošanas instruments arī visiem sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, jo ļauj sekmīgi sasaistīt vilcienu un reģionālo un vietējo autobusu maršrūtus un pieturas.

Šāda sabiedriskā transporta sistēma ir droša, ērta un rentabla iespēja uzlabot iedzīvotāju mobilitāti ar sabiedriskā transporta palīdzību. Sabiedriskā transporta sistēma lielākoties tiek izmantota atvērtā pirmkoda programmatūras komponentos – tas sniedz pievienoto vērtību, šo labo praksi ieviešot citos reģionos.

Pateicoties transporta sistēmas arhitektūrai, citi reģioni var pārkopēt sistēmu un pēc tam aizstāt datus ar informāciju par attiecīgās teritorijas sabiedriskā transporta maršruti, pieturām, kursēšanas laikiem utt. Šis rīks var palīdzēt pašvaldībām, novadiem, reģioniem un privātajiem pakalpojumu sniedzējiem, pieņemot lēmumus par sabiedriskā transporta sistēmu plānošanu.

Projekta partnera nosaukums: Vidzemes plānošanas reģions

Reģions: Vidzemes plānošanas reģions

Valsts: Latvija

RESURSI

Projekts tika īstenots 12 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 42 686 €. Projekta īstenošanā piedalījās 1 institūcija, kas darbam projekta mērķu sasniegšanā norīkoja 2 personas no Vidzemes plānošanas reģiona. Transporta sistēmas modelis tika izstrādāts sadarbībā ar speciālistiem no Rīgas Tehniskās universitātes.

PĀRNESAMĪBA

Vidzemes sabiedriskā transporta modelēšanas sistēmu var pārņemt reģioni, kuru kompetencē ir sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšana. Šo modeli ir iespējams viegli pārņemt, taču projektā ir jāiesaista IT speciālisti. Sarežģījumi pārnesamības procesā varētu rasties tikai tad, ja nav pieejama papildu informācija, kuru vajadzētu iekļaut modelī, piemēram, dati par iedzīvotāju skaitu, apdzīvotām vietām, pakalpojumu pieejamību utt. Visus šos datus ir iespējams iekļaut modelī.

STATISTIKAS DATU REFORMĒŠANA – TAGAD STATISTIKAS DATI IR ĒRTI LIETOJAMI, VIENKĀRŠI UN PIEEJAMI IKVIENAM

www.lursoft.lv

Līdz 2009. gada 1. jūnijam, kad notika teritoriālā reforma, Latvijā bija 548 pašvaldības. Nākamajā teritoriālā iedalījuma kategorijā/līmenī bija 26 rajoni un 7 pilsētas. Pēc reformas tagad Latvijā ir 119 pašvaldības – 110 novadi un 9 pilsētas.

Reformas un tai sekojošās pašvaldību izveides dēļ tagad ir pieaudzis attālums starp pašvaldībām un vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Tāpēc bija nepieciešams nodrošināt, lai publiskā sektora informācijai un pakalpojumiem varētu piekļūt, arī neapmeklējot pašvaldības biroju.

Reformas rezultātā būtiski mainījās statistisko rādītāju un datu glabāšana, arī ģeogrāfiskajā ziņā. Adresēm ārpus pilsētu robežām nomainījās arī teritoriālā piederība. Līdz ar to visi iepriekšējie statistikas dati par uzņēmējdarbību nebija salīdzināmi ar datiem par jaunajām teritorijām pēc teritoriālās reformas. Tāpēc jaunizveidotajām pašvaldībām radās grūtības teritoriju plānošanā un uzņēmējdarbības plānošanā.

Lursoft ir Latvijas informācijas tehnoloģiju uzņēmums, kas aktīvi darbojas IT nozarē kopš 1992. gada un ir pierādījis sevi kā dinamisks, inovatīvs un uz klientu vajadzībām vērstu uzņēmums. Pamatojoties uz 2009. gadā Latvijā īstenoto teritoriālo reformu, *Lursoft* sāka pašvaldībām un iedzīvotājiem piedāvāt pakalpojumus, kuros tika ņemta vērā jaunizveidoto pašvaldību teritoriālā piederība. Tika izveidoti vairāk nekā 50 pakalpojumi. Šie pakalpojumi bija ļoti noderīgi vietējiem uzņēmējiem, pašvaldībām un cilvēkiem, kuri dzīvo tālu perifērijā.

Visnozīmīgākie elementi/pamatprincipi, bez kuriem nebūtu iespējams sekmīgi ieviest šo labo praksi un kuri tika izmantoti īstenošanas posmā, bija šādi:

- virtuālā vienas pieturas aģentūra;
- reģionāla vienas pieturas aģentūra ar fizisku atrašanās vietu un brīvu piekļuvi internetam (publiskajās bibliotēkās);
- valsts sabiedriskās nozīmes reģistru un datubāzu integrēšana, kā arī privātā sektora izveidoto datubāzu un pakalpojumu integrēšana;
- jaunu augstvērtīgu pakalpojumu izveide;
- pakalpojumu publiska pieejamība, ļaujot iedzīvotājiem izvēlēties visizdevīgāko pakalpojumu saņemšanas veidu – uz vietas iestādē, internetā vai mobilajā tālrunī.

Uzņēmums arī ieviesa jaunas metodes statistikas datu un uzņēmējdarbības informācijas glabāšanai un informācijas klasificēšanai saskaņā ar reģionālo iedalījumu pēc reformas, bet tajā pašā laikā nezaudējot saikni ar vēsturiskajām statistikas teorijām. Kopumā ir pieejamas vairāk nekā 300 dažādas statistikas sadaļas gan pašvaldību, gan uzņēmēju vajadzībām.

Nozīmīgākajos valsts reģistros informācijai var piekļūt ar vienu lietotāja saskarni internetā un mobilajā vidē. Galvenie pieejamie resursi ir šādi: dati no Uzņēmumu reģistra, Ganāmpulku reģistra, Traktortehnikas un lauksaimniecības tehnikas reģistra, Komerčķīlu reģistra, Maksātspējas reģistra, Laulāto mantisko attiecību reģistra, Transportlīdzekļu reģistra, uzņēmumu finanšu dati, Zemesgrāmatas dati, kā arī lielākais valsts mēroga un reģionālo laikrakstu arhīvs Latvijā. Visu publisko bibliotēku personāls ir apmācīts darbam ar šiem resursiem. Reģionos ir rīkoti vairāk nekā 60 darbsemināri un nodarbības.

Praktiskā pieredze apliecina šī projekta sniegtos ieguvumus uzņēmējiem, vecākiem cilvēkiem un jauniešiem reģionos. Reģionos ir rīkoti kopumā 35 semināri.

- Visām reģionu publiskajām bibliotēkām ir nodrošināta bezmaksas tiešsaistes piekļuve vairāk nekā 40 Latvijas laikrakstiem un jaunākajām publikācijām.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

- Projekts aptver visu Latvijas teritoriju, un jaunākie dati palīdz pašvaldībām analizēt situāciju, izdarīt prognozes un sekmēt uzņēmējdarbību.
- Uzņēmēji un iedzīvotāji valsts reģistros var piekļūt nozīmīgiem datiem par praktiski visām jomām gan attālināti, gan uz vietas.

- Iedzīvotāji ir sākuši vairāk apmeklēt projektā iesaistītās bibliotēkas, īpaši lauku novados, līdz ar to ir saglabātas vismaz dažas valsts apmaksātas darba vietas lauku teritorijās. Turklāt bibliotekāri var sniegt konsultācijas par tiešsaistes datubāzu lietošanu, kā arī dot praktiskus padomus, ņemot vērā katru konkrēto situāciju un iedzīvotāja vajadzības.
- Ar administratīvo teritoriālo reformu saistītās adrešu maiņas problēmas ir sekmīgi atrisinātas, un risinājumi ir integrēti valsts līmeņa datubāzēs.

Projekta partnera nosaukums: **Latvijas Pašvaldību savienība**

Reģions: **Latvija** Valsts: **Latvija**

RESURSI

Projekts tika īstenots 40 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 493 064 € (valsts publiskais finansējums un privātais finansējums). Projekta īstenošanā bija nepieciešama pašvaldību un valsts iestāžu iesaistīšanās.

PĀRNESAMĪBA

Valsts nozīmes reģistrus tagad var integrēt ar informācijas tehnoloģiju un sistēmu palīdzību. Reģionālo vienas pieturas aģentūru (piemēram, bibliotēku) tīklam ir nepieciešama administratīvi koordinēšana, kas tiek īstenota ar vadošas organizācijas (apvienības, valdības aģentūras vai citu iestāžu) atbalstu. Reģionālajās bibliotēkās un/vai pašvaldībās ir jābūt fiziski pieejamai IT infrastruktūrai un telpām. Ir jāsadarbjas ar NVO, privāto un publisko sektoru, kā arī ir vajadzīgs atbilstīgs finansējums.

PASTAIGU TAKAS UZ VIDES UN KULTŪRAS REZERVĀTIEM KRĒTĀ, KIPRĀ UN LEZBAS SALĀ

www.walking-trails.net

Pastaigu taku labās prakses pamatā ir inovatīva pieeja reģionu vides un kultūras resursu izmantošanai, tiecoties pēc kvalitātes, konkurētspējas un atvērtības, ko nodrošina spēcīga sadarbības un kontaktu veidošanas struktūra. Projekta ietvaros ar interaktīvām tīmekļa balstītām lietojumprogrammām tiek popularizēti reģionu vides un kultūras resursi. Projekts lielākoties ir paredzēts tūristiem, vietējiem iedzīvotājiem, kā arī ikvienam, kurš vēlas atklāt katra reģiona dabas un kultūras vidi.

Četrus salu attīstības iniciatīvas – Lezbas salas vietējās attīstības iniciatīva, Iraklijas vietējās attīstības iniciatīva, Larnakas reģiona attīstības iniciatīva, Pafosas vietējās attīstības iniciatīva – un Arhanonas-Asterosionas mērs apvienoja spēkus, idejas un ieceres, lai inovatīvi popularizētu savu reģionu kā vienotu apgabalu ar kopējām iezīmēm un elementiem un īstenotu patiesu “pārrobežu sadarbību”. Eiropas teritoriālās sadarbības programmas “Grieķija–Kipra” ietvaros ar Eiropas Savienības, Grieķijas un Kipras, kā arī privātā sektora finansējumu mēs īstenojam projektu “EKSKURSIJAS KIPRAS, KRĒTAS UN LEZBAS SALAS VIDES UN KULTŪRAS REZERVĀTOS” (*TOURS IN THE ENVIRONMENTAL AND CULTURAL RESERVE “CYPRUS-CRETE-LESVOS*), saīsināti *Walking Trails* jeb Pastaigu takas.

Šīs labās prakses galvenie mērķi un uzdevumi ir šādi:

- dabisko vides resursu ilgtspējīga izmantošana un pārvaldīšana, nodrošinot, ka Lezbas salā netiek pārsniegta vides ekoloģiskā kapacitāte;
- salas lauku teritoriju pievilcīguma uzlabošana;
- vietējo vēstures un kultūras vērtību un resursu saglabāšana, popularizēšana un sasaistīšana ar vidi un pašreizējo situāciju, tiecoties pēc augstas kvalitātes;
- attīstības potenciāla nostiprināšana, īpaši interešu tūrisma, kultūras tūrisma un pastaigu tūrisma jomā;

- reģiona popularizēšana, atvieglojot piekļuvi reģionam un uzlabojot sabiedrības zināšanu par vidi, vides aizsardzības koncepciju un šī projekta nolūku, sadarbojoties un veidojot kontaktus.

Daži nozīmīgākie ieviestie pasākumi ir šādi:

- 7 pastaigu takas, kurās izmantota gan dabas, gan kultūras vide, pamatojoties uz ieviesto Arhanonas izmēģinājuma maršrutu, un vienoti taku marķējumi visos reģionos;
- 12 dažādas tematiskas kompleksās tūrisma programmas, kas veido pilnvērtīgu apmeklējuma piedāvājumu;
- 8 specializēti apmācību pasākumi speciālistiem un bezdarbniekiem par jaunām metodēm darbam finanšu jomā;
- tehnoloģiska sistēma ar interaktīvām tiešsaistes prezentācijām un *Android* vides lietojumprogrammu izstrādi, kā arī kvalitatīvu publikāciju realizēšanu.
- Daži no sagaidāmajiem rezultātiem pēc šīs labās prakses īstenošanas:
- taku izveide (kājāmgājējiem, riteņbraucējiem, autovadītājiem), reģiona dabas un kultūras vidi apvienojot ar pētījumu izstrādātu metodoloģiju;
- izglītojošu un tematisku komplekso programmu izveide, lai nostiprinātu izpratni par vides aizsardzību un uzņēmumu korporatīvo atbildību;
- starptautisku lietojumprogrammu izveide (ar GIS–GPS tehnoloģijām) – starptautisks portāls, *Android* lietojumprogrammas ar informāciju par takām, kā arī attiecīgo reģionu pievilcīguma popularizēšana tūristiem, sniedzot informāciju par vidi un kultūru.

Labās prakses iecere bija padarīt “tūristus” par “ceļotājiem”, kuri izpēta reģionu, pastaigājās pa takām, mežu un pludmali, nogaršo ēdienu, izbauda mākslas un kultūras pieredzi, ko sniedz iespaidīgi dabas pieminekļi, kā arī cilvēka rokām radīti mākslas darbi, un ir patīkami pārsteigti par kopīgo mantojumu, kas vieno Kipru, Krētu un Lezbas salu.

Lai sniegtu projektam inovatīvu piesietni, šīs lietojumprogrammas bez maksas ir “lejupielādējamas” ikdienā izmantotās tehnoloģiskajās ierīcēs (viedtālrunos un planšetdatoros), lai virzītu katru “ceļotāju” mūsu reģiona noslēpumu atklāšanā.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

- Svarīgākie un inovatīvākie šīs labās prakses aspekti ir dot apmeklētājam iespēju ērti lietotamā un interaktīvā portālā meklēt, filtrēt un saņemt informāciju par visiem reģiona vides, kultūras un vēstures objektiem. Tas ļauj lietotājam apmeklēt reģionu jebkurā viņam ērtā brīdī, nepalaižot garām nekādu nozīmīgu informāciju par to.
- Turklāt, izmantojot tīmeklī balstītās lietojumprogrammas, galalietotāji var mainīt izvēlēto pastaigu maršrutu, tajā iekļaujot interesējošos objektus un tādējādi padarot ekskursiju interaktīvāku un interesantāku.
- Šīs labās prakses ieviešana ir uzlabojusi Larnakas reģiona stāvokli, padarot to par pievilcīgu galamērķi pārgājieniem un riteņbraukšanai un piesaistot reģionam lielu skaitu tūristu, kas savukārt sniedz daudz ieguvumu.

Projekta partnera nosaukums: **Larnakas reģiona attīstības aģentūra**
 Reģions: **Larnakas reģions** Valsts: **Kipra**

RESURSI

Projekts tika īstenots 16 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 235 000 €. Projekta īstenošanā piedalījās 25 organizācijas un iestādes, un darbam projekta rezultātu sasniegšanā tika norīkotas 3 personas.

PĀRNESAMĪBA

Projektu par pārņemt reģioni ar plašiem kultūras un vides resursiem, kuri vēlas izmantot inovatīvas pieejas, lai padarītu reģiona apmeklējumu interesantāku.

Foto: visitmalta.com

DINGLI: AIZ KLINTĪM

www.thecliffs.com.mt

Dingli lauku reģionam ir ļoti bagātīgs kultūras un arhitektūras mantojums un plašs tūrisma potenciāls. Projekta nolūks ir ieviest plašu tūrisma produktu, kura centrā būtu apļveida, aprakstoša un pašizskaidrojoša taka, galveno uzmanību pievēršot Dingli lauku, dabas, kultūras un arhitektūras mantojuma objektiem. Takas sākums un beigas ir Interpretācijas centrā, tāpēc Dingli kā lauku tūrisma galamērķa popularizēšana veicina jaunu darbavietu radīšanu.

Projektu “Dingli: aiz klintīm” (*Dingli: Beyond Cliffs*) realizēja Dingli vietējā padome. Labās prakses pamatā ir mantojumu un dabas objektus izskaidrojošas takas izveide Dingli lauku reģionā, labiekārtojot vidi, kur tūristi var baudīt Dingli gleznainās ainavas. Taka ir cilpas formā. Tā ir aprakstoša un pašizskaidrojoša. Lai to panāktu, gar taku ir izvietotas attiecīgās zīmes un informācijas dēļi, kā arī numurēti stabiņi ar informācijas lapām. Visas esošās zīmes, kas neatbilda vienotajam formātam, tika noņemtas. Takas izveidē tika veiktas arī citas investīcijas, tostarp nelielas atpūtas infrastruktūras izveidošana ar soliēm un atkritumu kastēm takas malās. Projekts padara Dingli lauku reģionus pievilcīgākus apmeklētājiem, kā arī uzlabo tūrisma produktu, rosinot tūristus uzkavēties reģionā ilgāku laiku. Projekts arī veicina dabas un kultūras resursu drošību un saglabāšanu.

Takas sākumā un beigās atrodas Dingli klinšu interpretācijas centrs. Interpretācijas centrs ir arī galvenais informācijas punkts, kur apmeklētāji var saņemt takas karti, informācijas lapas un brošūras par taku. Tūrisma centrs risina apmeklētāju jautājumus un vajadzības saistībā ar apskates objektiem, dabas baudīšanu, mantojuma taku un reģionā piedāvātajām aktivitātēm. Centrs ir iekārtots esošās telpās pie Dingli Ainavu ceļa, tāpēc nebija jābūvē jaunas ēkas un tādējādi tika ievēroti ilgtspējīga tūrisma principi.

Interpretācijas centrā arī iecerēts popularizēt vietējos talantus, tradicionālo mākslu un amatniecību, kā arī dažus Maltas salu lauku reģionu tradicionālos ēdienus un dzērienus. Popularizēšanu veiks, veidojot izstādes par šiem tradicionālajiem objektiem, sniedzot informāciju par tradīcijām un dodot iespēju iegādāties tradicionālos produktus, tādējādi veicot reģiona ekonomisko izaugsmi.

Projekta ietvaros blakus mantojuma takai tika labiekārtoti trīs mazi laukumiņi, kur tūristiem tika nodrošināta neliela infrastruktūra mantojuma takas un apskates objektu baudīšanai. Tas ietver trīs nelielus parkus ērtai atpūtai. Tie atrodas *San Pawl Tal-Pitkali*, *Ta' Zaghfrana* un netālu no *Villa Psacon*. Parki ir daļa no projekta plašās pieejas reģiona labiekārtošanai un tūrisma produkta pilnveidošanai.

Līdztekus zīmju izvietojumam, informācijas dēļiem, informācijas lapām un brošūrām ir veikti ieguldījumi takas tīmekļa vietnes izveidē ar adresi <http://www.thecliffs.com.mt/>. Šie materiāli ir vairākās valodās, lai tie būtu efektīvi pieejami lietotājam. Ir sniegta informācija par nozīmīgākajām apmeklēšanas vietām ciemos, lai tūristi izprastu to vēsturi un lielākā mērā novērtētu reģiona lauku teritorijas un dabas skaistumu. Tīmekļa vietnē mantojuma taka un sala tiek reklamētas kā lauku tūrisma galamērķi. Tas sekmēs reģiona ekonomisko izaugsmi un radīs jaunas darbavietas.

Interpretācijas centrā ne tikai tiek sniegta tūristu prasītā informācija par atpūtas iespējām, bet arī tiek īstenoti reģiona mārketinga pakalpojumi lauku tūrisma veicināšanai.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

Dingli vietējā padome šo projektu īstenoja nolūkā piesaistīt reģionam vairāk tūristus. Mērķis ir popularizēt Dingli kā lauku tūrisma galamērķi ar skaistām ainavām un labiekārtotu vidi, kā arī veicināt mūsdienīga aprkojuma, IKT platformas un tehnoloģiju lietošanu.

Projekts:

- veicina ekonomisko izaugsmi un popularizē lauku mantojumu kā tūrisma produktu;
- sekmē tūrisma lauku reģionos un tādējādi veicina uzņēmējdarbību un uzlabo nodarbinātības situāciju;
- veicina tādu tūrisma pakalpojumu un produktu attīstību, kuri ir tieši saistīti ar lauku mantojumu attiecīgajos reģionos un ir izolēti no “komercālākām” zonām, nevis tiek netiek nodrošināti “mākslīgos” apstākļos, kam nav nekādas saiknes ar konkrēto pakalpojumu vai produktu.

Pateicoties projektam, ir pieaudzis tūristu skaits reģionā.

Foto: visitmalta.com

Foto: visitmalta.com

Foto: visitmalta.com

Projekta partnera nosaukums: **Vietējo padomju apvienība**

Reģions: **Malta** Valsts: **Malta**

RESURSI

Projekts tika īstenots 36 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 317 436 €. Projekta īstenošanā piedalījās 5 organizācijas un iestādes, un darbam projekta rezultātu sasniegšanā tika norīkotas 15 personas.

PĀRNESAMĪBA

Projektu "Aiz klinfīm" var pārņemt reģionos ar vēsturisku mantojumu lauku teritorijās.

APIŅU UN ALUS TEMPLIS – ŽATEČAS APIŅU AUDZĒŠANAS REĢIONS TŪRISMA POPULĀRIZĒŠANAI

www.chcp.cz

Lauku reģionu stiprināšana, tajos ieviešot un paplašinot tūrisma pakalpojumus, ir viena no metodēm lauku ekonomikas daudzveidošanai un nodarbinātības iespēju saglabāšanai. Šis projekts bija vērstš uz tūrisma attīstīšanu vienā no Čehijas Republikas lauksaimniecības apgabaliem, un galvenais uzvars tika likts uz vēsturiskiem tehnoloģiskajiem apskates objektiem, kas koncentrēti lauku reģiona centrā – Žatecas pilsētā.

Projekts tika uzsākts 2010. gadā. Tā galvenais mērķis ir revitalizēt Žatecas pilsētas vēsturisko centru, veicināt modernu uzņēmējdarbības elementu attīstību iekšzemes un ārvalstu tūrisma kontekstā, uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu stāvokli tūrisma pakalpojumu infrastruktūrā un palielināt apmeklētāju skaitu visā Žatecas apiņu audzēšanas reģionā, sauktā par platonisko Apiņu un alus templi. Projekta ietekmē atdzima pilsētas kultūrvēsturiskais mantojums un tika radīti apstākļi tūrisma un agrotūrisma attīstībai. Šis būtībā ir lauksaimniecības reģions ar augstiem bezdarba rādītājiem. Projekts sniedz reģionam iespēju kļūt par jaunu tūrisma galamērķi ar unikālu piedāvājumu gan iekšzemes, gan ārvalstu tūristiem.

Projekta nosaukums ir “Apiņu un alus templis”, un tā galvenais sākotnējais nolūks bija kļūt par informācijas centru Žatecas apiņu audzēšanas reģionā. Ikviens reģiona apmeklētājs šeit var gūt unikālu pieredzi, iepazīt vietējās vēsturiskās tradīcijas un uzzināt informāciju par visiem 300 apiņu audzēšanas ciemiem, kuri atrodas Žatecas apiņu audzēšanas reģionā.

Apmeklētāji var arī ko uzzināt par apiņu produktiem un mazās alus darītavas izstādē degustēt vairākus alus veidus, kas gatavoti no Žatecas apiņiem. Tādējādi apmeklētājiem radīsies ierosme apmeklēt apiņu audzēšanas reģionu un citus ciemus un tūrisma objektus. Žatecas apiņu audzēšanas reģiona tūrisma informācijas centrā būs pieejams pilnīgs reģistrs ar tūrisma pakalpojumu klāstu, tostarp par netradicionāliem pakalpojumiem viesnīcās un restorānos apkārtējo ciemu lauku sētās.

Projekta pamatā ir vēsture. 19. gadsimtu var dēvēt par Žatecas apiņu zelta laiku, kad strauji attīstījās uzņēmējdarbība apiņu jomā. Pilsētā tika izveidotas daudzas žāvētavas, noliktavas un pakošanas cehi (lielākā daļa no tiem ir saglabājušies arī līdz mūsdienām), un tā pilsēta pakāpeniski ieguva savu raksturīgo nokrāsu. Žatecas apiņi, pateicoties to unikālajām īpašībām, kļuva par kvalitātes etalonu un noteica cenu līmeni Eiropas tirgū. Pilsēta kļuva par pasaules līderi apiņu jomā.

Projekta ietvaros tika atjaunota vēsturiskā apiņu noliktava un pakošanas cehs, kur tika iekārtota Apiņu un alus tempļa izstāde. Tika atjaunota parādes ēka – tornis ar tipisko pacelēja tehnoloģiju un multivides aprīkojumu. Tika atgriezta dzīvība arī agrākajās apiņu glabātuvēs un bērniem paredzētajam dārzā, tika atjaunoti vēsturiskie ceļi un skvēri, apskatei izlikta apiņu novākšanas iekārta, atjaunots klostera dārzs un paveikti arī citi darbi.

Žatecā tika izveidots unikāls atrakciju kopums apmeklētājiem, kurus interesē apiņu audzēšanas vēsture šajā reģionā un tā skaistās tradīcijas (ir pieejams muzejs, izstāde, no Žatecas apiņiem darīta alus degustācijas). To visu papildina interneta portālā pieejamā informācija. Līdztekus tūrisma attīstīšanai projekts arī palīdz popularizēt apiņu audzēšanu šajā reģionā un atbalsta vietējos audzētājus no Žatecas apiņu audzēšanas reģiona apkārtnes, daudzīnot šī reģiona apiņu slavu.

PIEVENOTĀ VĒRTĪBA

Projekta galvenā pievienotā vērtība ir tūrisma sasaistīšana ar lauksaimniecības attīstību lauku reģionā. Vienlaikus Žateca, apiņu audzēšanas reģiona sirds, ar tās vēsturiskajiem objektiem – rūpnieciskajiem apiņu pakošanas cehiem, noliktavām un cepliem – tagad ir kļuvusi par interesantu apskates vietu un tūrisma galamērķi. Tur tiek popularizēts apiņu audzēšanas reģions un tā tradicionālais reģionālais produkts, Žatecas apiņi, kuru pazīst un augstu vērtē visā pasaulē. Šis projekts netiek īstenots izolēti, bet gan veidojot sinerģiju ar citiem projektiem Žatecas reģiona un Lejas Poohri reģiona tūrisma attīstībai. Viens no šiem projektiem ir riteņbraukšanas maršrutu izveide gar Ohres upi. Žatecas vecpilsētu, tostarp tās vēsturisko ēku kompleksu, ir plānots pieteikt iekļaušanai *UNESCO* mantojuma sarakstā.

Šis projekts ir lielisks līdzeklis patērētāju informēšanai par vietējo apiņu audzēšanas vēsturi un pašreizējo situāciju. Tas arī netieši atbalsta tradicionālā produkta – Žatecas apiņu – audzēšanu, kas ir nozīmīgi vietējai ekonomikai.

Projekta partnera nosaukums: AS “Reģionālās attīstības aģentūra Usti reģionā”

Reģions: Usti reģions

Valsts: Čehijas Republika

RESURSI

Projekts tika īstenots 30 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 9 092 500 €. Projekta īstenošanā piedalījās 12 organizācijas un iestādes, un darbam projekta rezultātu sasniegšanā tika norīkotas 25 personas. Investīcijas veica Žatecas pilsēta, izmantojot ES struktūrfondu līdzekļus.

PĀRNESAMĪBA

Projektu var pārņemt reģionos, kur ir sena vēsture konkrētu lauksaimniecības produktu audzēšanā, kā arī interesantas vēsturiskas ēkas.

MURA-DRAVA.BIKE

www.mura-drava-bike.com

Projektā *MURA-DRAVA.BIKE* tika izveidoti riteņbraukšanas celiņi gar Dravas un Muras upēm un izstrādāta plaša GPS navigācijas sistēma riteņbraucējiem. Tika veikta arī bezceļu GPS zondēšana un izveidota karte, kuru lietotājs no interneta var lejupielādēt savā mobilajā ierīcē, ņemot to līdzi uz pludmali vai arī apskatīt internetā mājās un izdrukāt uz papīra. Tur ir sniegta dažāda nodēģa informācija, sākot ar riteņbraukšanas pamatmaršrutiem līdz daudzām to variācijām, īsi apraksti par vietējiem ēdināšanas uzņēmumiem, kultūras un dabas apskates objektiem, kā arī kontaktinformācija un papildinformācija. Lietotājs atbilstoši savām vajadzībām un interesēm var izvēlēties kādu no vairākiem skatiem (vai vienkārši aplūkot piedāvātos kultūras objektus, vai izvēlēties citu skatu). Papildus kartēm portālā ir pieejami arī video klipīti par galvenajiem celiņiem un cita svarīga informācija par ceļošanu.

Projekta specifiskais mērķis bija izveidot pievilcīgus pārrobežu riteņbraukšanas tūrisma galamērķus gar Muras un Dravas upi. Tas ļaus braucienus pa Austrijā tik iecienītajiem riteņbraukšanas celiņiem (*Murradweg* un *Drauradweg*) turpināt arī Slovēnijas un Horvātijas teritorijā, līdz pat Dravas un Muras grīvai. Projektā tiks izmantots arī esošo informācijas kanālu (mārketinga) potenciāls, un tie tiks uzlaboti. Turklāt projektā tiks izveidots trūkstošais posms, lai Muras un Dravas riteņbraukšanas celiņus savienotu ar celiņu, kas ved gar Donavu. Projektā tika arī izstrādāti tūrisma produkti, kas lielākoties ir saistīti ar riteņbraukšanu, bet tos var izmantot arī atsevišķi. Projekta īstenošanas gaitā tika izveidota plaša un dokumentēta datubāze ar dabas un kultūras objektiem projekta darbības apgabalā. Tiek piedāvāta arī izglītība un apmācība tūrisma riteņbraukšanas maršrutu nodrošinātājiem (tostarp mācību ekskursija uz augstas kvalitātes riteņbraukšanas celiņu ārzemēs) un pārgājienu gidiem.

Riteņbraukšanas tūrisms ir pašā pilnbriedā un turpina plaukt un zelt. Tas ir ilgtspējīgs tūrisma veids, kas vienlaikus rada arī ievērojamu ietekmi uz lauku reģionu attīstību. Līdz ar to projekts veicinās uzņēmējdarbības (tūrisma) izaugsmi saistībā ar riteņbraukšanas celiņiem un tā sekmēs lauku attīstību. Riteņbraukšanas reģions *MURA-DRAVA.BIKE* drošu soli dodas pretim atzīšanai par aktīvās atpūtas un ilgtspējīga tūrisma galamērķi Eiropas mērogā.

Gar Muras un Dravas upi izveidotie riteņbraukšanas celiņi kļūs turpinās Austrijā, kur šī kultūra jau ir labi iesakņojusies, un Austrijas riteņbraukšanas celiņi tiek uzskatīti par vislabā-

kajiem. Murskas riteņbraukšanas celiņš ved līdz pat Muras upes ietekai Dravas upē Horvātijā, pie Legradas, tāpēc ar riteņi var šķērsot visas trīs valstis un gūt ļoti daudzveidīgu pieredzi.

Visnozīmīgākais faktors labās prakses veiksmīgai pārņemšanai vietējā vidē ir cilvēki. Tāpēc liela daļa projekta darba bija vērsta uz sadarbības veidošanu un galveno organizāciju, mērķa grupu, tūrisma pakalpojumu sniedzēju un citu ieinteresēto personu apmācīšanu.

Šī darba rezultātā tika nodrošināta kvalifikācija riteņbraukšanas gidiem un pakalpojumu sniedzējiem visos dalības reģionos maršruta garumā. Viņi apzinās jauno riteņbraukšanas maršrutu potenciālu un ir gatavi savu piedāvājumu pielāgot riteņbraukšanas tūrisma tirgus vajadzībām. Liela daļa projekta aktivitāšu ir atspoguļota tīmekļa vietnē www.mura-drava.eu, kur ir plaši aprakstīti riteņbraukšanas maršruti un sniegta visa nepieciešamā informācija par saistītajiem pakalpojumiem. Ikvienu maršruta aprakstā ir iekļauti GPS navigācijas dati un video recenzijas. Projekta ietvaros tika izstrādāti arī tūrisma produkti.

Rezumējot, projekta vispārējais mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību Slovēnijas un Horvātijas pierobežas reģionā. Projekts *Mura-Drava.bike* pozitīvi ietekmēs ekonomisko izaugsmi, mazinās emigrāciju un radīs patikamu un rosinošu vidi. Pieredze un zināšanas, kuras mēs gūvām projektā kopumā un konkrēti šajā darbā, var būt noderīgas līdzīgos projektos pierobežas reģioniem.

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Projekta īstenošanā piedalījās 10 projekta partneri, un tika precīzi un visaptveroši definēti attīstības potenciāls, galveno ieinteresēto personu motivācija, kā arī saistītās aktivitātes profesionālās izglītības un mērķtiecīga mārketinga jomā.

Galvenais projekta rezultāts ir šķērsvirziena riteņbraukšanas celiņš, kas ir viens no interesantākajiem Eiropā. Tas ir iekļauts sarakstā ar Eiropas riteņbraukšanas celiņiem, kuri piedāvā aizraujošus un interesantus mārketinga un tūrisma produktus vairāku dienu garumā. Šis riteņbraukšanas celiņš kļūst arvien populārāks un piesaista riteņbraucējus, kuri dod priekšroku gariem izbraucieniem. Tajā pašā laikā tas ir interesants arī komandām. Riteņbraucēju grupas, kuras ir apmetušās kādā konkrētā vietā, izmanto vienas dienas un apļveida maršrutus, kas paredzēti vietējiem iedzīvotājiem. Šis riteņbraukšanas celiņš tika prezentēts trijās tirdzniecības izstādēs ārzemēs, par to ir pieejami reklāmas materiāli, fotogrāfijas un īsa video prezentācija un ir sniegta informācija specializētos laikrakstos.

arhīvs: RRA MURA

arhīvs: RRA MURA

arhīvs: RRA MURA

Ir izveidota arī tīmekļa vietne (www.mura-drava.eu) ar GPS navigācijas sistēmu patstāvīgiem izbraucieniem.

Projekta partnera nosaukums: SIA "Attīstības aģentūra Sinergija"

Reģions: Pomurjes reģions

Valsts: Slovēnija

arhīvs: RRA MURA

RESURSI

Projekts tika īstenots 36 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 1 799 816,90 €. Projekta īstenošanā piedalījās galvenās ieinteresētās personas, organizācijas, attiecīgās profesionālās izglītības iestādes, un projekta rezultātu sasniegšanai tika īstenoti mērķetinga pasākumi.

PĀRNESAMĪBA

Pomurjes reģionam ir raksturīga lauksaimniecība, auglīga zeme, termālie SPA, bagātas kulinārijas un kultūras tradīcijas un draudzīgi iedzīvotāji. Visu šo elementu kopums rada labus apstākļus tradicionālu un jaunu pakalpojumu attīstībai tūrismā, lauksaimniecībā un citās jomās. Veselības tūrismam piemērotie dabas resursi, apstākļi medībām un lauku tūrismam vīna ceļos, kā arī Muras upe sekmē šī reģiona atpazīstamību tūristu vidū, un šeit uz nakti apmetas gandrīz desmitā daļa no nakšņojošo tūristu kopskaita Slovēnijā.

Visaptverošo pieeju pakalpojumu integrēšanai un interesantiem objektiem ar navigācijas sistēmu palīdzību var pārņemt arī citos pierobežas reģionos. Lai izveidotu GPS navigācijas sistēmu divās valstīs ar atšķirīgu tiesisko regulējumu un dažādiem izejas datiem, darbā bija jāiesaista dažādas personas un organizācijas dažādos līmeņos. Pieredze un zināšanas, kuras mēs ieguvām projektā kopumā un konkrēti šajā darbā, var būt noderīgas līdzīgos projektos pierobežas reģioniem.

LAUKU MENEDŽERIS

www.ruralmanager.ro

“Rural Manager” jeb Lauku menedžeris ir viens no visaugstāk vērtētajiem Rumānijas projektiem, un tas ir finansēts no Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem darbības programmas “Cilvēkresursu attīstība” ietvaros. Izmantojot modernos IKT līdzekļus un tehnoloģijas, lai veicinātu un atbalstītu uzņēmējdarbību lauku reģionos, ir izdevies nozīmīgi uzlabot projektā ietvertu lauku reģionu pievilcīgumu.

Projektu ierosināja Nacionālais jauno menedžeru fonds Bukarestē, un projekts aptvēra plašu ģeogrāfisko apgabalu, kurā ietilpst 3 Rumānijas attīstības reģioni: Ziemeļestes, Centru un Dienvidestes reģioni.

Iniciatīvas galvenais mērķis bija veicināt un attīstīt lauku reģionu esošo un potenciālo jauno uzņēmēju zināšanas, prasmes un kompetences. Projekts īpaši bija vērsts uz jaunajiem uzņēmējiem lauku reģionos, un mērķis bija panākt vietējo attīstību un radīt jaunas darbavietas. Vispārējais labuma guvēju raksturojums bija šāds: jaunieši vecumā pēc 18 gadiem, ar pabeigtu vismaz vidējo vai profesionālo vidējo izglītību, dzīvojošs lauku reģionā. Projektā īpašs uzsvars tika likts uz jauno paaudzi, ļaujoties uz hipotēzi, ka gados jauni skolu absolventi var radīt vietējas izaugsmes un nodarbinātības potenciālu, attīstot savu uzņēmumu attiecīgajā lauku reģionā.

Galvenais projekta rezultāts bija inovatīvas e-mācību un e-biznesa platformas izstrāde un ieviešana. Šo platformu nolūks bija sekmēt gan uzņēmējdarbības attīstību, gan sadarbību starp projekta labuma guvējiem.

Faktiski projektu ieviesa kā progresīvu pasākumu kopumu, kur ikvienu darbība lika pamatus turpmākajām. Pirmajā pasākumu kopumā ietilpa 18 vietējā līmeņa konferenču organizēšana – pa vienu katrā projekta apgabalā. Konferenču mērķis bija popularizēt uzņēmējdarbības un vadības kultūru, lai jaunos potenciālos uzņēmējus motivētu piedalīties jauno uzņēmēju izglītības programmās. Konferencēs tika aplūkotas šādas tēmas: uzņēmējdarbība, piekļuve finansējumam, veiksmīgas idejas, snieguma uzlabošana, uzņēmumu vadīšana un citas. Šie pasākumi guva plašu atzinību un pulcēja kopumā vairāk nekā 1400 dalībnieku.

Lai novērtētu, kāda veida apmācība un atbalsts ir nepieciešams lauku reģionu uzņēmējiem un personām, kuras vēlas uzsākt savu uzņēmējdarbību laukos, projekta ierosinātais veica pētījumu ar anketēšanas metodi un apjautāja vairāk nekā 940 personas. Pētījuma ziņojumā ietilpa 30 intervijas, 3 mērķa grupas un 3 ideju apmaiņas sesijas.

Pēc konferencēm un pētījuma sekoja projekta īstenošanas 3. posms – tika izveidoti 9 palīdzības dienesti, kas jaunajiem uzņēmējiem sniedza individuāli pielāgotus izglītības un atbalsta pakalpojumus, ņemot vērā projekta iepriekšējos posmos noskaidrotās vajadzības. 9 palīdzības dienestu darbinieki palīdzēja jaunajiem uzņēmējiem izstrādāt biznesa plānus un mārketinga stratēģijas, palīdzēja piekļūt uzņēmuma attīstīšanas finansējumam un apgūt nepieciešamās vadības prasmes.

Tradicionālie klātienē izglītības un atbalsta pakalpojumi tika nodrošināti inovatīvā veidā, izveidojot 1) e-mācību platformu, kur tika sniegti tiešsaistes apmācību pakalpojumi, 2) e-biznesa platformu uzņēmējiem, kuri vēlējas popularizēt savus produktus un pakalpojumus, un 3) tīmekļa vietni, kas kalpoja kā centrālais resursu avots jaunajiem uzņēmējiem lauku reģionos.

Viens no nozīmīgākajiem projekta sasniegumiem ir tas, ka 374 jaunieši no lauku reģioniem pabeidza apmācības modeļus e-mācību platformā. Apmācību absolventiem bija jānokārto 15 eksāmeni, apliecinot, ka viņi ir ieguvuši noderīgas kompetences un apguvuši zināšanas šādās jomās: stratēģiskā vadība, projektu vadība, uzņēmējdarbības plānošana un IKT lietošana uzņēmumos.

Pateicoties spēcīgajam popularizēšanas pasākumiem un atbilstoši darba vadībai, projekts pārsniedza visus finansēšanas līgumā sākotnēji noteiktos mērķa rādītājus un tika atzīts par valsts līmeņa veiksmes stāstu. Kopējais tiešo labuma guvumu skaits projektā “Lauku menedžeris” ir 1576, un šajā skaitā ietilpst proporcionāli samērīga daļa vīriešu un sieviešu, valsts pamatiedzīvotāju un minoritāšu pārstāvju, strādājošo un bezdarbnieku, menedžeru un vienkāršu lauksaimnieku.

Lai nodrošinātu projekta nepārtrauktu darbību, tā tīmekļa vietne www.ruralmanager.ro joprojām darbojas un kalpo kā centrālais resursu avots visiem iepriekšējiem labuma guvējiem un citiem interesentiem.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

Runājot par pievienoto vērtību, ir trīs aspekti, kas veicināja projekta sekmīgu īstenošanu.

1. Pirmkārt, projektā bija iesaistīti starptautiskie partneri ar specializētām zināšanām gan apmācības, gan IKT jomā. Daloties ar savām zināšanām un pieredzi, starptautiskie partneri sniedza jaunu redzējumu, jo īpaši par apmācības programmu pasniegšanu lielai auditorijai, izmantojot IKT līdzekļus.
2. Otrs aspekts, kas sniedza projektam pievienoto vērtību, bija virtuālas biznesa platformas izveidošana, kur pieredzējuši un jauni uzņēmēji no lauku reģioniem varēja dibināt kontaktus, dalīties ar uzņēmējdarbības iespējām un veidot partnerības.
3. Trešais un, iespējams, visnozīmīgākais šī projekta veiksmes faktors bija ES fondu līdzekļu radītā nozīmīgā ietekme. Ar 9 palīdzības dienestu atbalstu projekta labuma guvējiem izdevās sagatavot jaunu finansējuma pieprasījumu, pamatojoties uz kuru, viņi vēlāk saņēma līdzekļus no Eiropas Komisijas finansējuma sistēmām. Izmantojot šos papildu līdzekļus, tika izveidoti jauni uzņēmumi un radītas jaunas darbvietas daudzos projektā ietilpstošajos lauku reģionos.

Projekta partnera nosaukums: Centru reģionālās attīstības aģentūra

Reģions: Centru

Valsts: Rumānija

RESURSI

Projekts tika īstenots 16 mēnešus no 2009. gada janvāra, un tā kopējās izmaksas bija apmēram 2 miljoni €. Lielāko daļu projekta īstenošanai izmantoto līdzekļu (85%) nodrošināja Eiropas Sociālais fonds darbības programmas "Cilvēkresursu attīstīšana" ietvaros. Projekta "Lauku menedžeris" īstenošanā piedalījās 4 organizācijas un iestādes gan valsts, gan starptautiskā līmenī.

PĀRNESAMĪBA

Projekts "Lauku menedžeris" tiek uzskatīts par veiksmes stāstu Eiropas Sociālā fonda nodrošināto līdzekļu pareizā izlietošanā, un to var viegli pārņemt visos reģionos, kur ir pieejami šāda veida līdzekļi.

LETNITSA: KARSTA ŪDENS- KRITUMA MĀJVIETA

2007. gadā Letnitsa mērs uzsāka plānu “Letnitsa: karsta ūdenskrituma mājvieta”, un tas atdzimusi interese par netālu esošo unikālo karsta ūdenskrituma, alu un dīķu sistēmu, kas pagātnē bija grimusi aizmirstībā. Plāns tika iekļauts pašvaldības attīstības stratēģijā laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam, un Letnitsai bija jākļūst par karsta ūdenskrituma mājvieta. Tas padarīja šīs pašvaldības ekonomiku daudzveidīgāku, sniedzot pievienoto vērtību tās dabas un kultūras mantojumam un radot alternatīvu ienākumu avotu.

Meklējot alternatīvas, par daudzsološu iespēju tika atzīts tūrisms. Stimuls šim projektam bija atdzimusi interese par netālu esošo unikālo karsta ūdenskrituma, alu un dīķu sistēmu, kas pagātnē bija grimusi aizmirstībā. Plāns tika iekļauts pašvaldības attīstības stratēģijā laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam, un Letnitsai bija jākļūst par karsta ūdenskrituma mājvieta. Tas padarīja šīs pašvaldības ekonomiku daudzveidīgāku, sniedzot pievienoto vērtību tās dabas un kultūras mantojumam un radot alternatīvu ienākumu avotu.

Plāna īstenošanā tika izmantota trīsvirzienu pieeja: privāto investīciju veicināšana un sekmēšana komplekso viesnīcu vai lauku tūrisma iestāžu jomā, lai gan 2007. gadā neviena šāda objekta reģionā nebija; sabiedrisko ērtību un infrastruktūras uzlabošana un investēšana šajā jomā, nodrošinot vieglu piekļuvi vietējiem karsta objektiem; piedāvāto tūrisma pakalpojumu reklamēšana un popularizēšana.

Vadošo lomu plāna īstenošanā uzņēmās pašvaldības iestādes. Mērs uzsāka ciešu sadarbību ar Bulgārijas Republikas Nacionālo pašvaldību asociāciju un ar tās starpniecību saņēma atbalstu no Lauku attīstības programmas (RDP) 2007.-2013. gadam un no programmas INTERREG IVC, konkrēti no projekta GRISI PLUS.

Pateicoties RDP programmai 2007.–2013. gadam, tika izveidota infrastruktūra: tika labiekārtotas kompleksās viesnīcas lauku sētās un veiktas investīcijas pastaigu takās, kā arī dabas objektu mākslinieciskā un nakts apgaismojumā. Pēdējo piecu gadu laikā Letnitsas un Karpačevo ciemos ir atvērtas 10 kompleksās viesnīcas. Tās tika finansētas no nacionālās Lauku attīstības programmas līdzekļiem, un tajās varēja uzņemt kopumā līdz 180 tūristiem. Divas kompleksās viesnīcas atrodas vietējo skolu ēkās, kuras pašvaldība pārveidoja par pri-

vātiem uzņēmējiem un veica tur labiekārtošanas darbus. Tajā pašā laikā pašvaldība veica ieguldījumus pastaigu takās un dabas un kultūras objektu mākslinieciskā apgaismojumā, kas ietvēra atbilstošu zīmju uzstādīšanu, skatu platformu un bērniem un jauniešiem paredzētu laukumu izveidi. Līdzfinansējums šīm sabiedriskajām aktivitātēm tika piešķirts arī no nacionālās Lauku attīstības programmas (2007.–2013. gadam) lauku tūrisma pasākumu līdzekļiem.

Līdz šim mārketinga mērķauditorija ir bijusi tūroperatori un dažādas populāras nacionālā tūrisma tīmekļa vietnes, kas organizē īsas, lētas ekskursijas Bulgārijas iedzīvotājiem, tostarp pensionāriem, skolēnu klasēm un ģimenēm ar bērniem. Sākotnējais intereses līmenis bija diezgan augsts. Mazajai kopienai līdz 2013. gadam bija izdevies piesaistīt apmēram 200 000 apmeklētājus, kuri kopumā nodrošināja ienākumus pusmiljona eiro apmērā. Tas ir ļoti labs rādītājs nelielai lauksaimniecības kopienai, kura 2008. gadā darbu šajā jomā sāka no nulles.

Plāna nākamajā posmā ir paredzēts panākt, lai apmeklētāji reģionā uzturētos ilgāk, paplašināt piedāvāto tūrisma objektu klāstu un turpināt popularizēt vietējos apskates objektus internetā un ar reģionālo tūrisma produktu/maršrutu un zīmolu starpniecību.

Tālākās iniciatīvas paredz visas pieejamās informācijas apkopošanu, tūrisma maršrutu izstrādāšanu un integrēta portāla izveidi ar informāciju par pastaigu takām un karsta objektiem, šajā darbā izmantojot modernus līdzekļus, piemēram, panorāmas skatus, filmas un GIS. Paredzams, ka projekts GRISI PLUS palīdzēs šajā uzdevumā pēc tam, kad būs apzinātas labās prakses citās, attīstītākās Eiropas vietās.

Nacionālās Reģionālās attīstības darbības programmas ietvaros tiek īstenots kopīgs projekts ar kaimiņu pašvaldībām nolūkā attīstīt daudzveidīgus reģionālā tūrisma produktus un piedāvājumus.

Letnitsas pašvaldība savukārt vēlas negaidīto tūristu pieplūdumu izmantot savā labā un izveidot publisku minerālūdens baseinu un nelielu SPA centru, kas mudinātu tūristus uzkavēties reģionā ilgāk.

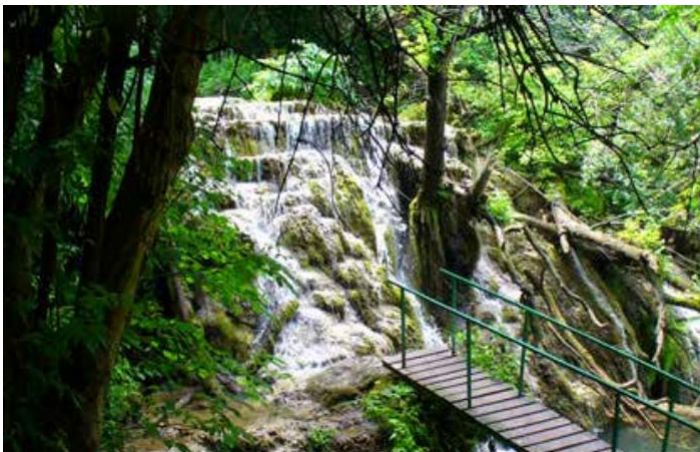
Tādējādi vietējā kopiena cer uzturēt pienācīgu apmeklētāju skaitu un augstu ienākumu līmeni no tūrisma, tverot mirkli, kamēr no jauna atklātā karsta sistēma vēl ir pirmreizējo apmeklētāju dzīvā atmiņa.

Visi līdzšinējie Letnitsas centieni ir apliecinājuši, ka pat attālas Bulgārijas vietas spēj piedāvāt ko īpašu – to dabas bagātības vai kultūras objektus. Tas var sniegt labumu vietējai kopienai un tās viesiem, ja tiek īstenots labs attīstības plāns un nodrošināta uzņēmīga vietējā līderība.

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Pastaigu taku izveidošana un modernā mārketinga rīki, tostarp informācijas tehnoloģijas, ir palīdzējuši piesaistīt daudzus jaunus apmeklētājus. Laikposmā no 2008. līdz 2013. gadam šos objektus apmeklēja 200 000 tūristu. Tādējādi Letnitsai ir izdevies iekarot savu vietu Bulgārijas lauku tūrisma kartē. Otrs un Bulgārijā inovatīvs pievienotās vērtības aspekts ir tas, ka nelielā lauksaimnieku kopiena ir spējusi sadarboties, lai popularizētu līdz šim nezināmu dabas objektu un lai vietējo ekonomiku, kas ir bijusi pilnībā atkarīga no lauksaimniecības, pārorientētu uz lauku tūrismu. Turklāt alternatīvs, ar lauksaimniecību nesaistīts ienākumu avots ir palīdzējis apturēt vietējo iedzīvotāju emigrāciju, un citas mazās pašvaldības tiek iedrošinātas pārņemt šo modeli.

Projekta partnera nosaukums: Bulgārijas Republikas Nacionālā pašvaldību asociācija

Reģions: Dienvidzapadena (*Yugozapaden*)

Valsts: Bulgārija

RESURSI

Kopējās privātās un publiskās investīcijas bija apmēram 2 000 000 €. Tās tika ieguldītas komplekso viesnīcu izveidē, pastaigu takās un ar tām saistītās tūrisma struktūrās, minerālūdens SPA izveidē, kā arī dažādos mārketinga pasākumos. Tika izveidota neformāla vietējā rīcības grupa, kurā piedalījās mērs, viņa projektu vadības komanda, uzņēmīgi vietējie iedzīvotāji un lauksaimnieki, un katra iesaistītā puse uzņēmās dažādus attīstības projektus.

PĀRNESAMĪBA

Lauku reģionos ir dabas, kultūras un mantojuma objekti, kurus var izcelt un izmantot gan ekonomiskās izaugsmes veicināšanā, gan reģiona pievilcīguma uzlabošanā. Investīciju līdzekļus parasti var iegūt no valsts, Eiropas un citiem avotiem. Taču šāda intensīva rīcības plāna panākumi ir atkarīgi no privātajai un publiskajai partnerībai nepieciešamā sociālā kapitāla esamības vai veidošanas, un būtiska loma šajā sakarībā var būt lēmumu pieņēmējiem un vietējās varas iestādēm.

LAUKU ĢEOMĀTIKAS INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBAS INICIATĪVA PLUS

IGAUNIJAS VIEDO CEĻU PROJEKTS TARK TEE

<https://tarktee.mnt.ee>

Informācija par ceļu satiksmi palīdz autovadītājiem droši nokļūt galamērķī. Šī informācija ļauj optimizēt braukšanas laiku un ietaupīt enerģiju, ja vadītāji zina precīzus ceļa apstākļus. Centralizētā datubāzē apkopoti ir jebkurā brīdī un dažādos komunikācijas līdzekļos pieejami dati par ceļa zīmēm un ierobežojumiem, operatīva informācija par satiksmes intensitāti un laikapstākļiem, kā arī ceļmalas kameru uzņemtie attēli ir būtiski gan labvēlīgai un ilgtspējīgai ekonomikai, gan dinamiskai videi. Šai informācijai ir jābūt bez maksas pieejamai visiem cilvēkiem – attiecīgās valsts iedzīvotājiem, tūristiem, ārvalstu darbiniekiem vai vienkāršiem garāmgājējiem.

Uz vietējo pašvaldību pleciem gulstas daudzi pienākumi ceļu jomā. Pašvaldību spēja tikt galā ar šiem uzdevumiem ir ļoti atkarīga no katras pašvaldības lieluma un personāla. Efektīvs rīks, kas ļauj sistemātiski strādāt ar ceļu satiksmes jautājumiem un saņemt informāciju vienā informācijas kanālā, var ļaut ievērojami samazināt izmaksas.

Labās prakses “Viedie ceļi” galvenais mērķis ir panākt, lai dažādām mērķa grupām (autovadītājiem, ceļu uzturētājiem, vietējām pašvaldībām un citiem) ceļu satiksmes informācija būtu pieejama dažādos komunikācijas līdzekļos un IT risinājumos un lietotājiem tiktu nodrošināta pilnvērtīga un vienkārši lietojama ceļu satiksmes informācijas sistēma. Svarīgi norādīt, ka šī sistēma visu diennakti tiek pastāvīgi atjaunināta un pārskafita, izmantojot gan informāciju no pūlīguves jeb *crowdsourcing* avotiem (autovadītājiem), gan amatpersonu un Igaunijas Ceļu pārvaldes speciālistu sniegto informāciju. Līdz ar to datu pareizība un sistēmas aktualitāte tiek nodrošināta pēc iespējas ātrāk un precīzāk. Pašlaik dati sistēmā tiek atjaunināti vidēji ik pēc apmēram 15 minūtēm. Tas ir ievērojams progress, salīdzinot ar iepriekšējo sistēmu, kur dati tika atjaunināti vienu vai divas reizes nedēļā. Datu vadību un pārstrukturēšanu veic Ceļu pārvaldes informācijas centrs, kas apkopo informāciju datu centrā, lai uzlabotu ceļu satiksmes informācijas plūsmu.

Satiksmes informācijas sistēmā tiek sniegti dati par šādām tēmām:

- satiksmes drošība (laikapstākļi, ceļa kameru uzņemtie attēli);
- ierobežojumi (maksimālā braukšanas ātruma un svara ierobežojumi);
- ceļa apstākļi (ceļa meteoroloģiskās stacijas, informācija par ceļa remontu);
- pielāgojami elementi (sabiedriskā transporta pieturas, riteņbraukšanas ceļiņi, prāmju ostas, robežpunkti);
- nozīmīga informācija par autovadīšanu Igaunijā.

Sistēmā ir integrēta kartes lietojumprogramma, kas rāda ceļu no punkta A uz punktu B pa izvēlēto maršrutu. Lietotājs var izvēlēties visātrāko maršrutu, visīsāko maršrutu vai tikai ceļus ar asfaltbetona segumu. Kartes lietojumprogramma sniedz detalizētas braukšanas instrukcijas, līdzīgi kā *Garmin*, *TomTom* un citas populāras satelītnavigācijas programmas.

Sistēmā ir pieejamas saites arī uz attiecīgajiem tiesību aktiem, piemēram, Ceļu satiksmes likumu, un sniegta informācija par svarīgākajām tēmām – kad automašīnai ir obligāti jābūt ziemas riepām, kāds ir atļautais alkohola līmenis asinīs autovadītājiem, kā arī informācija par mobilo tālrunu lietošanu autovadīšanas laikā utt.

Ceļu satiksmes informācijas sistēma ir pieejama angļu, igauņu un krievu valodā interneta portālā <https://tarktee.mnt.ee>. Ir pieejama arī lietojumprogramma viedtālruniem.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

Vissvarīgākais šīs labās prakses aspekts ir tas, ka lielākā daļa datu, kas attiecas uz visiem satiksmes dalībniekiem, ir apkopota vienviet un šie dati ir uzticami un katru dienu tiek atjaunināti. Šajā projektā nav nekādu radikālu jaunievedumu, taču labās prakses pamatā ir tas, ka dati, kurus iepriekš ievāca, pārvaldīja un vadīja dažādas iestādes, tagad tiek apkopoti vienviet un nodrošināti mūsdienīgā veidā. Inovatīvākie projekta elementi bija QR kodu ieviešana, kā arī informācijas nodrošināšana ar mobilās lietojumprogrammas un mobilās tīmekļa vietnes palīdzību, jo mūsdienās arvien vairāk ceļu satiksmes dalībnieku šos informācijas kanālus ik dienu izmanto gan privātām, gan darba vajadzībām.

Projekta galveno pievienoto vērtību var iedalīt trijās kategorijās:

- droša pārvietošanās satiksmē līdz galamērķim;
- īsāks laiks līdz galamērķa sasniegšanai;
- mazākas administratīvās izmaksas par ceļa remontdarbu izziņošanu.

Vēl ir par agru izdarīt galīgos secinājumus par projekta rezultātiem, jo ir pagājis pārāk īss laiks kopš projekta ieviešanas, lai varētu iegūt pietiekamus statistikas datus par administratīvo izdevumu vai ceļu satiksmes negadījumu skaita samazināšanos.

Projekta partnera nosaukums: **Tartu Zinātnes parks**

Reģions: **nav piemērojams** Valsts: **Igaunija**

RESURSI

Projekts tika īstenots 36 mēnešus laikposmā no 2010. līdz 2012. gadam, un tā kopējās izmaksas bija 583 250 €. Lielākoties tika izmantots Eiropas fondu finansējums 540 050 € apmērā, kā arī privātais finansējums 43 200 € apmērā. Igaunijas Ceļu pārvalde (valsts iestāde) bija vadošā institūcija projekta "Viedie ceļi" īstenošanā. Satiksmes sistēmas programmatūru izstrādāja uzņēmums Regio AS sadarbībā ar AlphaGIS OÜ un Tarkvarastudio OÜ (tie visi trīs ir privātie uzņēmumi).

PĀRNESAMĪBA

Satiksmes sistēmu "Viedie ceļi" var pārņemt jebkurš reģions, kas vēlas visiem reģiona ceļu satiksmes dalībniekiem padarīt ceļu lietošanu uzticamu, ātru un vienkāršu.

foto: autortiesības INTERACT

PHILOXENIA – “VIENOTA DARBĪBAS MEHĀNISMA IEVIEŠANA (COM) IEDZĪVOTĀJU UZŅĒMŠANAI VIDUSJŪRAS REĢIONA LAUKU TERITORIJĀS”

www.philoxeniamed.tpa-kepi.gr

Pārrobežu projektu *Philoxenia* īstenoja 5 Vidusjūras lauku reģionos. Šie reģioni, kuros ir nelabvēlīga situācija iedzīvotāju skaita sarūkuma dēļ, pirmo reizi izvēlējās ieviest politiku jaunu iedzīvotāju uzņemšanai savās lauku teritorijās. Šie reģioni bija: Sintiki un Iraklija (Seresa, Grieķija), Oristano (Sardīnija, Itālija), Voroklīni (Larnaka, Kipra), Ptuja (Slovēnija) un Gozo (Malta). Projektā bija paredzēts izveidot vienoto darbības mehānismu (COM) šajos piecos reģionos, lai veicinātu ar lauksaimniecību nesaistītu uzņēmējdarbību Vidusjūras lauku teritorijās.

COM tika ieviests laikposmā no 2009. gada aprīļa līdz 2012. gada martam, un tas ļāva sniegt finanšu, tehnisko (konsultācijas) un kultūras palīdzību 90 personām, kuras apmetās 5 iepriekš minētajās Vidusjūras reģiona mērķa lauku teritorijās. Labuma guvēji izveidoja savus mikrouzņēmumus, tādējādi stiprinot vietējās ekonomikas dinamiku, mazinot demogrāfiskās situācijas pasliktināšanos un ļaujot labuma guvējiem saglabāt pašiem savu identitāti.

Katrš galīgais labuma guvējs mehānisma ietvaros saņēma subsīdijas 4500 € apmērā sava mikroprojekta attīstības veicināšanai, un šī shēma kļuva pievilcīgāka par tās konkurentiem ES un nacionālā līmenī.

Projekta *Philoxenia* mērķa grupas bija šādas:

- 90 jaunie iedzīvotāji / jauno uzņēmumu veidotāji un viņu ģimenes daļības lauku reģionos;
- uzņemošo teritoriju vietējie iedzīvotāji;
- plašsaziņas līdzekļi, kas popularizēja uzņemšanas politiku nolūkā padarīt teritoriju pievilcīgāku ekonomikas, mājokļu, pakalpojumu, aprīkojuma un brīvā laika pavadīšanas iespēju ziņā.

Konkrēti projektā *Philoxenia* ieviestie pasākumi bija, piemēram, šādi:

1. COM un uzņemšanas politikas instrumentu kopuma izstrāde un ieviešana, pielāgojoties 5 daļības lauku reģionu vietējām vajadzībām;
2. apmācību nedēļas un sanāksmju organizēšana, lai pienācīgi apmācītu vietējos pasniedzējus;
3. kopumā 90 jaunu uzņēmumu izveide visos piecos mērķa reģionos (pa 18 katrā lauku teritorijā) ar norikotu vietējo pasniedzēju palīdzību;
4. visu partneru tīkla veidošana un astoņu lielu pasākumu organizēšana (6 vadības komitejas sanāksmes, 1 apmācību nedēļa un 1 starptautisks kapitalizācijas seminārs Grieķijā);
5. informatīva bukleta, plakāta, sešu biļetenu, projekta kopējās tīmekļa vietnes un vairāku paziņojumu preseī izveidošana un publicēšana.

Projektu vadīja Sintiki–Iraklijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības vietējā iniciatīva (*TIEE-SI*), un tai palīdzēja Vietējā nodarbinātības organizācija (*LOC.EM.*) – Grieķijas NVO/projekta partneris, kas specializējās vietējās nodarbinātības situācijas uzlabošanā. Šīs divas organizācijas nodrošināja atbilstīgu projekta vadību un koordināciju (ieskaitot iekšējo un ārējo komunikāciju), noslēguma/kapitalizācijas pasākuma sekmīgu organizēšanu, kā arī informācijas izplatīšanu un reklamēšanu plašsaziņas līdzekļos.

Visi darbi tika paveikti sekmīgi un savlaicīgi, apliecinot, ka Vidusjūras reģionos ir iespējams ieviest uzņemšanas politiku un ka tā var būt gan lietderīga, gan ļoti pārvaldīta.

Lai iegūtu vairāk informācijas, apskatītu projekta materiālus un uzzinātu kontaktinformāciju, lūdzu, apmeklējiet šīs vietnes: http://www.philoxeniamed.tpa-kepi.gr/index_en.html <http://www.emloc.gr/index.php/en/philoxenia-plus/leptomereies>

PIEVIENTOTĀ VĒRTĪBA

Uzņemšanas politika šajos piecos Vidusjūras lauku reģionos tika īstenota pirmo reizi. Projekts *Philoxenia* jau no pašiem pirmsākumiem ir bijis inovatīvs. Tā ietvaros reģioniem tika nodrošināti instrumenti un zinātība to pievilcīguma uzlabošanai. Tas savukārt brūģēja ceļu projekta kapitalizācijai *MED* programmas ietvaros (ar ERAF finansējumu). Līdz šim uzņemšanas politika mērķa reģionos ir sniegusi labumu 90 cilvēkiem, un viņiem ir izdevies laukos izveidot savus mikrouzņēmumus.

foto: autortiesības INTERACT

foto: autortiesības INTERACT

foto: autortiesības INTERACT

Iztirzājot sīkāk, projekts *Philoxenia* palīdzēja:

- cilvēkiem īstenot savus biznesa plānus, kļūt par vietējās kopienas dalībniekiem un sekmēt mērķa reģionu revitalizāciju;
- padarīt šos reģionus pievilcīgākus, atklājot iepriekš neizmantotu potenciālu;
- izmēģināt jaunas partnerības un pārliecināties, vai ir iespējama sadarbības uzņemšanas politiku ieviešana;
- uzlabot dalības lauku reģionu stāvokli alternatīvā veidā, ar mazo uzņēmumu darbību;
- sniegt spēcīgu vietējās izaugsmes potenciālu, radot kolektīvu un sadarbībā balstītu piemēru;
- izveidot jaunu uzņemšanas politikas instrumentu kopumu, ko vietējās pašvaldības varēs izmantot.

Pašlaik 3 *Philoxenia* partneri (*LOC.EM.*, *ANETEL* un *E-ZAVOD*) un 4 jaunie partneri (*Žēras CCI*, *Collectif Ville-Campagne*, *TERUEL* un *EUROKOM*) strādā pie tā, lai uzņemšanas politika tiktu noteikta par vienu no ES un dalībvalstu finansējuma prioritātēm nākamajam plānošanas periodam (2014.–2020. g.).

Projekta partnera nosaukums: Sintiki un Iraklijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības teritoriālā iniciatīva (TIEE-SI)

Reģions: Maķedonijas centrālā daļa

Valsts: Grieķija

RESURSI

Projekts tika īstenots 36 mēnešus, un tā kopējās izmaksas bija 1 965 589 €. Projekta īstenošanā piedalījās 7 organizācijas un iestādes, un darbam projekta rezultātu sasniegšanā tika norīkotas 90 personas. Investori bija 7 partneri no Grieķijas, Itālijas, Kipras, Slovēnijas un Maltas, un investīcijas tika veiktas no ES struktūrfondu līdzekļiem (79%) un valsts līdzekļiem (21%).

PĀRNESAMĪBA

*Šī labā prakse 15 gadus ir tikusi pārbaudīta Francijā (partneris Žēras CCI), kā arī izmēģinājuma projektā programmas MED ietvaros (projekts *Philoxenia* un kapitālizācijas projekts *PhiloxeniaPlus*). Līdz ar to šīs labās prakses pārnēsamība ir pārbaudīta savstarpēji ļoti atšķirīgās un unikālās vietējās vidēs.*

Labās prakses pārnēsamību varētu ierobežot potenciāla līdzekļu nepietiekamība. Taču ir ļoti iespējams, ka uzņemšanas politikas tiks iekļautas ES un nacionālajā finansējuma programmā laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, un tas ļaus ES reģioniem ieviest savas iniciatīvas bez vajadzības pēc liela pašfinansējuma.

Protams, uzņemšanas politikas nebūtu nozīmīgas pilsētu videi.

Grūtības var rasties arī tad, ja vietējie (ievelētie vai cita veida) lēmumu pieņēmēji labajā praksē iesaistās neaktīvi vai neiesaistās nemaz, jo viņi galu galā ir pamata elements sekmīgai labās prakses ieviešanai.

*Projektā *PhiloxeniaPlus* pašlaik tiek izstrādāts rekomendāciju kopums un metodoloģiskās norādes, arī par šīs labās prakses pārnēsamību. Lai iegūtu vairāk informācijas, apmeklējiet vietni www.philoxeniaplus.eu.*

LAUKU ĢEOMĀTIKAS INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBAS INICIATĪVA PLUS

E-M@RKET-PATH E4 / INTERNETA MARŠRUTI EIROPAS CEĻĀ E4

www.e4nar.gr

Projekts *E-m@rket-Path E4* tika uzsākts programmas *Interreg IIIA* ietvaros, un tā galvenais mērķis bija izcelt un popularizēt Eiropas E4 tālatsiksmes ceļu, lai palielinātu vietējā un ārvalstu tūrisma apjomu un veicinātu iekšzemes un vissezonu tūrisma pretstatā sezonālajam tūrismam abos projektā iekļautajos reģionos – Retimno prefektūrā (Krētā) un Kīprā.

Jūra un saulainais laiks nodrošina lielu sezonālo tūristu pieplūdumu Krētā, kā arī lielākajā daļā Vidusjūras reģiona tūrisma apgabalos, un tur tūrisma sezona ilgst pusgadu. Taču Krētas sala spēj piedāvāt vēl daudz vairāk: bagātīgu augu un dzīvnieku valsti ar daudzām vietējām sugām, kā arī alas, iespaidīgas kalnu grēdas un aizas, kas, pateicoties patīkamajam klimatam, padara Krētu par ideālu vietu pārgājieniem, alu ekspedīcijām, kalnos kāpšanai un riteņbraukšanai vai vienkārši laiskām pastaigām laukos. Eiropas E4 ceļa popularizēšana radīja stimulu šādu alternatīvu tūrisma veidu izveidē, ko Krēta varētu nodrošināt, bet kuri līdz šim tur nebija pietiekami attīstīti. Labā prakse *E-M@rket-Path E4*, kura attīstījās no *Interreg* projekta, tagad ir piemērota pārņemšanai arī citos Eiropas reģionos.

Šīs labās prakses pamatā ir jauna mārketinga pieeja, kas tiek īstenota, gan izveidojot dinamisku tīmekļa vietni, gan arī ar specializētām publikācijām par E4 ceļu. Visi šie pasākumi ir vērsti uz apmeklētājiem, kurus interesē dabas / kultūras / kalnu tūrisms, kā arī kulinārais tūrisms, jo, šķiet, nav labākas vietas, kur nobaudīt autentiskus Krētas ēdienus, kā kāds no daudzajiem ciematiem E4 ceļa maršrutos. Šie pakalpojumi ne tikai piesaista potenciālos apmeklētājus, kurus interesē alternatīvas tūrisma iespējas, bet arī sniedz labumu vietējiem iedzīvotājiem un daudziem jauniešiem, kuri tādējādi var izziņāt un novērtēt savas valsts lauku dabas un kultūras mantojumu. Arī tūrisma speciālisti (lielākoties dabas un agrotūrisma jomā) var šeit atrast noderīgu informāciju par reģionu.

Projektā *E-M@rket-Path E4* gan ar daudzvalodu tīmekļa vietnes, gan drukātu materiālu palīdzību tiek sniegta apmeklētājiem un ceļotājiem nepieciešamā pamatinformācija, piemēram, par maršrutu sarežģītības pakāpi, to garumu un ieteicamo apmeklēšanas laiku, kā arī ir nodrošināta lietderīga tematiskā GIS informācija. Tādējādi apmeklētāji jau iepriekš var sagatavoties tam, ko viņi piedzīvos ceļojumā, tāpēc viss ceļojuma process kļūst krietni patīkamāks un vienlaikus rada pārlicēcības sajūtu.

Tīmekļa vietnē un drukātajos materiālos ir sniegta īpaša informācija par šādām tēmām attiecībā uz katru E4 maršrutu Retimno prefektūrā:

- dabas vide;
- agrotūrisms;
- kultūras vide;
- ēdināšana – gastronomija.

Piemēram, apmeklētāji, kurus interesē tieši kultūras vide, var atrast interesantu informāciju par reģioniem pie E4 ceļa vai tā tuvumā, piemēram, par:

- mazāk populāriem kultūras pieminekļiem;
- festivāliem;
- vietējām ieražām un tradīcijām;
- vietējā dzēriena *tsikoudia* ražošanas svētkiem;
- vietējo kopienu vēsturi.

Visbeidzot tīmekļa vietnes www.e4nar.gr Jaunumu sadaļā (“What’s New”) ir iespējams iesniegt papildu informāciju par aktuālajiem kultūras notikumiem un īpašiem pasākumiem.

KĀDI IR PROJEKTA REZULTĀTI?

- Dinamiska tīmekļa vietne (www.e4nar.gr), kur ir sniegta plaša informācija un ir pieejamas virtuālās ekskursijas un dažādas GIS sadaļas (arheoloģisko atradumu vietas, baznīcas, alas, kalni).
- Specializētas publikācijas, piemēram, ceļvežu, karšu un tematisko brošūru apkopojumi.
- E4 ceļa zīmju atjaunošana konkrētos maršrutos, vienlaikus nodrošinot GPS izsekošanas iespējas.

PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI

Dažos gadījumos E4 ceļa zīmes uz dzelzs stabiem tika iznīcinātas neilgi pēc to uzstādīšanas. Iespējams, netālo zemju īpašnieki kļūdaini pieņēma, ka ceļa zīmes var negatīvi ietekmēt viņu tiesības uz zemes īpašumu.

Vietējos laikrakstos tika publicēti paziņojumi presei, kur tika uzsvērts šis fakts un izskaidrots, kas īsti ir E4 ceļš un ka tas nerada nekādu risku. Gluži pretēji – tas sniegs tikai pozitīvus ieguvumus visam reģionam.

TURPMĀKĀS DARBĪBAS – UZLABOJUMI

Ir skaidri apzināta nepieciešamība paplašināt GPS izsekojamības funkciju, tajā iekļaujot visus E4 ceļa maršrūtus Krētā. Cerams, tas drīz tiks paveikts, kā arī tiks norīkota persona, kura ātri sniegs atbildes uz tūmekļa vietnē uzdotajiem apmeklētāju jautājumiem.

PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA

Pateicoties projektam *E-M@rket-Path E4*, tā darbības reģions ir kļuvis pievilcīgāks un konkurētspējīgāks. To ir nodrošinājušas ar katru E4 maršruta daļu saistītās interaktīvās prezentācijas par konkrētām tematiskajām jomām, piemēram, kultūru un dabas vidi, gastronomiju un apmešanās iespējām agrotūrisma naktsmītnēs. Projektā *E-M@rket-Path E4* tika izveidota jauna integrēta digitālās informācijas sistēma, kas uzlabo katra E4 apmeklētāja drošību un pārlicību.

Projekta pamatā ir popularizēšanas stratēģija Eiropas ceļa E4 reģioniem Krētā, bet šī stratēģija tika pārveidota, izmantojot GIS tehnoloģiju. Tas ļāva mainīt projekta darbības reģionu tēlu, padarot šos reģionus interesantākus cilvēkiem, kuriem patīk kalnu tūrisms/pārgājieni, pastaigas vai citi alternatīvi tūrisma veidi.

Šīs labās prakses ietvaros tika izveidots pirmais uzticamais daudzvalodu (grieķu/angļu/vācu valodā) elektronisko datu kopums par E4 ceļu Krētā, un tas ir ļāvis piesaistīt lielāku skaitu šāda veida tūrisma cienītāju.

Tematisko elektronisko karšu un virtuālo ekskursiju izveide palīdz lietotājiem gan apmeklējuma plānošanas laikā, gan arī pārvietojoties pa reģionu lauku teritorijām. Līdz ar to palielinās šo reģionu pievilcība, vēl tikai izvēloties ceļojuma galamērķi.

Projekta partnera nosaukums: **Krētas reģions – Retimno reģionālā nodaļa**

Reģions: **Krēta**

Valsts: **Grieķija**

RESURSI

Projekts E-Market-Path E4 tika īstenots Interreg IIIA Grieķijas un Kipras programmas ietvaros, un tajā bija iesaistītas šādas organizācijas: Retimno prefektūra (Krētas reģions, Grieķija) kā vadošais partneris un Kipras tūrisma organizācija kā partneris.

Šis projekts tika īstenots 30 mēnešus, kopējās izmaksas Retimno prefektūrai bija 154 471,00 euro (ERAF un valsts līdzekļi), un projekta rezultātu sasniegšanā piedalījās 3 cilvēki (1 uz pilnu laiku un 2 uz nepilnu laiku).

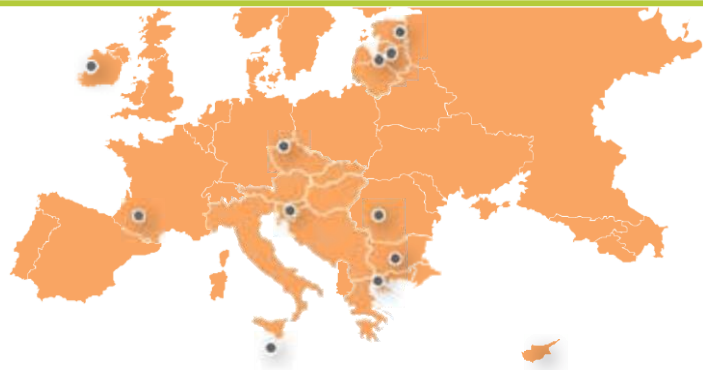
PĀRNESAMĪBA

Projektu eMARKET-PATH E4 var samērā vienkārši pārņemt jebkurā reģionā, kuru šķērso E4 tālsatiksmes ceļš, kas sākas Gibraltārā un noslēdzas Kiprā, šķērsojot Spāniju, Franciju, Šveici, Vāciju, Austriju, Ungāriju, Rumāniju, Bulgāriju un Grieķiju. Taču tam nav obligāti jābūt E4 ceļam, tas var būt jebkurš Eiropas nozīmes tālsatiksmes ceļš vai pat vietējie ceļi, gar kuriem ir unikāli vai ievērojami un izrādīšanas vērti objekti.

SĪKĀKA INFORMĀCIJA PAR KATRU VALSTI

14 PARTNERI NO 11 ES VALSTĪM

Dienvidu Pireneju (*Midi Pyrenees*) reģions, Francija
Žēras Tirdzniecības un rūpniecības kamera

PROJEKTA PARTNERI

Rietumu reģions, Īrija
Rietumu reģiona
pašvaldība

Golveja, Īrija
Golvejas Grāfistes
padome

**Usti pie Labes, Čehijas
Republika**
AS “Reģionālās attīstības
aģentūra Usti reģionā”

**Moravske Toplice,
Slovēnija**
Razvojnā aģencija
Sinergija

Cēsis, Latvija
Vidzemes plānošanas
reģions

Alba Jūlija, Rumānija

Centru reģionālās
attīstības aģentūra

Rīga, Latvija
Latvijas Pašvaldību
savienība

Sofija, Bulgārija

Nacionālā pašvaldību
asociācija

Voroklīni, Kipra
Larnakas reģiona
attīstības aģentūra

Tartu, Igaunija

Tartu Zinātnes parks

Malta
Vietējo padomju
apvienība

Livadija Sintiki, Grieķija

Sintiki–Iraklijas
nodarbinātības un
uzņēmējdarbības teritoriālā
iniciatīva (*TIEE-SI*)

Krēta, Grieķija
Krētas reģions

Περιφέρεια Κρήτης
Region of Crete

Žēras Tirdzniecības un rūpniecības kamera

www.gers.cci.fr

Žēras Tirdzniecības un rūpniecības kamera (*Gers CCI*) ir dibināta 1900. gadā, un tā ir vietēja sabiedriskā organizācija, kas darbojas saskaņā ar Francijas tiesību aktiem. Tā atrodas Dienvidu Pireneju (*Midi Pyrénées*) reģionā. Tās uzdevums ir veicināt ekonomisko un teritoriālo attīstību Žēras departamentā un pārstāvēt un iedzīvināt mazo un vidējo uzņēmumu kopienas reģionā.

Žēra ir Francijas province ar vislielāko lauku teritoriju īpatsvaru, un 15 % no darbavietām ir saistītas ar lauksaimniecības aktivitātēm. 1997. gadā Reģionālās informācijas sabiedrības iniciatīvas (*RISI*) ietvaros Žēras *CCI* izstrādāja vienprātīgu rīcības plānu nolūkā integrēt lauku reģionus informācijas sabiedrībā. Ģeomātikas risinājumi kļuva par teritorijas attīstības rīcības plāna stūrakmeni.

Žēras *CCI* ir spēcīgas specializētās zināšanas Eiropas un valsts finansētos projektos, un tā ir koordinējusi vairākus sadarbības projektus. Tā izveidoja Ģeomātikas tehnoloģiju centru *Teleparc* (www.teleparc.net), sadarbojoties ar *RTD* nodaļu, kas specializējas ģeoizsekojamībā (pārtikas produktu ģeogrāfiskā izsekojamība). Žēras *CCI* ir sertificēta saskaņā ar standartu ISO 9001 (*AFAQ*), un tai ir piešķirts 5 zvaigžņu izcilību apliecināošs sertifikāts "EFQM Excellence, 5 stars".

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

Žēras Tirdzniecības un Rūpniecības kamera (*CCI*) pārņemšanai izvēlējās Čehijas labo praksi "Apiņu un alus templis", kuru piedāvāja Reģionālās attīstības aģentūra Usti reģionā. Šī labā prakse attīsta vietējo ekonomiku un tūrisma un tādējādi atdzīvina Usti lauku reģionu, pateicoties šī reģiona īpašajiem produktiem – apiņiem un alum. Šie produkti ir izmantoti reģiona jaunā tūrisma piedāvājuma radīšanai, un reģionā ir izveidots vesels kopums ar tūrisma atrakcijām: muzejs, izstādes, alus degustācijas utt.

Labā prakse "Apiņu un alus templis" tika pielāgota Žēras provinces vietējai situācijai, lai konkrētus provinces reģionus sasaistītu ar īpašiem produktiem vai pakalpojumiem. Tāpēc šī labā prakse Žēras provincē tiek pārņemta ar nosaukumu "Un Village – Un Produit" (Viens ciems – viens produkts), un daļībai ir izvēlēti 5 ciemi, kur pastāv šādas "ciema un produkta" kombinācijas un tās ir labi zināmas vietējiem iedzīvotājiem:

- Samatāna (*Samatan*) – pīles un "foie gras" (zosu aknu pastēte);
- Sentmonta (*Saint Mont*) – vīns;
- Oza (*Eauze*) – armanjaks;
- Nogaro (*Nogaro*) – mehāniskas sporta veidi (piemēram, vieglo un smago automašīnu sacīkstes);
- *L'Isle Jourdain* – velosipēdi.

Pamatideja ir sasaistīt reprezentatīvu produktu vai pakalpojumu ar ciemu un palīdzēt vietējām ieinteresētajām personām radīt jaunas ekonomiskās iespējas saistībā ar šo produktu vai pakalpojumu. Sagaidāmais rezultāts ir šāds – kopīga zīmola ietvaros katrs ciems attīsta savu īpašo produktu vai pakalpojumu un stiprina vietējās ekonomikas stāvokli ar saskaņotiem un ilgtspējīgiem piedāvājumiem, pateicoties vietējiem publiskā un privātā sektors partneriem. Īstenojot šo labo praksi, tiks veicināts ne tikai tūrisms, bet arī citas aktivitātes un tiks attīstīta uzņēmējdarbība Žērā.

Labā prakse "Viens ciems – viens produkts" pašlaik tiek izstrādāta Žērā. Ir izveidotas rīcības grupas, kurās darbojas katra ciema galvenās ieinteresētās personas: valsts institūcijas (pašvaldības, pašvaldību apvienības), tūrisma biroji, ražotāju organizācijas, patērētāju apvienības, Tirdzniecības kamera u. c. Rīcības grupas regulāri tiekas, rīko ideju apmaiņas pasākumus un izsaka priekšlikumus par jaunām iespējām attīstīt ciema ekonomiku ar vietējo resursu palīdzību. Ir izstrādāti arī konkrēti rīcības plāni vidējam un ilgam laika periodam. Piemēram, *L'Isle Jourdain* ciemā rīcības grupa nolēma izveidot tūristiem paredzētu velosipēdu nomas pakalpojumu pie ciema ezera. Samatānā tika izlemts pilnveidot "Foie Gras" pastētes konkursu un padarīt to saistošāku apmeklētājiem. Ozā tika nolemts uzcelt pieminekli "Armanjaka liesma" un organizēt pasākumus armanjaka destilēšanas laikā. Vietējās ieinteresētās personas finansēs šo darbu izpildi un nodrošinās īstenošanas procesa turpināšanu, arī sākot no 2015. gada.

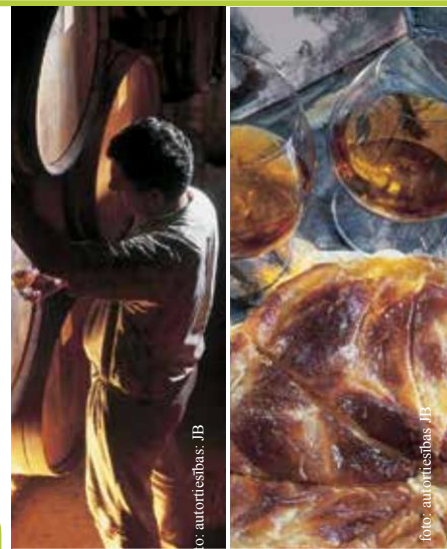
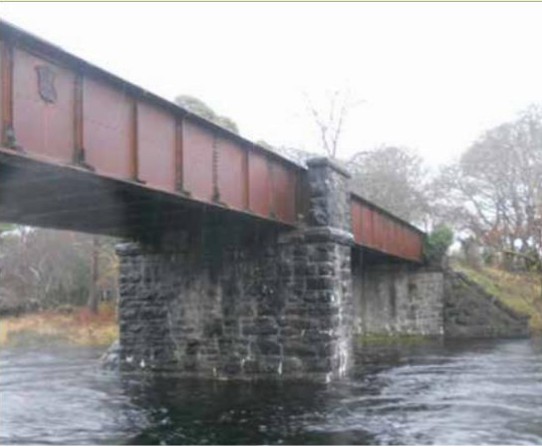

foto: autortiesības JB

foto: autortiesības JB

GRISI PLUS

Rietumu reģiona pašvaldība

www.wra.ie

Rietumu reģiona pašvaldība ir viena no astoņām reģionālajām pašvaldībām, ko Īrijas valdība nodibināja saskaņā ar 1991. gada Vietējo pašvaldību likumu (ar 1993. gada Reģionālo pašvaldību dibināšanas rīkojumiem). Reģiona pašvaldības padomē ir 27 ievēlēti pārstāvji no reģiona vēlēšanu apgabalu vietējām pašpārvaldes iestādēm, proti, Golvejas Grāfistes padomes, Majo Grāfistes padomes, Golvejas Pilsētas domes un Roskomonas Grāfistes padomes.

Rietumu reģiona pašvaldībai ir šādas trīs galvenās darbības jomas jeb funkcijas:

- veicināt sabiedrisko pakalpojumu koordinēšanu Rietumu reģionā;
- uzraudzīt ES struktūrfondu atbalsta nodrošināšanu Rietumu reģionā;
- izstrādāt Reģionālās plānošanas vadlīnijas (RPV) Rietumu reģionam un pārliecināties, ka Grāfistes attīstības plāni un Vietējie apgabala plāni atbilst RPV.

Rietumu reģiona pašvaldības tiešajā kompetencē ietilpst šādas aktivitātes:

- Reģionālo plānošanas vadlīniju sagatavošana (saskaņā ar 2000. gada Plānošanas un attīstības likumu, kas grozīts ar 2010. gada Plānošanas un attīstības (grozījumu) likumu);
- vietējo pašvaldību, valsts iestāžu un/vai citu dalībnieku savstarpējās sadarbības, kopīgās rīcības un citu pasākumu veicināšana;
- reģiona vispārējo attīstības vajadzību pārskatīšana un ar to saistīto attiecīgo oficiālo ziņojumu veidošana, kā arī reģionā sniegto sabiedrisko pakalpojumu pastāvīga pārskatīšana;
- reģiona un blakus reģionu vietējo pašvaldību Attīstības plānu pārskatīšana;
- Reģionālā ziņojuma (plāna) sagatavošana, tajā iekļaujot attīstības vajadzības, pārskatītos vietējo pašvaldību attīstības plānus un reģionā sniegtos sabiedriskos pakalpojumus.

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

Rietumu reģiona pašvaldība plāno Rietumu reģionā pārņemt labo praksi “Takas uz vides un kultūras rezervātiem Krētā, Kiprā un Lezbas salā: pastaigu taku projekts”. Šo labo praksi ierosināja projekta *GRISI PLUS* partneri no Kipras, un labās prakses “Pastaigu takas” pamatā ir inovatīva pieeja attiecīgo reģionu dabas un kultūras resursu izmantošanai, tiecoties pēc kvalitātes, konkurētspējas un atvērtības, ko nodrošina spēcīga sadarbības un kontaktu veidošanas struktūra. Šajā labajā praksē ar fimekli balstītām lietojumprogrammām tiek popularizētas reģionu vides un kultūras resursu bagātības. Projekts lielākoties ir paredzēts tūristiem, vietējiem iedzīvotājiem, kā arī ikvienam, kas vēlas atklāt reģiona dabas un kultūras vidi.

Rietumu reģiona pašvaldība tagad ir sagatavojusi veidni “Konemaras Grīnvejas lietojumprogrammas” (*Connemara Greenway App*) izstrādei, un tās pamatā ir labā prakse “Pastaigu takas uz vides un kultūras rezervātiem Krētā, Kiprā un Lezbas salā”. Sagaidāms, ka Konemaras Grīnvejas projekts būs daudzfunkcionāls un to lielākoties izmantos ārvalstu un pašmāju tūristi, bet to atpūtas vajadzībām varētu izmantot arī vietējie iedzīvotāji, piemēram, riteņbraucēji un pastaigu entuziasti, jaunās ģimenes, skolēni un arī cilvēki, kuri nopietnāk nodarbojas ar riteņbraukšanas sportu. Tas kļūs par stratēģisku elementu Nacionālā iezīmēto ceļu (*National Waymarked Way*) tīklā un papildinās plašo atpūtas pastaigu taku klāstu Golvejas grāfistē, kur atrodas arī garais Rietumu ceļa maršruts (*Western Way route*) un Cilpu pastaigu taku tīkls (*Looped walks*), kas tika izveidoti pēdējo gadu laikā.

Lai padarītu Konemaras Grīnvejas projektu noderīgāku, Rietumu reģiona pašvaldība izveidoja veidni mobilās tūrisma lietojumprogrammas *Connemara Greenway App* izstrādei. Veidne ir balstīta uz pieeju, kuru izmantoja lietojumprogrammas *OIKO-TRAILS* izstrādē Larnakas reģionā Kiprā.

Lietojumprogrammu *Connemara Greenway App* nākotnē varēs lietot mobilajās ierīcēs, piemēram, viedtālrunos, planšetdatoros u. c., gan *Apple*, gan *Android* vidē, un to varēs lejupielādēt bez maksas. Tādējādi lietotāji varēs plānot riteņbraukšanas un pastaigu maršrutus Konemaras Grīnvejā, izmantojot GPS atrašanās vietas noteikšanas tehnoloģiju. Lietojumprogrammā arī būs pieejamas fotogrāfijas un teksta veida informācija par dažādiem interesantiem objektiem un būs iespējams kopīgot saturu sociālajos tīklos.

Golvejas Grāfistes padome

www.galway.ie

Golvejas Grāfistes padome ir Golvejas grāfistes vietējās varas iestāde. Golvejas Grāfistes padomes kompetencē ietilpst Golvejas grāfistes administratīvais apgabals, izņemot Golvejas pilsētu. Padome atbild par nozīmīgu infrastruktūru plānošanu, projektēšanu un izbūvi, piemēram, ceļu, ūdens apgādes, kanalizācijas sistēmu un konkrētu sociālo un daļēji sociālo pakalpojumu jomā, teiksim, attiecībā uz mājokļiem, ugunsdzēsēju iecirkņiem, bibliotēkām un kapsētām.

Tā arī atbild par vidi un ar plānošanas pasākumiem un vides politiku cenšas uzlabot situāciju grāfistē, vienlaikus aizsargājot tās unikālās iezīmes un gaisotni. Grāfistes padome arī aktīvi iesaistās grāfistes rūpniecības, uzņēmējdarbības, sociālās jomas, mākslas, mantojuma un kultūras jomas attīstīšanā.

Golvejas grāfiste ir otra lielākā grāfiste Irījā, un tās platība ir gandrīz 6000 kvadrātmetri. Tā robežojas ar Golvejas pilsētu un Majo, Roskomonas, Oflejas, Tiperarijas un Klēras grāfistēm. Golvejas grāfistē ir 159 256 iedzīvotāji.

Golvejas grāfistes padomes sniegtos pakalpojumus nodrošina šādas padomes nodaļas:

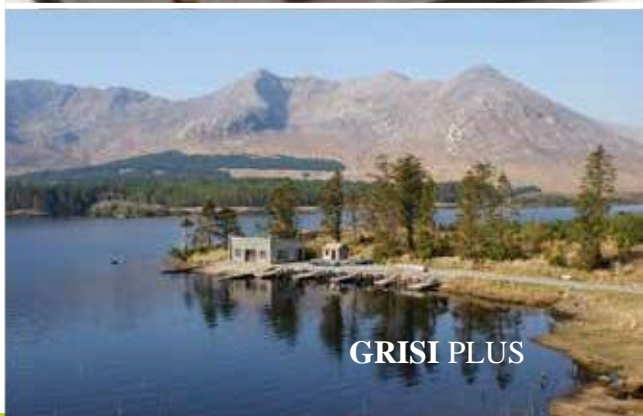
- Mājokļu un ārkārtas pakalpojumu nodaļa;
- Ceļu un transporta nodaļa;
- Korporatīvā un kultūras nodaļa;
- Plānošanas un ilgtspējīgas attīstības nodaļa;
- Kopienas, uzņēmumu un ekonomiskās attīstības nodaļa;
- Vides, veterinārijas un ūdens apsaimniekošanas nodaļa;
- Finanšu nodaļa.

PAŅĒMŠANAS PROCESS

Golvejas Grāfistes padome plāno pārņemt Muras Dravas riteņbraukšanas ceļu (*Mura-Drava.Bike*) labo praksi no Slovēnijas. Golvejas Grāfistes padomei ir iecere izveidot 40 km garu bezceļu riteņbraukšanas trasi ainaviskā reģionā grāfistes rietumdaļā, starp Klifdenas mazpilsētu un Golvejas pilsētu. Ir apstiprināta šīs infrastruktūras plānošanas atļauja. Pašlaik padome gaida valsts finansējumu šim projektam, lai varētu veikt kapitālieguldījumus. Paredzēts, ka būvdarbi tiks sākti 2014. gadā. Golvejas Grāfistes padome ņem vērā Muras Dravas riteņbraucēju ceļa labās prakses sniegto mācību, sniedzot informāciju par to, kā organizācija sadarbojas ar vietējā reģiona ieinteresētajām personām nolūkā izstrādāt popularizēšanas kampaņu un veidot apmeklētāju pieredzi saistībā ar šo jauno tūrisma infrastruktūru.

Golvejas Grāfistes padome sadarbosies ar Nacionālo tūrisma organizāciju, *Faite Ireland*, vietējo Konemaras Tirdzniecības kameru, vietējās attīstības grupām, reģiona vietējiem uzņēmumiem un vietējām kopienām, lai noskaidrotu, kā Muras Dravas riteņbraukšanas ceļu labajā praksē gūtās mācības vislabāk pārnest uz mūsu vietējo projektu. Darba sākšana jau tik agrā stadijā sniedz nozīmīgas priekšrocības – tā rada potenciālu spēcīgas popularizēšanas kampaņas izveidei un apmeklētāju pieredzes veidošanai uzreiz pēc infrastruktūras pabeigšanas.

Golvejas Grāfistes padome un *Faite Ireland* kopā ar vietējiem uzņēmumiem sniegs ieguldījumu resursos, lai popularizētu šo jauno mūsu reģiona tūrisma projektu, kad tas būs pabeigts. Paredzams, ka daļa no resursiem tiks atvēlēta pārņemtās labās prakses īstenošanai. Izdevumi, visticamāk, radīsies 2015. gadā, kad riteņbraukšanas trase būs izbūvēta. 2014. gadā galvenais uzsvars tiks likts uz popularizēšanas materiālu izstrādi un apmeklētāju pieredzi.

GRISI PLUS

Vidzemes plānošanas reģions

www.vidzeme.lv

Vidzemes plānošanas reģions (VPR) atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā, un tas ir teritoriāli lielākais plānošanas reģions Latvijā. Tā platība ir 15 257 km² jeb 24 % no Latvijas teritorijas. VPR ietilpst 25 novadi un viena pilsēta – Valmiera.

Reģiona iedzīvotāju skaits ir apmēram 240 000. Vidzemes plānošanas reģions (VPR) tika izveidots 2006. gadā. VPR galvenais mērķis ir nodrošināt reģionālo plānošanu un koordinēšanu, kā arī sadarbību starp novadiem un dažādām valsts iestādēm. VPR sniedz plānošanas pakalpojumus valsts, reģionālā un vietējā līmenī un nodrošina reģionālā un vietējā līmeņa pārstāvību uzņēmējdarbības, nodarbinātības un sociālās politikas izstrādē. VPR uzdevums ir koordinēt un veicināt līdzsvarotu Vidzemes reģiona attīstību ilgtermiņā, nodrošinot efektīvus pakalpojumus vietējiem iedzīvotājiem, NVO, uzņēmējiem un pašvaldībām.

Nozīmīga Vidzemes plānošanas reģiona darba joma ir starptautiskā sadarbība. Mēs dalāmies zināšanās un daudz iemācāmies no mūsu partneriem visā Eiropā. Pieredzes apmaiņa palīdz Vidzemes plānošanas reģionam uzlabot reģionālo politiku, lai nodrošināt līdzsvarotu reģionālo un valsts attīstību. Dažādas iniciatīvas ir saņēmušas ES atbalstu, tādējādi padarot Vidzemes reģionu konkurētspējīgu ne tikai Latvijā, bet arī aiz tās robežām. Savstarpēja uzticēšanās, vienotība un sadarbība – šiem elementiem ir īpaša nozīme kopīgu ideju un mērķu īstenošanā.

PĀRŅĒMŠANAS PROCESS

Vidzemes teritorija ir piemērota labo prakšu *SOHO SOLO* un “Ražots Golvejā” (*Made in Galvejā*) pārņemšanai. Šie projekti tika izraudzīti, jo katrā no tiem ir izmantota atšķirīga pieeja ģeomātikas līdzekļu izmantošanai, lauku pievilcīguma izcelšanai un vietējo ražotāju atpazīstamības veicināšanai. Labās prakses īstenošanas plāns ļauj detalizēti paredzēt pārņemšanas mehānismus un to ietekmi uz lauku attīstību.

- “Ražots Golvejā”: šīs labās prakses pārņemšana veicinās uzņēmējdarbību Vidzemes reģionā un ļaus uzņēmumiem uzlabot savas preces un pakalpojumus, izmantojot jaunus ģeomātikas līdzekļus ar mārketinga iespējām. Tā kā Vidzemes plānošanas reģions nav blīvi apdzīvots, uzņēmēji nevar paļauties uz vietējo pieprasījumu, tāpēc ir jāmeklē preču un pakalpojumu pārdošanas iespējas ārpus reģiona robežām. Galvenā labās prakses pārņemšanā un turpmākajā uzturēšanā iesaistītā organizācija būs Vidzemes augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteris.
- *SOHO SOLO*: šīs iedarbīgās labās prakses pārņemšana tiks iekļauta vietējo novadu (Vidzemes reģiona pilsētu un ciemu) īstenošanas plānos. Atbalsts uzņēmumiem un informācijas tehnoloģiju infrastruktūra (tostarp esošais interneta pārkļājums) sniedz labvēlīgas iespējas jaunu uzņēmumu veidošanai un attīstībai, kā arī tālrunim Vidzemes reģionā. Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes sanāksmēs vietējo pašvaldību pārstāvji tika aicināti piedalīties detalizētākās diskusijās. Diskusijā, kas notika 2014. gada 8. aprīlī, piedalījās četrpadsmit novadi. Sanāksmē astoņi novadi piekrita strādāt pie labās prakses *SOHO SOLO* ieviešanas savā novadā. Šī apņemšanās tika apliecināta, parakstot priekšlīgumu starp Vidzemes plānošanas reģionu, Latvijas Pašvaldību savienību un attiecīgo novadu.

Labās prakses *SOHO SOLO* un “Ražots Golvejā” ir piemērotas īstenošanai arī citos plānošanas reģionos, un sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību tiks nodrošināta iespēja tās ieviest novados visā Latvijā.

+ Latvijas Pašvaldību savienība

www.lps.lv

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir publiska organizācija, kas pēc brīvprātības principa apvieno 117 vietējās pašvaldības (8 pilsētas un 109 novadus) Latvijas Republikā. Tā ir dibināta 1991. gada 15. decembrī. LPS pauž Latvijas vietējo pašvaldību viedokli valsts mērogā, un tās uzdevums ir aizsargāt un veicināt savu biedru intereses.

LPS galvenie uzdevumi ir šādi:

- pārstāvēt biedru intereses un aizstāvēt to tiesības valsts iestādēs un administratīvajās iestādēs;
- formulēt LPS viedokli par vietējo pašvaldību politiku, pamatojoties uz vietējo pašvaldību un to apvienību un savienību priekšlikumiem;
- stiprināt sadarbību starp Latvijas vietējām pašvaldībām un to apvienībām un savienībām, kā arī veicināt sadarbību ar ārvalstu pašvaldībām un organizācijām;
- sniegt vietējām pašvaldībām nepieciešamo informāciju un pakalpojumus;
- organizēt apmācības vietējo pašvaldību amatpersonām un pašvaldību darbiniekiem;
- veicināt pašvaldību darbinieku sociālo aizsardzību;
- sekmēt iniciatīvu veidošanu kopējās vietēji nozīmīgās jomās;
- organizēt vietējās informācijas apstrādes sistēmas saskaņā ar vienotiem principiem;
- pārstāvēt pašvaldību savienības un tās biedru intereses Eiropas Savienībā, Eiropas Padomē un citās starptautiskās organizācijās.

PĀRŅĒMŠANAS PROCESS

Vidzemes teritorija ir piemērota labo prakšu *SOHO SOLO* un “Ražots Golvejā” (*Made in Galway*) pārņemšanai. Šie projekti tika izraudzīti, jo katrā no tiem ir izmantota atšķirīga pieeja ģeomātikas līdzekļu izmantošanai, lauku pievilcīguma izcelšanai un vietējo ražotāju atpazīstamības veicināšanai. Izstrādājot labās prakses īstenošanas plānu, ir iespējams detalizēti paredzēt pārņemšanas mehānismus un to ietekmi uz lauku attīstību.

- “Ražots Golvejā”: šīs labās prakses pārņemšana veicinās uzņēmējdarbību Vidzemes reģionā un ļaus uzņēmumiem uzlabot savas preces un pakalpojumus, izmantojot jaunus ģeomātikas līdzekļus ar mārketinga iespējām. Tā kā Vidzemes plānošanas reģions nav blīvi apdzīvots, uzņēmēji nevar paļauties uz vietējo pieprasījumu, tāpēc ir jāmeklē preču un pakalpojumu pārdošanas iespējas ārpus reģiona robežām. Galvenā labās prakses pārņemšanā un turpmākajā uzturēšanā iesaistītā organizācija būs Vidzemes augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteris.
- *SOHO SOLO*: šīs iedarbīgās labās prakses pārņemšana tiks iekļauta vietējo novadu (Vidzemes reģiona pilsētu un ciemu) īstenošanas plānos. Atbalsts uzņēmumiem un informācijas tehnoloģiju infrastruktūra (tostarp esošais interneta pārklājums) sniedz labvēlīgas iespējas jaunu uzņēmumu veidošanai un attīstībai, kā arī tālrunim Vidzemes reģionā. Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes sanāksmēs vietējo pašvaldību pārstāvji tika aicināti piedalīties detalizētākās diskusijās. Diskusijā, kas notika 2014. gada 8. aprīlī, piedalījās četrpadsmit novadi. Sanāksmē astoņi novadi piekrita strādāt pie labās prakses *SOHO SOLO* ieviešanas savā novadā. Šī apņemšanās tika apliecināta, parakstot priekšlīgumu starp Vidzemes plānošanas reģionu, Latvijas Pašvaldību savienību un attiecīgo novadu.

Labās prakses *SOHO SOLO* un “Ražots Golvejā” ir piemērotas īstenošanai arī citos plānošanas reģionos, un sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību tiks nodrošināta iespēja tās ieviest novados visā Latvijā.

GRISI PLUS

Larnakas reģionaattīstības aģentūra

www.anetel.com

Es vēlamies kļūt par modernu, spēcīgu, prasmīgu un finansiāli neatkarīgu uzņēmumu.

Larnakas reģiona attīstības aģentūra (*ANETEL*) tika nodibināta pēc Larnaka kopienu savienības iniciatīvas. Tā tika izveidota saskaņā ar Eiropas Savienības standartiem par attīstības struktūrām un mehānismiem, un tās darbība lielākoties ir vērsta uz Larnakas reģionu. Ar šo mehānismu vietējās pašpārvaldes organizācijām tiek nodrošināts atbalsts attīstības un plānošanas jomā un jo īpaši Eiropas finansējuma apgūšanā, lai īstenotu katras reģionālās kopienas un pašvaldības mērķus.

ANETEL ir dibināta 2003. gada 16. oktobrī, un tās dalībnieki ir Larnakas, Aradīpu, Atienu, Dromolaksijas, Livadijas, Ķkaras, Agijas, Napas un Paralimni pašvaldības, 42 no 45 Larnakas kopienu padomēm, Famagustas reģiona Liopetri pienas padome, *E.V.E.L. Larnaca*, Larnakas Lauku sieviešu apvienība, *SPE* Lauku attīstības organizācija, *SPE Vasililou-ntashinos* un Kipras Profesionālo zvejnieku apvienība. *ANETEL* darbība tiek regulēta saskaņā ar Uzņēmumu likumu, un tā uzskatāma par sabiedrību ar ierobežotu atbildību. Tā ir bezpeļņas organizācija un ir akreditēta kā valsts iestādei līdzvērtīga iestāde.

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

Kiprā tiks pārņemtas labās prakses “Oras kalnu galamērķa aģentūra” un “Apiņu un alus templis”. Abas šīs labās prakses ir no Čehijas Republikas. Tās tiks īstenotas Larnakas kalnu apgabalā, lai Larnakas kalnu apgabalu popularizētu kā tūrisma galamērķi ar spēcīgu vietējo identitāti. Īstenojot šīs labās prakses, Larnakas reģiona attīstības aģentūrai būs iespēja izmantot integrētu tūrisma stratēģiju, lai popularizētu Larnakas kalnu apgabala kultūru, vēsturi, dabu, vietējos produktus, ēdienus un atmosfēru.

Reģionālie pārņemšanas procesa dalībnieki ir 18 kopienas no Larnakas kalnu apgabala, Reģionālā tūrisma aģentūra un Larnakas kalnu apgabala vides informācijas centrs, kas pieder Larnakas reģiona attīstības aģentūrai. Atbalsta sistēmā ietilpst arī vietējo produktu ražotāji, restorānu un agrotūrisma objektu īpašnieki un reģionālās riteņbraukšanas, pārgājienu un putnu vērošanas biedrības.

Lielākā daļa no ieinteresētajām personām iepriekš piedalījās Larnakas kalnu apgabala vides informācijas centra izveidē, kura galvenais mērķis ir popularizēt šī apgabala dabas vidi. Pēc šī pasākuma panākumiem un redzot, ka sadarbība nodrošina vislabākos rezultātus apgabalam, ieinteresētās personas nolēma doties vēl soli tālāk un izveidot “Galamērķa aģentūru”, kā arī atbalstīt vietējos ražotājus, lai popularizētu šo apgabalu kā tūrisma galamērķi ar spēcīgu vietējo identitāti. Tādējādi tiks stiprināta vietējā ekonomika, radītas jaunas darbavietas un veicināta uzņēmējdarbība, kā arī mazināta iedzīvotāju, īpaši jauniešu, migrācija uz lielajām pilsētām.

Jau ir uzsāks labo praksi pārņemšanas darbs un ir notikušas vairākas ieinteresēto personu sanāksmes, kur tika lemts par to, kā labās prakses pārņemt šajā apgabalā. Reģionālās attīstības aģentūra kopīgi ar Larnakas reģiona attīstības aģentūru ir izstrādājuši integrētu tūrisma stratēģiju Larnakas kalnu apgabalam, un to ir apstiprinājušas visas ieinteresētās personas. Jau ir nolēmts, ka Galamērķa aģentūras vajadzībām netiks būvēta jauna ēka, bet gan šajā nolūkā tiks izmantotas Vides informācijas centra telpas. Nesen blakus Vides informācijas centram tika uzcelta ēka, un tā tiks izmantota Galamērķa aģentūras vajadzībām, lai popularizētu šo apgabalu. Bukleti, brošūras, kartes, tūrisma ceļveži, tīmekļa vietne, mobilo lietojumprogrammu izstrāde, vietējo preču izstāžu centrs, tradicionālais veikals, divi lieli ekrāni ar prezentācijām par apgabalu, dators, kur apmeklētāji var iegūt informāciju par apgabalu – tie ir daži no pasākumiem, kuru ieviešana jau ir sākta.

Ir radīts arī Galamērķa aģentūras darbības uzraudzības mehānisms, izveidojot direktoru valdi, kas atbild par attiecīgo lēmumu pieņemšanu šajā projektā. Galamērķa aģentūras izveidei nepieciešamo finansējumu nodrošināja visas ieinteresētās personas. Ir panākta vienošanās par ikgadējo biedra naudu Galamērķa aģentūras izdevumu segšanai.

Vietējo padomju apvienība

www.lca.org.mt

Vietējo padomju apvienība (LCA) ir valsts iestāde, kas pārstāv visus 5 Maltas un Gozo reģionus un 68 vietējās padomes. LCA ir dibināta 1994. gadā ar attiecīgo likumu. Apvienības mērķi ietver arī vietējo padomju kopīgo interešu aizstāvēšanu un veicināšanu.

LCA ir augsts kompetences līmenis, un tā piedalās nacionālās politikas izstrādes procesā, regulāri tiekoties ar vietējās pašvaldības vadītāju un ministrijas pārstāvjiem, kā arī citām ieinteresētajām personām.

LCA piedalās Reģionu komitejas darbā un ir vienīgā Pilsētu mēru pakta atbalstošā struktūra Maltā.

2007. gadā LCA izveidoja ES projektu nodaļu un ir sekmīgi piedalījies dažādos ES finansētos projektos šādās programmās: *INTERREG*, “Saprātīga enerģija Eiropai” (SEE), IST PAP, *MED*, *EKPI*, *LIFE*, “Eiropa pilsoņiem”, ITĀLIJA–MALTA u.c.

LCA iesaistījās projektā *GRISI PLUS*, lai palīdzētu vietējām padomēm, īpaši lauku reģionos, izmantot inovatīvās tehnoloģijas, piemēram, GIS, savu attiecīgo teritoriju un ražojumu popularizēšanā.

Turklāt Maltā GIS pagaidām nav tik populāra kā citās Eiropas valstīs, un projekts *GRISI PLUS* ar citu partneru prezentētajiem labās prakses piemēriem veicina šīs tehnoloģijas lietošanu.

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

No projekta *GRISI PLUS* konsorcijs prezentētajām labajām praksēm Vietējo padomju apvienība izraudzījās divas prakses:

- *SOHO SOLO* (labā prakse no Žēras provinces Francijā, kuru prezentēja projekta vadošais partneris – Žēras CCI) un
- “Ražots Golvejā” jeb *Made In Galway* (labā prakse no Golvejas Īrijā, kuru prezentēja Golvejas Grāfistes Padome).

Šīs abas labās prakses ir pārņemtas Maltā, izstrādājot ieviešanas plānu par katru no tām.

Pārņemšanas perioda laikā Vietējo padomju apvienība ir tikusies ar vairākām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu sekmīgu pārņemšanas procesu un pēc iespējas veiksmīgāk īstenotu abus projektus Maltā.

Ideja pārņemt divas labās prakses radās tāpēc, ka prakse *SOHO SOLO* tika izraudzīta pārņemšanai jau projekta *GRISI PLUS* sākumā, 2012. gadā. Drīz pēc tam tika sāktas diskusijas un lobēšanas darbs ar Dingli vietējās padomes mēru (šajā reģionā šī labā prakse jau ir tikusi pārņemta). Dingli vietējā padome visu pārņemšanas procesā ierosināto pasākumu īstenošanai, iespējams, izmantos ERAF finansējumu, un īstenošanas plāns pēc projekta *GRISI PLUS* beigām tiks veidots ar nelielu budžetu.

Labo praksi “Ražots Golvejā” projekta konsorcijs prezentēja vēlākā projekta posmā, taču Vietējo padomju apvienībai šī labā prakse šķita ļoti saistoša un piemērota pārņemšanai Maltā. Pēc tam notika diskusijas un lobēšanas darbs ar vairākām ieinteresētām personām, kuras varētu īstenot plānu. Apvienība nolēma, ka piemērotākā organizācija šī uzdevuma veikšanai ir uzņēmums *Malta Enterprise*, kuram jau ir katalogs ar vietējiem ražotājiem, bet tas ir publicēts saraksta veidā, nevis kā karte ar ģeogrāfiskās informācijas tehnoloģijām. Apvienība ierosināja uzņēmumam visu tā rīcībā esošo informāciju integrēt ģeomatikas rīkos, lai panāktu labāku mijiedarbību ar lietotājiem, un nodrošināja uzņēmumam īpaši pielāgotu īstenošanas plānu. Labā prakse “Ražots Golvejā”, visticamāk, tiks īstenota pēc projekta *GRISI PLUS* noslēguma, un tās īstenošanā tiks izmantots pašfinansējums vai ERAF līdzekļi vai arī tā tiks īstenota kopīgā partnerībā ar kādu saistītu Eiropas finansētu projektu.

GRISI PLUS

AS “Reģionālās attīstības aģentūra Usti reģionā”

www.rra.cz

AS “Reģionālā attīstības aģentūra Usti reģionā” (*RDAUR*) ir valsts iestādei līdzvērtīga organizācija, kas dibināta 1994. gadā nolūkā attīstīt Usti reģionu. Aģentūrā ir apm. 20 darbinieki ar pieredzi uzņēmumu, pašvaldību un reģionu attīstības darbā. *RDAUR* ir partnerības pieredze projektos ar citiem reģioniem, un tā ir piedalījusies vairāku ES finansētu sadarbības projektu koordinēšanā un īstenošanā.

RDAUR ir gan Eiropas, gan Čehijas Republikas attīstības aģentūru apvienības locekle. Tā atbild par Reģionālās informācijas sistēmu Usti reģionā, atbalsta MVU attīstību Eiropas uzņēmumu tīkla informācijas centrā un ir Čehijas Republikas Uzņēmumu kameras locekle.

Aģentūras sniegto pakalpojumu klāstā ietilpst ekonomikas un sociālās jomas izpēte, tehniskā priekšizpēte un attīstības plānu un projektu izstrāde publiskajam un privātajam sektoram, uzņēmumu konsultēšana, sistēmiska pieeja projektiem un programmām, darba koordinēšana saskaņā ar reģionālo stratēģiju, administratīvais darbs, rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumi un citi īpaši pakalpojumi pēc pieprasījuma, MVU atbalstīšana finanšu resursu apgūvē un izlietošanā un starptautiskās sadarbības attīstīšana un koordinēšana, kā arī Usti reģiona vispārējā popularizēšana.

Usti Reģionālās attīstības aģentūra (*RDA Usti*) apsver iespēju Usti reģionā pārņemt divas labās prakses no projekta *GRISI PLUS*: “Ražots Golvejā” (*Made in Galway*) un Muras Dravas riteņbraukšanas celiņš (*Mura-Drava.Bike*).

Labo praksi “Ražots Golvejā” ierosināja Golvejas Grāfistes padome. Projekta ietvaros tika izveidots tiešsaistes katalogs ar reģionā ražotajiem vietējiem produktiem, lai vietējie patērētāji un ārvalstu viesi varētu atrast vietējo amatnieku izstrādājumus un pakalpojumus. Galvenais uzdevums ir izstrādāt vienotu portālu, kurā tiks atspoguļots reģionā ražoto produktu plašais klāsts, lai patērētāji būtu labāk informēti un izvēlētos iegādāties vietējos ražojumus. Šī labā prakse veicināja Golvejas reģiona starptautisko atpazīstamību, pateicoties tur ražotiem kvalitatīviem pārtikas produktiem un amatnieku izstrādājumiem.

Usti reģions gatavo projektu “Usti reģiona amatniecības ražojumu katalogs”.

Projekta īstenošanas grafiks ir šāds:

1. Projekta “Usti reģiona amatniecības izstrādājumu katalogs” īstenošanas plāna izveide. Projektam ir “izmēģinājuma daļa”, kura tika īstenota 2014. gadā.
2. Projekta izmēģinājuma daļas izpildi ir plānots pabeigt 2014. gada jūnijā. Usti reģiona amatnieku izstrādājumu kataloga (turpmāk – “Katalogs”) projekta izmēģinājuma daļā ietilpst “Kataloga” drukātās versijas izstrāde un elektroniskās versija izveide Usti reģiona tīmekļa vietnes lapās.
3. Pārējās Kataloga projekta daļas ir paredzēts īstenot saistībā ar Eiropas darbības programmu laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.

Izmēģinājuma projektu par saviem līdzekļiem īstenoja Usti reģions. Pārējo “Kataloga” projekta daļu īstenošana būs atkarīga no iespējas saņemt finansiālu atbalstu no Eiropas programmām laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam.

Labo praksi “Muras Dravas riteņbraukšanas celiņš” ierosināja projekta partneris no Slovēnijas. Šis projekts lielākoties ir paredzēts tūristiem, vietējiem iedzīvotājiem, kā arī ikvienam, kas vēlas atklāt reģiona dabas un kultūras vidi.

Uzņēmums *SERVISO, o.p.s.* ir izstrādājis veidni projektam “Kopā ar cisterciešu mūkiem ceļojumā ar divriteni un vilcienu pa Plumas ceļu”. Šis projekts papildinās esošās atpūtas pastaigu takas Bohēmijas kalnu centrālajā daļā, tostarp garās distances riteņbraukšanas celiņus, kas ved no Vācijas uz Čehijas Republiku. Lai uzlabotu projekta izmantojamību, ir plānots arī izstrādāt mobilo lietojumprogrammu.

Īstenošanas grafiks ir šāds:

1. Projekta īstenošanas plāna izstrāde.
2. Projektu realizēs uzņēmums *SERVISO, o.p.s.* Projekta īstenošana būs atkarīga no iespējas saņemt finansiālu atbalstu no Eiropas programmām laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam.

+ SIA “Attīstības aģentūra Sinergija”

www.ra-sinergija.si

Attīstības aģentūra *Sinergija* (*Razvojnā aģencija Sinergija*) ir dibināta 1998. gadā kā apakšreģiona attīstības aģentūra, kuras kompetencē ietilpst 11 pašvaldības Pomurjes reģionā. Tā ir bezpeļņas nevalstiskā organizācija ar juridisko statusu kā bezpeļņas sabiedrība ar ierobežotu atbildību. *Sinergija* galvenokārt darbojas lauku reģionā ar apmēram 37 000 iedzīvotāju un apmēram 900 reģistrētām ekonomikas vienībām. Dominējošā ekonomikas joma tur joprojām ir lauksaimniecība.

Attīstības aģentūra *Sinergija* ir piedalījies vai joprojām piedalās (kā partneris vai vadošais partneris) dažādos valsts līmeņa, starptautiskos un struktūrfondu finansētos projektos. Mēs atbildam par uzņēmējdarbības attīstību un ekonomikas izaugsmi, un galvenie mūsu darbības virzieni ir šādi:

- vietējo attīstības projektu plānošana, īstenošana un vadība tādās jomās kā uzņēmējdarbība, infrastruktūra, ekoloģija, lauksaimniecība u. c.;
- attīstības potenciāla stiprināšana un vietējās attīstības partnerību vadība;
- vietējās uzņēmējdarbības attīstības veicināšana;
- profesionālās apmācības organizēšana un vadīšana;
- informēšana par Slovēnijas Republikas un Eiropas Savienības attīstības iniciatīvām;
- palīdzēšana vietējiem kopienām iegūt finansiālu atbalstu no starptautiskiem avotiem;
- sadarbība ar citām vietējās attīstības aģentūrām, vietējo pašvaldību struktūrvienībām un citiem, lai veicinātu reģiona vispārējo attīstību.

Atsauces projekti:

<http://www.ra-sinergija.si/en/content/sinergija-development-agency/referential-projects.html>

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

Kā vispieņemotākā pārņemšanai Pomurjes reģionā tika izvēlēta labā prakse “Ražots Golvejā” (*Made in Galway*), jo:

- jau iepriekš ir pierādījies šīs labās prakses efektivitāte, jo tā tika sekmīgi ieviesta Irijā, kur tā sniedza objektīvi novērtējamus, materiālus un ilgtspējīgus rezultātus;
- tajā tiek ņemtas vērā problēmas, kas ir aktuālas lauku reģioniem un ir nozīmīgas arī Slovēnijā;
- tā risina būtiskas problēmas un tāpēc ievērojami uzlabos jauna satūra, preču un pakalpojumu integrēšanu, izstrādi un attīstību, mazinās atšķirības starp reģioniem un netieši pazeminās bezdarba rādītājus Pomurjes reģionā;
- tā veicinās reģionālās politikas uzlabojumus, piedāvājot jaunas pieejas attīstībai un veidojot projektu priekšlikumus.

Izvēlētas labās prakses pārņemšana Pomurjes reģionā ir iedalīta vairākos pamatposmos:

- dažādu ieinteresēto personu aicināšana piedalīties labās prakses pārņemšanā un ekspertu grupas izveidošana;
- izpēte par ieguvumiem, priekšrocībām, iespējām un riskiem, ko izvēlētas labās prakses pārņemšana radīs Pomurjes reģionā;
- Pomurjes reģiona situācijas, vietējās vides radīto vajadzību un sarežģītumu apzināšana;
- risinājumu rašana un izvēlētas labās prakses pārņemšanas nolūka un mērķu formulēšana;
- labās prakses faktiskās ieviešanas grafiks (aktivitātes, rīcības plāns, īstenošanas teritoriālais mērogs u. c.);
- nepieciešamo un pieejamo cilvēkresursu analīze;
- finansēšanas metodes un finansējuma avotu noteikšana;
- īstenošanas, izvirzīto mērķu sasniegšanas un rezultātu novērtēšanas uzraudzība.

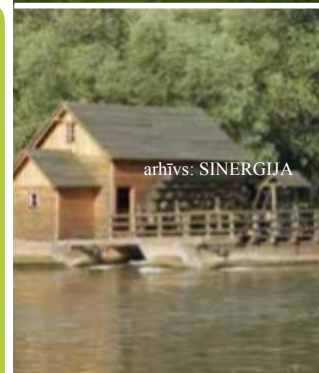
Darba grupas locekļu daudzveidība nodrošina, ka no dažādiem skatpunktiem tiks aplūkotas reģiona vajadzības, galvenās konkurences priekšrocības un svarīgākie pasākumi, kas ir jāveic nolūkā pārņemt labo praksi Pomurjes reģionā un nodrošināt optimālu tās ietekmi un iznākumus.

Pēc vairākām tikšanās reizēm un diskusijām ar Pomurjes reģiona galveno politikas veidotāju un izpildītāju pārstāvjiem Attīstības aģentūra *Sinergija* sagatavoja konkrētu priekšlikumu (tā nosaukums: “GEO portāla ‘Ražots Pomurjē’ izveidošana”). Tas ir balstīts uz Irijas labās prakses “Ražots Golvejā” pamatelementiem un mērķa iezīmēm. Aģentūra pašlaik strādā pie tā, lai ierosinātais projekts tiktu iekļauts “Pomurjes reģiona attīstības programmā (RAP) laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam”. Tas uzlabos izredzes faktiski īstenot izvēlēto labo praksi vietējā vidē un iegūt vajadzīgos finanšu līdzekļus.

Izvēlēta labā prakse zināmā mērā varētu atrisināt Pomurjes reģiona problēmas, kā arī aktivizēt līdz šim neizmantoto potenciālu jaunu pakalpojumu izstrādāšanā un attīstīšanā, sniegt idejas jaunu produktu izstrādei, veicināt jaunu darbavietu radīšanu un nostiprināt sadarbību.

arhīvs: SINERGIJA

arhīvs: SINERGIJA

GRISI PLUS

Centru reģionālās attīstības aģentūra

www.adrcentru.ro

Centru reģions ir viens no Rumānijas 8 attīstības reģioniem, kas tika izveidoti 1998. gadā saskaņā ar Rumānijas Reģionālās attīstības likumu. Centru reģions atrodas Rumānijas centrālajā daļā, tā teritorija daļēji pārklājas ar vēsturisko Transilvānijas provinci, un tajā ir 6 novadi: Alba, Brasova, Mureša, Kovasna, Hargita un Sibiu.

Reģionu formālā un institucionālā līmenī pārstāv Centru reģionālās attīstības aģentūra (*RDA Centru*), kas ir nevalstiska bezpeļņas sabiedrisko pakalpojumu organizācija, kura darbojas reģionālās attīstības jomā. *RDA Centru* ir divi galvenie darbības virzieni:

1. Eiropas un nacionālo finansējuma programmu uzraudzība un īstenošana. Kopš 2007. gada *RDA Centru* ir starpniekorganizācija 2007.–2013. gada reģionālās darbības programmas īstenošanā Centru reģionā.
2. Reģionālā plānošana. *RDA Centru* piedalās Reģionālās attīstības plāna izstrādē, kā arī citu reģionālo un nacionālo plānošanas dokumentu un programmu veidošanā.

Papildus šiem diviem pamatdarbības virzieniem *RDA Centru* kā koordinators, labuma guvējs vai partneris piedalās vairākos attīstības projektos nozīmīgās jomās, piemēram, saistībā ar lauku attīstību, atjaunojamo enerģiju, demogrāfiskajām pārmaiņām, atbalstu MVU, izglītību, apmācību un cilvēkresursu attīstību. Mums ir pieredze vairāku *INTERREG IVC*, *SEE*, “Saprātīgas enerģijas”, KJP un FP7 projektu īstenošanā.

Pēc projekta *GRISI PLUS* sanāksmēs un pētnieciskajās ekskursijās prezentēto labo prakšu padziļinātas analīzes Rumānijas Centru reģiona attīstības aģentūra ir sākusi darbu pie pārņemšanas procesa. Šī procesa pirmajā posmā tika izraudzītas 5 labās prakses, kuras reģionālajām ieinteresētajām personām tika prezentētas projekta *GRISI PLUS* informatīvajā pasākumā Alba Jūlija (*Alba Iulia*) pilsētā 2013. gada 3. oktobrī. Vienlaikus tika veikta aptauja internetā, lai noskaidrotu, kura no šīm 5 labajām praksēm tiek vērtēta visaugstāk:

- “Ražots Golvejā” (*Made in Galway*) – prezentēja Golvejas Grāfistes padome Īrijā;
- *GEOPEDIA* – prezentēja SIA “Attīstības aģentūra *Sinergija*” Slovēnijā;
- *MURA-DRAVA.BIKE* – prezentēja SIA “Attīstības aģentūra *Sinergija*” Slovēnijā;
- *GEOWINE* – prezentēja Žeras Tirdzniecības un rūpniecības kamera Francijā;
- Sabiedriskā transporta tīkla iespēju optimizēšana Vidzemē – prezentēja Vidzemes plānošanas reģions Latvijā.

Aptaujas mērķauditorija bija Centru reģiona 6 novadu sabiedriskās iestādēs. Tādējādi Centru reģiona sabiedriskās iestādes ne tika ieguvu vairāk informācijas par starptautiskajām labajām praksēm, kuras tika prezentētas projektā *GRISI PLUS*, bet varēja arī aktīvi iesaistīties izvēles izdarīšanā par to, kuru labo praksi pārņemt reģionālā līmenī, ņemot vērā savas vajadzības un ieceres. Sabiedriskajā aptaujā tika secināts, ka labā prakse “Ražots Golvejā” ir ne tikai visaugstāk vērtētā lauku attīstības iniciatīva, bet arī būtu visieglāk pielāgojama un pārņemama reģionālā līmenī.

Nākamais uzdevums izvēlētas labās prakses pārņemšanas procesā bija pārnēsāšanas plāna izstrāde, kur tiku aprakstītas veicamās darbības projekta faktiskai īstenošanai. Sabiedrisko iestāžu līdzdalība un uzņēmība tika uzskatīta par nozīmīgu elementu šī darba veikšanā. Centru reģionālās attīstības aģentūra noslēdza sadarbības līgumu ar Murešas apgabala padomi par izvēlētas labās prakses faktisko pārņemšanu un īstenošanu pēc projekta *GRISI PLUS* noslēguma.

Šo kopējo pūliņu rezultātā tika izstrādāts iniciatīvas “Ražots Golvejā” pārnēsāšanas plāns, lai izveidotu finansējuma pieprasīšanas pieteikumu, kas tiks iesniegts apstiprināšanai saistībā ar Eiropas finansējuma programmām laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam.

Bulgārijas Republikas Nacionālā pašvaldību asociācija

www.namrb.org

Bulgārijas Republikas Nacionālā pašvaldību asociācija (NAMRB) ir dibināta 1996. gadā, un tā ir bezpeļņas jumta organizācija valsts 264 pašvaldībām. Bulgārijā ir divpakāpju pārvaldes sistēma, kur centrālā valdība un pašvaldības sadarbojas visu nacionālo politikas nostādņu veidošanā un īstenošanā, arī saistībā ar līdzsvarotas teritoriālās attīstības politiku.

Līdz ar to asociācijas uzdevums ir attīstīt vietējo demokrātiju valstī, nodrošinot atbalstu, ceļot kapacitāti, veicot politikas izpēti un attīstību visās nozīmīgākajās jomās un attiecībā uz pakalpojumiem, kurus pašvaldības nodrošina vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem – teritoriālo, pilsētvides un lauku zemes plānošanu, izglītību, veselības aprūpi, vides aizsardzību, sociālo palīdzību, kultūras attīstīšanu un mantojuma saglabāšanu.

Asociācija savu pienākumu ietvaros mēģina apzināt, veidot un popularizēt labās prakses un projektus, kas veicina vietējo pārvaldi un vietējo attīstību. Asociācija arī nodrošina tālākpmācības iespējas un sniedz konsultācijas pašvaldībām, īpaši saistībā ar attīstības projektu ieviešanu ar ES finanšu un investīciju instrumentu atbalstu. Asociācija pati īsteno vairākus Eiropas fondu līdzfinansētus projektus kapacitātes celšanai un darbojas savā modernajā apmācību iestādē.

Bulgārijas Republikas Nacionālā pašvaldību asociācija pārņemšanai ir izraudzījusies Kipras labo praksi “Pastaigu takas”. Šī labā prakse Bulgārijas lauku pašvaldībām šķita īpaši saistoša, jo tā paredz aplēpto dabas un kultūras resursu ilgtspējīgu izmantošanu, tādējādi padarot reģiona pievilcīgāku un veicinot uzņēmējdarbību.

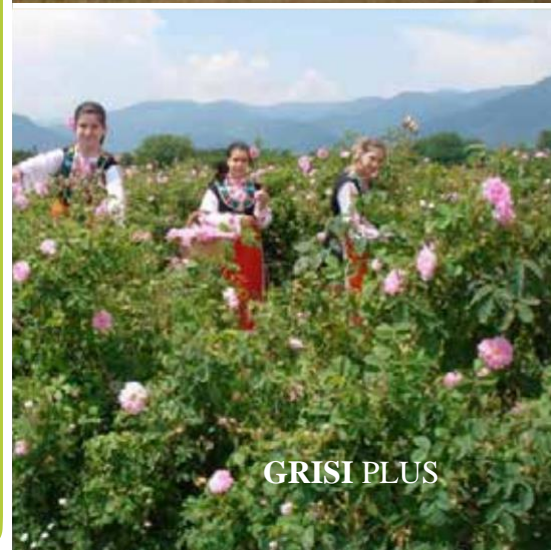
Bulgārijas Republikas Nacionālā pašvaldību asociācija kā jumta organizācija ir apņēmusies izveidot politisko un plānošanas ietvaru, kas sekmēs labās prakses pielāgošanu un pārņemšanu Bulgārijas pašvaldībās. Lai sasniegtu šo mērķi, asociācija aktīvi piedalās politisko pamatdokumentu un programmu sagatavošanā.

Līdz ar to ir izdevies šīs labās prakses īstenošanai nepieciešamo finansējumu iegūt no nacionālās Lauku attīstības programmas laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Tika pārveidots Lauku attīstības programmas pamatpakalpojumu indikators un ciemu atjaunošanas un kopienas vadības vietējās attīstības indikators, lai varētu sniegt atbalstu projektiem, kuru mērķis ir izveidot pastaigu takas un ekomaršrutus. Ieguvējas no šiem pasākumiem būs tieši mazās lauku pašvaldības, to apvienības un vietējās rīcības grupas.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta mūsdienīgo mārketinga rīku izmantošanai, jaunai informācijai/skatpunktiem un IT rīku izmantošanai informatīvajās kampaņās, kurās tiek izcelti un popularizēti jauni maršruti un vietējie objekti. Gados jauniem tūristiem un skolēniem īpaši saistoši būs tādi projekta elementi kā tīmekļa vietnes, elektroniskie ceļveži, spēles un lietojumprogrammas.

Vietējās valsts iestādes ir atzinušas, ka jaunie maršruti papildinās kvalitatīvo tūrisma pakalpojumu klāstu lauku reģionos un mudinās apmeklētājus izzināt vēl neatklātās lauku daļas, savukārt uzņēmumiem radīsies jaunas iespējas pārdot savas preces un pakalpojumus.

Ir pieņemts, ka nacionālās lauku attīstības politikas stūrakmens būs vietējā iniciatīva un augšupvērsta pieeja dabas un kultūras mantojuma daudzīnāšanai.

GRISI PLUS

Tartu Zinātnes parks

www.teaduspark.ee

Tartu Zinātnes parks ir inovāciju dzinējspēks Dienvidigaunijā. Mūsu misija ir palīdzēt iesācējuzņēmumiem (*start-up*) attīstīties par pasaules mēroga kompānijām. Tartu Zinātnes parks ir pirmais zinātnes parks Baltijas valstīs. To 1992. gadā nodibināja Tartu pilsēta, novads un divas universitātes. Vairāk nekā 20 gadus mēs esam atbalstījuši biznesa inovācijas reģionā, sadarbojoties ar universitātēm, kā arī ar publisko un privāto sektoru. Mēs esam uzņēmējdarbības mājas.

Ārvalstu uzņēmumiem mēs piedāvājam palīdzēt izvērst uzņēmējdarbību Igaunijā, kur ekonomikas videi ir raksturīgs kvalificēts darbaspēks, labvēlīga nodokļu sistēma un liberāli tirgi.

Tartu Zinātnes parkā ir pieejamas šādas uzņēmējdarbības attīstības nodaļas:

- Biznesa inkubators, kas iesācējuzņēmumiem piedāvā pakalpojumus un veicinošu vidi ideju apmaiņai vai risinājumu rašanai kopīgi ar citiem uzņēmējiem un ekspertiem.
- *Protolab* (www.protolab.ee), kur ir pieejams pilnvērtīgs prototipēšanas pakalpojumu klāsts, sākot ar CAD/CAM un tehniskajiem rasējumiem līdz faktiskai prototipa izgatavošanai, lielākoties precīzās mehānikas un aparātūves jomā.
- Tartu demonstrējumu centrs (www.teaduspark.ee/democentre), kas ir radoša vide, kur mobilo risinājumu izstrādātāji var stādīt pie lietojumprogrammu veidošanas vai testēt tās.
- *Nanolab*, kas piedāvā tīras telpas (*cleanroom*) aprīkojumu nanotehnoloģiju izpētei un attīstīšanai materiālu un elektronikas jomā.

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

No visām projektā *GRISI PLUS* apkopotajām un prezentētajām labajām praksēm vispiemērotākās pārņemšanai Tartu/Dienvidigaunijā bija labās prakses “Ražots Golvejā” (*Made in Galway*) un *Mura-Drava.Bike*. Pēc papildu analīzes veikšanas Tartu Zinātnes parks nolēma pārņemt labo praksi *Mura-Drava.Bike*.

Labo praksi *Mura-Drava.Bike* prezentēja attīstības aģentūra *Synergija* no Slovēnijas, un tās ietvaros gar Muras un Dravas upi tika izveidoti riteņbraukšanas celiņi, saukti par “MURA-DRAVA.BIKE”, kā arī izstrādāta plaša GPS navigācijas sistēma riteņbraucējiem nolūkā piesaistīt lauku teritorijām vairāk tūristu un tādējādi padarīt vietējo ekonomiku aktīvāku. Šo labo praksi var pārņemt īstenot Dienvidigaunijā, jo tur jau ir pabeigtas dažas iniciatīvas riteņbraukšanas celiņu izveidei un dažas no tām vēl turpinās. Dienvidigaunija un Ziemeļlatvija ir arī izrādījušas abpusēju interesi par kopīgu tūristu piesaistes objektu izveidi, kas uzrunātu gan ārvalstu viesus, gan abu attiecīgo valstu iedzīvotājus. Tartu Zinātnes parks ierosināja kopējas stratēģiskās diskusijas par esošo riteņbraukšanas celiņu uzlabošanas iespējām un jaunu celiņu veidošanu, un diskusijas partneri bija Tartu apgabala tūrisma fonds, Tartu apgabala lauku attīstības asociācija un Tartu pilsētas pašvaldība.

Parks arī pārskatīja dažādas līdzīgas ES finansētas un vietējā līmeņa iniciatīvas un konstatēja, ka šim projektam ir daudz kopīgu iezīmju ar vairākiem citiem projektiem. Piemēram, projektā *Via Hanseatica* tika apkopots liels informācijas daudzums par dažādiem maršrutiem, MVU un apskates objektiem un tika izveidota mobilā lietojumprogramma ar plašu ģeomātikas datu kopumu. Šo projektu varētu izmantot vai nu kā pamatu Tartu projekta vajadzībām, vai arī turpināt tā tālāku attīstīšanu. Projektā *Riverways* tiek risinātas līdzīgas problēmas kā labajā praksē *Mura-Drava.Bike*, tikai šajā gadījumā runa ir nevis par riteņbraukšanas celiņiem, bet gan ūdens ceļiem. Jau atkal var atrast daudz kopīga starp šiem projektiem un dažādos veidos sadarboties. Projektā *ViSoEst by bike* kartē tika iezīmēts un ar attiecīgajām informācijas zīmēm tika aprīkots gandrīz 1300 km garš riteņbraukšanas maršruts. Taču pēc projekta noslēguma 2010. gadā informācija nav tikusi atbilstīgi atjaunota.

Galvenie partneri šīs labās prakses pārņemšanas procesā ir vietējie novadi un pilsētas, kā arī par reģionālo attīstību un tūrisma attīstību atbildīgās iestādes. Sākotnējās pārrunas liecina par gatavību ieguldīt papildu resursus plašāka rīcības plāna, tostarp finanšu plāna, izstrādē. Taču konkrēti līdzekļi pagaidām nav iedalīti. Šis process arī ir palēninājies, jo dažādi ES un nacionālie finanšu pasākumi pagaidām vēl ir tikai izstādes stadijā un vairākums valsts institūciju ir lielā mērā atkarīga no šādiem finansējuma avotiem. Pašlaik galvenais izaicinājums, ar kuru Tartu Zinātnes parks saskaras pārņemšanas procesā, ir attiecīgo finanšu līdzekļu atrašana.

Sintiki–Iraklijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības teritoriālā iniciatīva

www.tpa-kepi.gr

Sintiki–Iraklijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības teritoriālā iniciatīva (*TIEE-SI*) ir bezpeļņas starppašvaldību struktūra, kas ir noteikta Grieķijas civillikumā un kurai ir 72 sākotnējie biedri. Tā tika dibināta 10.01.2000. (reģ. Nr : 8/10-01-2000) kā ezera krastā esošo Sintiki un Iraklijas pašvaldību Nodarbinātības un uzņēmējdarbības teritoriālās iniciatīvas koordinēšanas un pārvaldības instruments. Abos šajos reģionos ir biotopi ar vienreizēju augu un dzīvnieku valsti.

Sintiki un Iraklijas, kā arī citu Grieķijas reģionu mežsaimniecības un zivsaimniecības nozari apdraud ne tikai plānotās Eiropas Kopienas Kopējās lauksaimniecības politikas un zivsaimniecības politikas reformas, bet arī straujais globālais mutāciju process. Tas radīs nelabvēlīgu ietekmi uz vietējiem nodarbinātības rādītājiem šajās tradicionālajās tautsaimniecības nozarēs, turklāt situāciju varētu pasliktināt arī masveida migrācija no kaimiņos esošās Bulgārijas. Tās ir sekas Eiropas Kopienas paplašināšanās procesam austrumu virzienā un ekonomisko robežu izzušanai.

Tāpēc iniciatīvas *TIEE-SI* mērķis ir uzlabot vietējo nodarbinātības situāciju, lielākoties alternatīvās nozarēs (ekotūrisms, tiešie pakalpojumi, brīvās profesijas, modernās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas utt.), taču paturot prātā arī novājinātos sektorus.

Ar projekta *GRISI PLUS* starpniecību *TIEE-SI* vēlas ieviest reģionu pievilcīguma uzlabošanas politiku, kas ir vērsta uz jauniem iedzīvotājiem, lai mudinātu tos pārcelties uz Ziemeļgrieķijas lauku reģioniem.

PĀRŅĒMŠANAS PROCESS

Sintiki–Iraklijas nodarbinātības un uzņēmējdarbības teritoriālā iniciatīva (*TIEE-SI*) izvēlējās pārņemt un īstenot labo praksi *SOHO SOLO*, šajā projektā sadarbojoties ar *ANED* – Dramas vietējās attīstības aģentūru (www.aned.gr).

Tieši Dramas vietējās attīstības aģentūra izrādīja interesi par šo labo praksi. Turklāt Dramas aģentūra sniedza *TIEE-SI* konkrētus pierādījumus balsītus datus par Dramas reģionu, tostarp par vietējo iedzīvotāju novecošanos un zemu kvalifikāciju. Šajā reģionā bija viens no Grieķijā augstākajiem vietējo jauniešu (īpaši sieviešu) bezdarba rādītājiem (apmēram 27 %), un situāciju vēl sliktāku darīja dziļā ekonomikas krīze, kas bija skārusi valsti. Turklāt mērķa zona bija izolēts Grieķijas pierobežas apgabals, kuram bija jāatrod iespējas, kā izkļūt no izolētības un uzlabot savu pievilcīgumu. Šajā sakarībā liela nozīme var būt digitālajām tehnoloģijām.

Visi iepriekš minētie aspekti pamatoja nepieciešamību šajā reģionā ieviest politiku jaunu iedzīvotāju un jaunu uzņēmējdarbības aktivitāšu uzņemšanai, konkrēti labo praksi mazbīroju jomā (*SOHO SOLO*). Šīs labās prakses pārņemšana palīdzēja *ANED* definēt uzņemšanas politiku īstenošanai savā reģionā. Projekts arī uzlaboja vietējo kvalifikācijas līmeni pakalpojumu sektorā un ļāva sniegt pakalpojumus attālināti (no mājām), kā arī ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) palīdzību.

TIEE-SI kopīgi ar *ANED* izstrādāja rīcības plānu labās prakses *SOHO SOLO* pārņemšanai un ieviešanai mērķa zonā. Galvenās labās prakses pārņemšanas procesā iesaistītās organizācijas bija Dramas vietējās attīstības aģentūra un tās partneri (minēti tālāk tekstā). Finansējums labās prakses īstenošanai tika nodrošināts ar Grieķijas Lauku attīstības programmas (2014.–2020. g.) Pasākumu Nr. 421 vietējai un starptautiskai sadarbībai.

ANED daļas (piecas pašvaldības, viena pašvaldību apvienība, Austrummakedonijas un Trāķijas reģions, Dramas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, divi lauksaimniecības kooperatīvi un vietējā arodbiedrība) atviegloja lobēšanas darbu un labās prakses pārņemšanu. Turklāt *ANED*, tāpat kā Žēras *CCI*, piedalās ES finansētajā projektā *PhiloxeniaPlus* (<http://www.emloc.gr/index.php/en/philoxenia-plus/leptomereies>), kur cita starpā tiek popularizēta arī *SOHO SOLO* labā prakse.

Tādējādi *ANED* var likt lietā starptautisko partnerību, lai nodrošinātu šī projekta panākumus un ilgtspējību.

foto: autoritēsas
INTERACT

GRISI PLUS

Περιφέρεια Κρήτης
Region of Crete

Krētas reģions

www.crete.gov.gr

Krētas reģions ir vietējās pašpārvaldes struktūra, kuru veido četras bijušās Krētas prefektūras (Heraklionas, Retimno, Hanjas un Lasiti prefektūras).

Krētas reģiona departamenti lielākoties darbojas šādās jomās: attīstības plānošana, vide un infrastruktūra, lauksaimniecības ekonomika un attīstība, sabiedrības veselība un sociālā aprūpe, transports un sakari.

Bruto pievienotā vērtības sadalījums uz katru ekonomikas sektoru Krētā ir 81 % tirdzniecības/tūrisma un pakalpojumu sektorā (terciārais sektors), 13,5 % rūpniecības un celtniecības sektorā (sekundārais sektors) un 5,5 % lauksaimniecības sektorā (primārais sektors). Ir skaidrs, ka Krētā ir nepieciešams uzlabot situāciju primārajā sektorā, kur galvenās problēmas lauku attīstības jomā rada iedzīvotāju skaita samazināšanās un iedzīvotāju novecošanās, slikts vietējais ekonomiskais stāvoklis, ierobežota piekļuve finansējumam, infrastruktūras un inovāciju nepietiekamība un pieaugošās transporta izmaksas.

Turklāt daudzās Krētas teritorijās intensīvi pastiprinās urbanizācijas problēma, kā arī nelīdzsvarota tūrisma attīstība – iekšzemes tūrisms un alternatīvas tūrisma formas veido tikai nelielu daļu no tūrisma kopapjoma.

Iepriekš minētās problēmas bija Krētas reģiona galvenais pamudinājums piedalīties projektā *GRISI PLUS*, paredzot, ka tas uzlabos dzīves kvalitāti un sociāli ekonomisko labklājību lauku reģionos, kā arī papildus stimulēs salas iekšējo attīstību.

PĀRŅEMŠANAS PROCESS

Pateicoties projektam *GRISI PLUS*, Krētas reģions ar iesaistīto ieinteresēto personu piekrišanu un atļauju sagatavoja īstenošanas plānu ar mērķi modernizēt un izmantot Krētas Retimno prefektūras lauku pašvaldībā Amari esošo Asomatonas lauksaimniecības pētniecisko staciju.

Krētas reģionā tiek pārņemta labā prakse, kuru prezentēja projekta partneris no Usti un Labemas Čehijas Republikā, proti, labā prakse “Apiņu un alus tempļis – Žatecas apiņu audzēšanas reģions tūrisma popularizēšanai”, kas būtībā atbilst principam “Viens ciems – viens produkts”. Pamatdoma ir šāda – lauku reģiona sociāli ekonomisko situāciju var uzlabot ar kādu konkurētspējīgu produktu, kuram ir augsta pievienotā vērtība. Līdz ar to Amari būs saistīts ar mājlopiem, gluži tāpat kā Žateca ir saistīta ar apiņiem.

Asomatonas lauksaimniecības pētnieciskā stacija tika izveidota 1930. gadā, bet nesen ievērojami samazinājās tās izmantošanas intensitāte un arī attīstības līmenis vairs nebija tik augsts kā senāk. Tagad sadarbībā ar Amari pašvaldību un Asomatonas Svēto klosteri, kas atrodas tajā pašā reģionā, pašā Amari ielejas sirdī, apmēram 35 kilometrus uz dienvidaustrumiem no Retimno pilsētas, pētnieciskā stacija atsāks darbu kā “Vidusjūras reģiona aitu un kazu audzēšanas un vietējo šķirņu ģenētiskās kvalitātes uzlabošanas centrs”. Tas būs izmēģinājuma pētnieciskais centrs, un tur tiks izmantotas augstās tehnoloģijas. Nozīmīga loma pētnieciskās stacijas darbā būs Mājlopu fakultātei, kura tiks izveidota, lai nodrošinātu izglītību jaunajiem lauksaimniekiem, un tur tiks piedāvāts darbs absolventiem no Grieķijas un citām valstīm.

Paredzams, ka Lauksaimniecības pētnieciskās stacijas atbilstīga izmantošana nodrošinās nepieciešamo izaugsmi Amari reģiona primārajam sektoram un ļaus tam atgūties gan no finansiālajām problēmām, gan iedzīvotāju skaita samazināšanās sekām, taču tie nebūs vienīgie šī pasākuma sniegtie ieguvumi. Pētnieciskā stacija tiks iekļauta plašā attīstības projektā, kas aptvers visu Krētas reģionu, un sadarbībā ar specializētiem pētnieciskajiem institūtiem tā kļūs par paraugu Vidusjūras reģiona mājlopu pētnieciskajam centram.

Paredzams, ka arī tematiskais tūrisms sniegs savu artavu, tāpat kā Žatecas reģionā, un tam būs būtiska nozīme Amari lauku reģiona attīstībā. Iepriekš minētās aktivitātes sekmēs alternatīvo tūrisma un agrotūrisma, ko teicami var papildināt ar tādiem pasākumiem kā mājlopu produktu degustācijas. Arī Bizantijas periodā celtais Asomatonas klosteris piesaista reliģiskā un kultūras tūrisma cienītājus ar savu unikālo arhitektūru, interesanto vēsturi un nozīmīgo lomu, ko tas cauri gadsimtiem ir spēlējis reģiona kultūras jomā, vēsturē un sabiedriskajā dzīvē.

GŪTĀ MĀCĪBA

Tas patiesi nav viegli – triju gadu ilgo darbu rezumēt kopsavilkumā par svarīgāko gūto mācību, iekļaujoties tikai vienā lapā. Šī ceļveža sākumā mēs aprakstījām mūsu ceļojuma galvenos pieturas punktus un jebkura ceļveža vai stratēģijas svarīgākās daļas. Jūs zināt, kur vēlaties nokļūt. Jūs zināt, kur jūs esat. Jums ir jāplāno, kā no esošās atrašanās vietas nokļūt tur, kur vēlaties. Un visbeidzot jums ir jāsaprot, kad esat sasnieguši galamērķi, uz kuru devāties.

Atsaucoties uz Rendija Pauša slaveno teicienu “Ja tu neiegūsti to, ko gribēji, tu gūsti pieredzi”, mēs apdomājam – kādi būtu tie mūžam aktuālie padomi nākamajām paaudzēm, ko mēs varētu sniegt no mūsu gūtās pieredzes?

Laiks vienmēr rit ātrāk, nekā mums šķiet. Īpaši informācijas sabiedrībā. Tas pats attiecas uz tehnoloģiju attīstību. Risinājumi, kuri tika uzskatīti par inovatīviem 2011. gadā, kad tika gatavots mūsu projekta pieteikums, un risinājumi, kuri ir inovatīvi 2014. gadā, atšķiras kā diena pret nakti. Lielākā daļa mūsu pieņēmumu, kurus izvirzījām iepriekšējās šī ceļveža daļās, ir izrādījušies patiesi, dažas no potenciālajām iespējām ir īstenojušās arī bez mūsu palīdzības, bet daži izaicinājumi ir kļuvuši vēl sarežģītāki, un mēs pat neko nespējam izdarīt, lai tos novērstu.

Mācieties! Jums ir jāspēj mācīties, aizmirst iepriekš iemācīto un mācīties no jauna, kā arī jāspēj pielāgoties videi, kas mainās tik strauji kā vēl nekad iepriekš. Tajā pašā laikā nedrīkst aizmirst šīs senās patiesības – viens risinājums visiem nederēs un uzvedības mainīšana prasa laiku.

Atrodiet ko kopīgu! Īpaši, ja strādājat lielā partnerībā ar dažādiem dalībniekiem, kuriem katram ir savi (reizēm slēpti) nodomi un savs viedoklis. Ir svarīgi izveidot kopīgu pamatu un uz tā būvēt kopējas intereses. Cilvēks nav vientuļa sala. Ar citu palīdzību ir iespējams paveikt daudz vairāk.

Mēriet rezultātus! Ikviens liels ceļojums sākas ar pirmo soli. Dažas no šajā ceļveidī iekļautajām labajām praksēm to ir pierādījušas reālajā dzīvē – ar projekta *SOHO SOLO* palīdzību ir radītas vairāk nekā 600 jaunas darbavietas, un vietnes *LookWest.ie* apmeklējumu skaits ir sasniedzis miljonu, taču viss sākās ar pašu pirmo darbavietu un ar pirmo apmeklējumu. Laika gaitā rādītāji ir pieauguši tik iespaidīgi, ka tie runā paši par sevi. Dokumentējiet rezultātus!

Runājiet ar cilvēkiem un ieklausieties! Vai jūs būtu pētnieciskajā ekskursijā vai tematiskajā seminārā, runātu ar lauksaimnieku vai politikas veidotāju – aiz katras labās prakses, aiz katras labas politikas stāv cilvēki. Parasti cilvēki, gluži kā jūs, kuri priecājas palīdzēt un izstāstīt jums savu stāstu. Laba komunikācija ir bijusi augstā vērtē gadu tūkstošiem, un nekas neliecina par to, ka tās vērtība varētu mazināties.

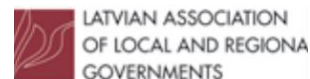
Nu stāsts ir galā.

Un tā kā viena stāsta beigas vienmēr ir kāda cita stāsta sākums, tad paņemiet sev ko vērtīgu no šī ceļveža – kādu padomu, labo praksi vai gūto mācību – un lieciet to lietā!

Tad mūsu darbs būs bijis lietderīgs, un tā būs vislabākā pateicība, kādu vien mēs varam vēlēties.

Paldies, ka izlasījāt!

+ LAUKU ĢEOMĀTIKAS INFORMĀCIJAS SABIEDRĪBAS INICIATĪVA PLUS

Šīs publikācijas autori ir visi projekta GRISI PLUS partneri – tie nodrošināja attiecīgo aprakstu par katru valsti, bet vadošais partneris izstrādāja pārējo saturu

Šajā dokumentā iekļautos attēlus autori ir izmantojuši tikai publikācijas un informācijas izplatīšanas vajadzības, nevis komerciālos nolūkos.

Par publikācijas saturu atbild vienīgi attiecīgie autori. Publikācija nav uzskatāma par Eiropas Savienības viedokļa atspoguļojumu. Nedz programma INTERREG IVC, nedz Eiropas Komisija neuzņemas atbildību par šajā publikācijā sniegtās informācijas turpmāko pielietojumu.

www.grisiplus.eu